

Kemira Oyj

Tilinpäätös 2019

Kemira Oyj
Energiakatu 4
00180 Helsinki, Suomi
www.kemira.com

Puh. +358 10 8611
Faksi +358 108621 119

Y-tunnus 0109823-0
Kotipaikka Helsinki

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019	3	3. Investoinnit ja yrityshankinnat	40	6. Konsernirakenne	74
KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS) *)	19	3.1. Liikearvo	40	6.1. Lähipiiri	74
Konsernin tuloslaskelma	19	3.2. Muut aineettomat hyödykkeet	42	6.2. Konsernin tytäryritykset ja osakkuusyrietykset	76
Konsernin laaja tuloslaskelma	19	3.3. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	44	7. Taseen ulkopuoliset erät	78
Konsernin tase	20	3.4. Vuokrasopimukset	46	7.1. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat	78
Konsernin rahavirtalaskelma	21	3.5. Muut osakkeet	47	7.2. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	79
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	22	3.6. Liiketoimintojen yhdistäminen	48		
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	24	4. Käyttöpääoma ja muut tase-erät	50	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS *)	80
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	24	4.1. Vaihto-omaisuus	50	HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS JA	
2. Taloudellinen tulos	28	4.2. Myyntisaamiset ja muut saamiset	50	ALLEKIRJOITUKSET *)	98
2.1. Segmenttitiedot	28	4.3. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	51	TILINTARKASTUSKERTOMUS	
2.2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	32	4.4. Laskennalliset verovelat ja -saamiset	52		
2.3. Osakeperusteiset maksut	34	4.5. Etuusperustaiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet	55	MUU TALOUDELLINEN INFORMAATIO	
2.4. Poistot ja arvonalentumiset	36	4.6. Varaukset	59	Konsernin tunnusluvut	
2.5. Rahoitustuotot ja -kulut	37	5. Pääomarakenne ja rahoitusriskit	60	Tunnuslukujen laskentakaavat	
2.6. Tuloverot	38	5.1. Pääomarakenne	60	Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin	
2.7. Osakekohtainen tulos	39	5.2. Oma pääoma	61	Tuloskehitys neljännesvuosittain	
2.8. Muut laajan tuloksen erät	39	5.3. Korolliset velat	62	OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT	
		5.4. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	64	TIETOA SIOITTAJILLE	
		5.5. Rahoitusriskien hallinta	68		
		5.6. Johdannaisinstrumentit	72		

*) Osa tilintarkastettua tilinpäätöstä 2019

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019

Vuonna 2019 Kemira-konsernin liikevaihto nousi 3 % ja oli 2 658,8 miljoonaa euroa (2 592,8) myyntihintojen korotusten ja positiivisten valuuttakurssimuutosten ansiosta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa, yritysostot ja -myynnit pois lukien, pysyi vakaana.

Operatiivinen käyttökate nousi 27 % ja oli 410,0 miljoonaa euroa (323,1). Kasvu oli 86,9 miljoonaa euroa, josta 34,3 miljoonaa euroa johtui IFRS 16 -standardin käyttöönotosta. Operatiivinen käyttökateprosentti parani 15,4 %:iin % (12,5 %).

AVAINLUVUT

Milj. euroa	2019	2018
Liikevaihto	2 658,8	2 592,8
Operatiivinen käyttökate	410,0	323,1
Operatiivinen käyttökate, %	15,4	12,5
Käyttökate	382,3	314,8
Käyttökate, %	14,4	12,1
Operatiivinen liikevoitto	224,0	173,8
Operatiivinen liikevoitto, %	8,4	6,7
Liikevoitto	194,4	148,2
Liikevoitto, %	7,3	5,7
Tilikauden voitto	116,5	95,2
Osakekohtainen tulos, euroa	0,72	0,58

Käyttökate kasvoi 21 % ja oli 382,3 miljoonaa euroa (314,8). Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä. Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat pääasiassa aikaisempaan, käynnissä olevaan kanteeseen liittyvä varaus ja vuonna 2013 suljetun tuotantolaitoksen ympäristövaraukset.

Osakekohtainen tulos, laimennettu, kasvoi 23 % 0,72 euroon (0,58) pääasiassa liikevoiton kasvun seurauksena. Hallitus ehdottaa vuoden 2020 yhtiökokoukselle 0,56 euron osinkoa (0,53) osakkeelta eli yhteensä 85 miljoonaa euroa (81). Osinko ehdotetaan maksettavaksi kahdessa erässä.

Milj. euroa	2019	2018
Sidottu pääoma*	1 998,2	1 781,4
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	11,2	9,8
Sidotun pääoman tuotto*, %	9,7	8,3
Liiketoiminnan rahavirta	386,2	210,2
Investoinnit ilman yritysostoja	201,1	150,4
Investoinnit	204,1	193,7
Rahavirta investointien jälkeen	189,8	29,0
Omavaraisuus, % kauden lopussa	42,6	43,5
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	7,98	7,80
Velkaantuneisuus, % kauden lopussa	65,9	61,7
Henkilöstö kauden lopussa	5 062	4 915

Kemira otti käyttöön 1.1.2019 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin. Standardimuutoksen vaikutuksista on annettu lisätietoa liitetiedossa 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

*12 kuukauden liukuva keskiarvo (Sidotun pääoman tuotto, % perustuu liikevoittoon).

Kemira esittää tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), joita ei ole IFRS-standardissa. Kemira uskoo pääomamarkkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu (liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa, yritysostot ja -myynnit pois lukien), käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisaste, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tietyt vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen tuloskriteerejä.

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa tässä raportissa ja osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Taloustieto. Kaikki raportissa esitetyt luvut on pyöristetty erikseen, minkä seurauksena yksittäisten lukujen summat saattavat hieman poiketa esitetyistä summista.

TALOUDELLINEN TULOS 2019

Liikevaihto kasvoi 3 % pääasiassa Industry & Water-segmentin korkeampien myyntihintojen ja positiivisen valuuttakurssivaikutuksen ansiosta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa, yritysostot ja -myynnit pois lukien, oli vakaa.

	2019	2018		Orgaaninen kasvu*, %	Valuuttakurssien vaikutus, %	Yritysostojen ja -myyntien vaikutus, %
Liikevaihto	milj. euroa	milj. euroa	Δ%			
Pulp & Paper	1 522,9	1 520,2	0	-2	+2	+1
Industry & Water	1 135,9	1 072,6	6	+4	+2	0
Yhteensä	2 658,8	2 592,8	3	0	+2	0

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien

Maantieteellisesti liikevaihto jakautui seuraavasti: EMEA (Europe, Middle East, Africa) 50 % (52 %), Americas 40 % (39 %) sekä APAC (Asia Pacific) 10 % (9 %).

Operatiivinen käyttökate nousi 27 % pääasiassa korkeampien myyntihintojen ansiosta.

Varianssianalyysi, milj. euroa	1-12
Operatiivinen käyttökate, 2018	+323,1
Myyntimäärät	-30,8
Myyntihinnat	+90,4
Muuttuvat kustannukset	+21,7
Kiinteät kustannukset	-34,0
IFRS 16 -standardin käyttöönotto	+34,3
Valuuttakurssimuutokset	+16,6
Muut	-11,3
Operatiivinen käyttökate, 2019	+410,0

Operatiivinen käyttökate	2019	2018	Δ%	2019	2018
	milj. euroa	milj. euroa		kate-%	kate-%
Pulp & Paper	218,3	191,7	14	14,3	12,6
Industry & Water	191,7	131,5	46	16,9	12,3
Yhteensä	410,0	323,1	27	15,4	12,5

Käyttökate kasvoi 21%. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat pääasiassa aikaisempaan, käynnissä olevaan kanteeseen liittyvä varaus ja vuonna 2013 suljetun tuotantolaitoksen korkeammat ympäristövaraukset. Viime vuoden vastaavana ajankohtana vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisälsivät pääasiassa organisaation uudelleenjärjestelykustannuksia.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. euroa	2019	2018
Käyttökatteessa	-27,7	-8,3
Pulp & Paper	-25,8	-3,9
Industry & Water	-1,8	-4,4
Poistoissa ja arvonalentumisissa	-1,9	-17,3
Pulp & Paper	0,0	-7,9
Industry & Water	-1,9	-9,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-29,6	-25,6

Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 187,9 miljoonaan euroon (166,6) sisältäen 29,8 miljoonan euron (0,0) käyttöoikeusomaisuuserien (IFRS 16) poistot ja 18,5 miljoonan euron (15,7) hankintamenoalokaatioon liittyvät poistot. Vuonna 2018 poistot ja arvonalentumiset sisälsivät **vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä** -17,3 miljoonaa euroa ja ne liittyivät tuotantoyksiköiden sulkemisiin.

Operatiivinen liikevoitto kasvoi 29 % pääasiassa korkeampien myyntihintojen ansiosta.

Liikevoitto kasvoi 31 %. Operatiivisten ja raportoitujen lukujen välinen ero selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Rahoituskulut olivat -39,7 miljoonaa euroa (-25,0) sisältäen vuokrasopimusvelkaan liittyvät korkokulut. Vuonna 2018 rahoituskulut sisälsivät energiatuotantoyhtiöiden osakkeiden myynnistä saadun 3,6 miljoonan myyntivoiton. **Tuloverot** olivat -38,2 miljoonaa euroa (-28,1) johtuen korkeammasta voitosta ennen veroja. Raportoitu veroaste oli 25 % (23 %).

Tilikauden voitto nousi 22 % pääasiassa korkeamman liikevoiton ansiosta.

RAHOITUSASEMA JA RAHAVIRTA

Liiketoiminnan rahavirta tammi-joulukuussa 2019 nousi 386,2 miljoonaan euroon (210,2) ja rahavirta investointien jälkeen 189,8 miljoonaan euroon (29,0) pääasiassa paremman kannattavuuden, nettokäyttöpääoman pienenemisen ja Kemiran lisäeläkesäätiö Neliapilalta saadun 15 miljoonan euron ylikatteen palautuksen ansiosta. IFRS 16 -standardin käyttöönotto kasvatti rahavirtaa investointien jälkeen 28,4 miljoonaa euroa, joka raportoidaan nyt rahoituksen rahavirtana.

Korollisten velkojen määrä oli vuoden 2019 lopussa 955 miljoonaa euroa (886) sisältäen IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuvat 134 miljoonan euron vuokrasopimusvelat. IFRS 16 -vaikutus pois lukien, korollisten velkojen määrä vuoteen 2018 verrattuna väheni 66 miljoonalla eurolla. Konsernin korollisten velkojen, vuokrasopimusvelat pois lukien, keskimääräinen korko oli 1,9 % (1,9 %) ja korollisen lainasalkun duraatio oli 26 kuukautta (31). Kiinteäkorkoisten lainojen osuus korollisten nettovelkojen kokonaissummasta oli 87 % (79 %) vuokrasopimusvelat mukaan lukien.

Seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvän lyhytaikaisen velan määrä oli 217 miljoonaa euroa. Rahavarat 31.12.2019 olivat 143 miljoonaa euroa (145). Kemira Oyj allekirjoitti 17.4.2019 viisivuotisen 400 miljoonan euron vastuullisuustavoitteisiin sidotun monivaluuttaisen valmiusluottosopimuksen. Sopimusta on mahdollista jatkaa kaksi kertaa, yksi vuosi kerrallaan. Valmiusluotto oli tilinpäätöshetkellä kokonaisuudessaan nostamatta.

Kemira-konsernin nettovelka oli kauden lopussa 811 miljoonaa euroa (741) sisältäen IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuvat 134 miljoonan euron (0) vuokrasopimusvelat. Omavaraisuusaste oli 43 % (44 %) ja velkaantuneisuus oli 66 % (62 %).

Kemira on alttiina valuutan transaktio- ja translaatoriskeille. Konsernin merkittävimmät transaktioriskit syntyvät Yhdysvaltain dollarista, Kanadan dollarista ja Ruotsin kruunusta. Vuoden lopussa Yhdysvaltain dollarimääräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 91 milj. euroa keskimääräisen suojausasteen ollessa 47 %. Vastaavasti Kanadan dollarimääräinen valuuttavirtariski Yhdysvaltain dollaria vastaan oli vasta-arvoltaan noin 56 milj. euroa keskimääräisen suojausasteen ollessa 42 %. Kanadan dollarimääräinen

valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 25 milj. euroa keskimääräisen suojausasteen ollessa 52 %. Ruotsin kruunumääräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 43 milj. euroa keskimääräisen suojausasteen ollessa 72 %. Lisäksi Kemiralle aiheutuu transaktioriskiä pääosin Kiinan renminbin, Norjan kruunun, Puolan zlotyn, Iso-Britannian punnan, Venäjän ruplan ja Brasilian realin osalta yhteensä vasta-arvoltaan noin 108 milj. euroa.

Koska Kemiran konsernitilinpäätös laaditaan euroissa, Kemira altistuu myös valuutan translaatoriskille siltä osin, kun sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muissa valuutoissa kuin euroissa. Kemiran merkittävimmät translaatoriskit liikevaihdon ja käyttökatteen osalta tulevat Yhdysvaltain dollarista ja Kanadan dollarista. Valuuttojen vahvistuminen suhteessa euroon kasvattaisi Kemiran liikevaihtoa ja käyttökatetta translaatiovaikutuksen kautta.

INVESTOINNIT

Tammi-joulukuussa 2019 investoinnit ilman yritysostoja kasvoivat 34 % 201,1 miljoonaan euroon (150,4). Investoinnit jakautuivat seuraavasti: laajennusinvestoinnit 49 % (29 %), parannusinvestoinnit 19 % (36 %) ja ylläpitoinvestoinnit 32 % (35 %). Suurimmat laajennusinvestoinnit liittyvät polymeerikapasiteetin lisäykseen Alankomaissa, uuteen AKD-vahan tuotantolaitokseen Kiinassa, natriumklooraatin kapasiteetin lisäykseen sekä polymeerien tuotantolaitoksen laajennukseen Yhdysvalloissa.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Vuonna 2019 tutkimus- ja tuotekehityskulut olivat 30,3 miljoonaa euroa (30,2) eli 1,1 % (1,2 %) konsernin liikevaihdosta.

Kemiran tutkimus- ja tuotekehitystoiminta mahdollistaa kasvun ja edistää erottautumista. Uudet tuotelanseeraukset edistävät Kemiran asiakkaiden prosessien tehokkuutta ja kestävyttä sekä parantavat kannattavuutta. Kemiran tuleva markkina-asema ja kannattavuus riippuvat sen kyvystä ymmärtää asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita ja markkinatrendejä ja vastata niihin sekä sen kyvystä innovoida uusia erilaisia tuotteita ja sovelluksia.

Vuoden 2019 lopussa Kemiralla oli 365 (366) patenttiperhettä sisältäen 1 681 (1 546) myönnettyä patenttia ja 1 087 (1 042) vireillä olevaa patenttihakemusta. Vuonna 2019 Kemira jätti 37 (34) uutta patenttihakemusta. Vuonna 2019 alkoi viiden uuden tuoteprojektin kaupallistaminen, joista kolme parantaa asiakkaiden resurssitehokkuutta

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli kauden lopussa 5 062 työntekijää (4 915). Kemiralla oli työntekijöitä Suomessa yhteensä 786 (802), muualla EMEA:ssa 1 759 (1 777), Americas-alueella 1 570 (1 559) ja APAC-alueella 947 (777). Henkilöstömäärän kasvu APAC-alueella liittyy uuteen tuotantolaitokseen Kiinassa.

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

YRITYSVASTUUN PAINOPISTEET

Kemira arvioi järjestelmällisesti omien toimintojensa ja liikesuhteidensa kautta aiheutuvia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä ympäristövaikutuksia. Yritysvastuumme painopisteet perustuvat liiketoimintamallimme kautta syntyviin olennaisimpiin vaikutuksiin, asiakkaiden, sijoittajien ja muiden sidosryhmien kasvaviin odotuksiin ja sitoutumiseemme Kemiran liiketapaperiaatteisiin ja kansainvälisesti määriteltyihin vastuullisuusperiaatteisiin. Kemira on YK:n Global Compact -aloitteen allekirjoittamalla sitoutunut toimimaan yleisten kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä noudattamaan ja edistämään ihmisoikeuksia, edistämään asianmukaisia työoloja, vähentämään ympäristövaikutuksia ja osallistumaan korruption vastaiseen työhön. Kemira on myös sitoutunut kemianteollisuuden omaan vapaaehtoiseen Responsible Care® -vastuullisuusohjelmaan, jonka tavoitteena on parantaa työyhteisön hyvinvointia, luonnonvarojen kestävää käyttöä ja turvallisuutta.

Yritysvastuun kolme painopistealuetta kattavat kuusi olennaisinta näkökohtaa ja niiden vaikutukset:

Kestävät tuotteet ja ratkaisut

- Kestävät tuotteet: Asiakkaiden vastuullisuutta ja käyttövaiheen resurssitehokkuutta parantavat tuotteet.
- Tuoteturvallisuus: Vaatimusten mukaisuus ja turvallinen käyttö tuotteen koko elinkaaren aikana.

Toimintojen ja toimitusketjun vastuullisuus

- Omien toimintojen vastuullisuudesta huolehtiminen siten että voimme luoda turvallisen työympäristön ja pitää huolta Kemiran omaisuudesta, sekä varmistaa ettei toimintamme aiheuta haitallisia ympäristövaikutuksia. Tärkeimmät osa-alueet ovat työturvallisuus sekä ilmastonmuutos.
- Toimitusketjun vastuullisuuteen liittyvien käytäntöjen varmistaminen.

Integriteetti ja vastuu henkilöstöstä

- Henkilöstö: Työntekijöiden sitoutuminen ja osaamisen kehittäminen.
- Integriteetti: Vastuulliset liiketoimintakäytännöt omassa toiminnassa ja liikekumppanien kanssa.

Kemira asettaa yritysvastuun painopistealueille säännöllisesti seurattavia konserninlaajuisia mittareita ja tavoitteita, jotka ovat johtoryhmän hyväksymiä ja joita hallitus seuraa. Merkittäviin yritysvastuun teemoihin liittyviä relevantteja johtamisprosesseja kehitetään jatkuvasti ja ne on viety osaksi yhtiön integroitua johtamisjärjestelmää.

KESTÄVÄT TUOTTEET JA RATKAISUT

Kemira on sitoutunut edistämään kestävästä kehitystä tuotteissaan ja ratkaisuissaan. Vuonna 2018 otimme käyttöön tunnusluvun, jonka avulla seuraamme niiden tuotteiden osuutta liikevaihdosta, jotka on kehitetty parantamaan asiakkaidemme resurssitehokkuutta. Tämä tunnusluku on olennainen myös strategiassamme määritellyn yhtiön olemassaolon tarkoituksen kannalta.

Kemiran uusien tuotteiden kehitysprosessissa arvioidaan jokaisen uuden tuotteen taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä ympäristövaikutuksia verrattuna olemassa oleviin,

vertailupohjana käytettäviin ratkaisuihin. Tuotekehitysprojektin onnistunut läpivienti edellyttää jokaisessa projektin päätöksentekovaiheissa parempia ratkaisuja sekä tuotteen vastuullisuuden että liiketoimintahyötyjen suhteen, jotta projektin jatkaminen ja viime kädessä tuotteen lanseeraus on perusteltua.

Kemiran tuoteturvallisuusperiaatteiden mukaisesti tuotteiden vaikutukset työterveyteen, turvallisuuteen ja ympäristönäkökohtiin huomioidaan tuotteen koko elinkaaren aikana. Pyrimme myös löytämään vähemmän haitallisia ja kestävämpiä raaka-ainevaihtoehtoja. Lisäksi varmistamme, että tuotteitamme voidaan turvallisesti kuljettaa, käsitellä ja varastoida sekä poistaa käytöstä ja hävittää asianmukaisella tavalla.

TOIMINTOJEN JA TOIMITUSKETJUN VASTUULLISUUS

Kemira on sitoutunut varmistamaan toimintojen vastuullisuuden yrityksen omaisuuden, ympäristön, työntekijöiden, urakoitsijoiden, asiakkaiden ja yhteisöjen suojaamiseksi. Kemiran päämääränä on saattaa kaikki toiminnot globaalisti Kemiran integroidun johtamisjärjestelmän piiriin. Johtamisjärjestelmä kattaa organisaation työskentelytavan, jonka pohjana ovat konsernin politiikat, liiketoimintaprosessit ja yhteiset käytännöt. Siinä määritellään myös jokaisen organisaatiotason velvollisuudet ja vastuut. Kemiran päämääränä on, että kaikki integroidun johtamisjärjestelmän piirissä olevat toiminnot täyttävät kansainvälisten standardien ympäristö-, terveys- ja -turvallisuus- ja laatuvaatimukset. Energianhallintajärjestelmämme on sertifioitu ISO 50001:2001 -standardin mukaisesti.

Turvallisuuden varmistaminen on prioriteetti kaikissa toiminnoissamme ja pyrimme jatkuvasti vähentämään toimintamme ympäristövaikutuksia. Kemira on sitoutunut ilmastonmuutoksen vastaiseen toimintaan. Esimerkkinä tästä asetimme vuonna 2019 tavoitteeksi vähentää yhdistettyjä scope 1 ja scope 2 -päästöjä 30 %:lla vuoteen 2030 mennessä vuoden 2018 tasosta (936 000 tonnia CO₂e). Lisäksi pyrimme hiilineutraaliuteen vuoteen 2045 mennessä scope 1 ja scope 2 -päästöjen osalta.

Pyrimme varmistamaan, että toimittajamme ja yhteistyökumppanimme noudattavat omassa toiminnassaan vaatimuksia, jotka ovat linjassa Kemiran omien Liiketapaperiaatteiden kanssa. Perusvaatimuksia ovat vastuullinen ja rehellinen liiketapa, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, asianmukaisten työolojen järjestäminen ja ympäristön suojeleminen. Kemira edellyttää, että kaikki

toimittajat ja yhteistyökumppanit noudattavat näitä liiketapaperiaatteita. Strategisesti ja ratkaisevasti tärkeiden ja toimitusmäärittään suurten toimittajien on osallistuttava vastuullisuuden arviointiprosessiin, joka perustuu Global Reporting Initiative -aloitteen, YK:n Global Compact -aloitteen ja ISO 26000 -standardin kansainvälisiin vastuullisuusperiaatteisiin. Arviointitulosten perusteella tehdään toimittajien riskiluokitus ja määritetään luokituksen mukaiset toimenpiteet. Toimittajat, joille on tehty parannussuunnitelma, arvioidaan uudelleen seuraavana vuonna, ja korkean riskitason toimittajat auditoidaan.

INTEGRITEETTI JA VASTUU HENKILÖSTÖSTÄ

Yrityskulttuuri ja henkilöstöön sitoutuminen ovat tärkeitä menestystekijöitä Kemiran liiketoiminnassa. Kemiran suorituskyvyn johtamisprosessi kohdentaa strategiset tavoitteemme kunkin työntekijän henkilökohtaisiin tavoitteisiin, osaamiseen ja kehittämissuunnitelmiin. Menettely on osa Kemiran johtamiskulttuuria ja muodostaa johtamisjärjestelmämme selkärangan.

Kemiran liiketapaperiaatteet ovat toimintamme perusta. Liiketapaperiaatteet muodostavat vähimmäisvaatimukset työntekijöiden ja liikekumppanien odotetulle toimintatavalle. Kemira on myös sitoutunut YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen (Universal Declaration of Human Rights) ja YK:n Global Compact -aloitteen mukaisiin periaatteisiin ja odottaa samaa myös liikekumppaneiltaan. Liiketapaperiaatteet sisältävät myös Kemiran korruption vastaiset periaatteet. Kemira ei hyväksy epäasianmukaisia maksuja tai lahjuksia, joita annetaan suoraan tai epäsuorasti asiakkaalle, viranomaiselle tai kolmannelle osapuolelle mukaan lukien voitelurahat, sopimattomat lahjat, vieraanvaraisuus, avustukset, palvelukset, lahjoitukset tai muut epäasianmukaiset rahansiirrot. Hyväksymme vain hyvämaineiset myyntiedustajat ja muut kolmannet osapuolet, jotka noudattavat samoja periaatteita.

Liiketapaperiaatteita koskeva koulutus on pakollista kaikille työntekijöillemme, ja neuvonta-, valvonta- ja raportointikäytännöllä varmistetaan, että liiketapaperiaatteita noudatetaan. Työntekijät voivat ilmoittaa mahdollisista liiketapaperiaatteiden rikkomuksista ja muista huolenaiheistaan Ethics & Compliance Hotline -ilmoituskanavan kautta.

Pakollinen lahjonnanvastainen koulutus kohdistetaan niille henkilöstöryhmille, joiden on ymmärrettävä lahjontaan liittyvät riskit ja hallittava Kemiran lahjonnanvastaiset periaatteet.

Tietoisuutta lahjonnanvastaisuuden periaatteista lisätään kaikille työntekijöille suunnatussa liiketapaperiaatteiden koulutuksessa. Kemira on tehnyt selvityksen eettiseen ja vastuulliseen liiketoimintaan liittyviin riskeihin ja erityisesti arvioinut lahjontaan liittyviä riskejä. Vuonna 2019 ei ollut lainkaan vahvistettuja lahjontatapauksia tai niihin liittyviä julkisia oikeustapauksia.

MUIDEN KUIN TALOUDELLISTEN TIETOJEN RAPORTOINTI

Lisätietoja on saatavissa Kemiran vuosikertomuksen 2019 yritysraportissa. Muiden kuin taloudellisten tietojen raportointi on laadittu Global Reporting Initiative -verkoston (GRI) yhteiskuntavastuun raportointiohjeistuksen (2016) mukaisesti ja on riippumattoman tilintarkastusyhteisön varmentama.

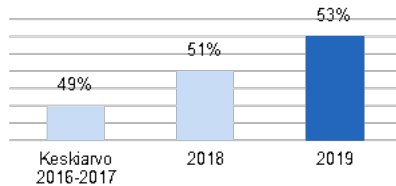
YRITYSVASTUUN SAAVUTUKSET

Kestävät tuotteet ja ratkaisut

Kestävät tuotteet EDELLÄ TAVOITETTA

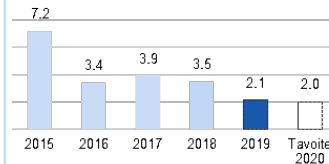
Käyttövaiheen resurssitehokkuutta parantavien tuotteiden osuus liikevaihdosta. Vähintään 50 % liikevaihdosta tulee asiakkaiden resurssitehokkuutta parantavista tuotteista.

Vastuullisuus toimitusketjussa

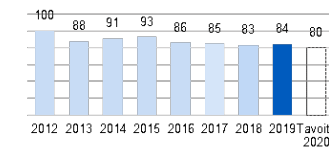
Työterveys ja -turvallisuus KÄYNNISSÄ

Tavoitteena nolla tapaturmaa pitkällä aikavälillä, TRIF* 2,0 vuoden 2020 loppuun mennessä.

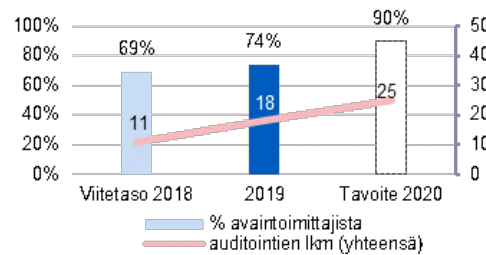
Ilmastonmuutos KÄYNNISSÄ

Kemiran hiili-indeksi ≤ 80 vuoden 2020 loppuun mennessä (2012 = 100). Raportoidaan vuosittain.**

Toimittajien hallinta KÄYNNISSÄ

Yritysvastuuarvioinnit ja -auditoinnit käyneiden suorien avaintoimittajien osuus (kumulatiivinen %). Tavoitteena on tehdä vuosittain viisi yritysvastuuarviointia suurimman riskin*** toimittajille, kumulatiivinen tavoite 25 vuoteen 2020 mennessä.

* TRIF = Työtapaturmien kokonaismäärä (TRI) (miljoonaa työtuntia kohti, Kemira + alihankkija)

** Pyrimme olemaan hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä. Uuden tavoitteen mukainen, yhdistettyjen scope 1 ja scope 2, päästövähennys on 30 % vuoden 2018 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

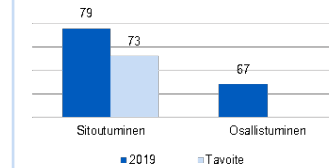
*** alhaisimmat yritysvastuuarviointipisteet

Vastuullisuus henkilöstöä kohtaan

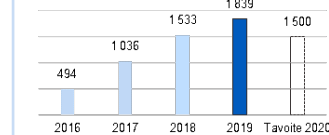
Työntekijöiden sitoutumisindeksi, perustuu joka toinen vuosi tehtävään MyVoice@Kemira-kyselyyn KÄYNNISSÄ

Toimialan taso tai korkeampi.

Tarjotut johtajuuden kehittämistoimet EDELLÄ TAVOITETTA

Kaksi johtajuuden kehittämistoimea esimiesasemassa oleville työntekijöille vuosina 2016–2020, kumulatiivinen tavoite 1 500 vuoteen 2020 mennessä.

Vaativuuden mukaisuusindeksi KÄYNNISSÄ

Uusi suorituskykyindikaattori, jolla mitataan Kemiran liiketapaperiaatteiden noudattamista. Tavoitteena on pitää vaatimusten mukaisuusindeksi toimialan vertailutason yläpuolella.

SEGMENTIT

PULP & PAPER

Pulp & Paper -segmentti auttaa ainutlaatuisen kemikaaliosaamisensa avulla massan- ja paperinvalmistajia innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Segmentti kehittää ja myy uusia, asiakkaiden tarpeet täyttäviä tuotteita ja pyrkii varmistamaan, että sillä on johtava paperikoneen märkeään tuote- ja palveluvalikoima, joka keskittyy pakkauskartonkiin ja pehmopaperiin. Pulp & Paper hyödyntää vahvaa sovellusvalikoimaansa Pohjois-Amerikassa ja EMEA-alueella sekä rakentaa vahvaa asemaa Aasian ja Etelä-Amerikan kehittyvillä markkinoilla.

Milj. euroa	2019	2018
Liikevaihto	1 522,9	1 520,2
Operatiivinen käyttökate	218,3	191,7
Operatiivinen käyttökate, %	14,3	12,6
Käyttökate	192,4	187,8
Käyttökate, %	12,6	12,4
Operatiivinen liikevoitto	99,2	91,6
Operatiivinen liikevoitto, %	6,5	6,0
Liikevoitto	73,4	79,8
Liikevoitto, %	4,8	5,2
Sidottu pääoma*	1 289,4	1 177,6
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	7,7	7,8
Sidotun pääoman tuotto*, %	5,7	6,8
Investoinnit ilman yritysostoja	109,7	85,1
Investoinnit yritysostot mukaan lukien	112,5	128,4
Rahavirta investointien jälkeen	139,4	29,9

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Segmentin **liikevaihto** pysyi vakaana. Positiivinen valuuttakurssivaikutus, korkeammat myyntihinnat ja yritysosto tasapainottivat myyntimäärien laskun vaikutusta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien laski 2 %, mikä johtui osittain ydinliiketoimintaan kuulumattoman pesuainekemikaaliliiketoiminnan (ECOX) sulkemisesta,

lipeän alhaisemmista myyntihinnoista (pääosin välitystuote) sekä prosessi- ja funktionaalisten kemikaalien alhaisemmista myyntimääristä.

EMEA-alueella liikevaihto laski 5 % ja oli 787,8 miljoonaa euroa (826,1), mikä johtui pääasiassa ydinliiketoimintaan kuulumattoman pesuainekemikaaliliiketoiminnan (ECOX) sulkemisesta, lipeän alhaisemmista myyntihinnoista (pääosin välitystuote) sekä alhaisemmista myyntimääristä, pääasiassa liimauskemikaaleissa.

Americas-alueella liikevaihto kasvoi 2 % ja oli 498,7 miljoonaa euroa (488,3) pääasiassa positiivisten valuuttakurssien vuoksi. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa laski johtuen Pohjois-Amerikan myyntimäärien laskusta prosessi- ja funktionaalisissa kemikaaleissa. Etelä-Amerikassa sekä myyntihinnat että -määrät pysyivät vakaina.

APAC-alueella liikevaihto kasvoi 15 % ja oli 236,4 miljoonaa euroa (205,8) korkeampien myyntimäärien johdosta. Erityisesti liima-aineiden kysyntä oli vahvaa. Valuuttakurssimuutoksilla oli myös positiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Operatiivinen käyttökate kasvoi 14 % pääasiassa korkeampien myyntihintojen, alhaisempien muuttuvien kustannusten ja valuuttakurssimuutosten positiivisen vaikutuksen ansiosta.

Käyttökate kasvoi 2 %. Operatiivisten ja raportoitujen lukujen välinen ero selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat pääasiassa aikaisempaan, käynnissä olevaan kanteeseen liittyvä varaus ja vuonna 2013 suljetun tuotantolaitoksen korkeammat ympäristövaraukset.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä kiinteät kustannukset eivät vuonna 2019 sisällä vuokratulujia. Tällä oli vuonna 2019 14,1 miljoonan euron positiivinen vaikutus segmentin käyttökatteeseen.

INDUSTRY & WATER

Industry & Water -segmentti palvelee kunnallisia ja runsaasti vettä käyttäviä teollisuudenaloja. Vedenkäsittelyssä autamme asiakkaitamme tehostamaan vedenkäsittelyprosessin eri vaiheita. Öljy- ja kaasuteollisuudessa autamme tehostamaan talteenottoa nykyisistä varannoista ja vähentämään veden ja energian käyttöä.

Milj. euroa	2019	2018
Liikevaihto	1 135,9	1 072,6
Operatiivinen käyttökate	191,7	131,5
Operatiivinen käyttökate, %	16,9	12,3
Käyttökate	189,9	127,0
Käyttökate, %	16,7	11,8
Operatiivinen liikevoitto	124,7	82,2
Operatiivinen liikevoitto, %	11,0	7,7
Liikevoitto	121,0	68,5
Liikevoitto, %	10,6	6,4
Sidottu pääoma*	708,2	603,4
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	17,6	13,6
Sidotun pääoman tuotto*, %	17,1	11,3
Investoinnit ilman yritysostoja	91,4	65,3
Investoinnit yritysostot mukaan lukien	91,7	65,3
Rahavirta investointien jälkeen	128,7	52,5

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 6 %. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 4 %. Kasvua edistivät korkeammat myyntihinnat. Valuuttakurssimuutoksilla oli 2 %:n positiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Oil & Gas -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 21 % 291,8 miljoonaan euroon (241,9), mikä johtui korkeammista myyntimääristä ja -hinnoista. Valuuttakurssimuutoksilla oli myös positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Vedenkäsittelyliiketoiminnassa keskityttiin edelleen tuote- ja markkinamixin parantamiseen, mikä johti myyntihintojen nousuun ja odotetusti alhaisempiin myyntimääriin. Valuuttakurssimuutoksilla oli myös positiivinen vaikutus.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 3 % ja oli 551,9 miljoonaa euroa (534,3) johtuen korkeammista myyntimääristä kemiallisesti tehostetussa öljyntalteenotossa (CEOR).

Americas-alueella liikevaihto nousi 10 % 536,4 miljoonaan euroon (512,9) Pohjois-Amerikan vedenkäsittelyliiketoiminnan ja öljy- ja kaasuliiketoiminnan korkeampien myyntihintojen ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli myös positiivinen vaikutus liikevaihtoon.

APAC-alueella liikevaihto laski 19 % ja oli 20,6 miljoonaa euroa (25,4) polymeerien alhaisempien myyntimäärien seurauksena.

Operatiivinen käyttökate kasvoi 46 % korkeampien myyntihintojen ansiosta, kun taas muuttuvat kustannukset kasvoivat hiukan ja tuotemixin parantamiseen keskittyminen laski myyntimääriä. **Käyttökate** kasvoi 50 %. Operatiivisten ja raportoitujen lukujen välinen ero selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä kiinteät kustannukset eivät vuonna 2019 sisällä vuokratuloja. Tällä oli vuonna 2019 20,2 miljoonan euron positiivinen vaikutus segmentin käyttökatteeseen.

EMOYHTIÖN TULOS

Kemira Oyj:n liikevaihto vuonna 2019 kasvoi 1 542,6 miljoonaan euroon (1 489,7). Käyttökate oli 131,2 miljoonaa euroa (49,1). Käyttökate nousi pääasiassa laskeneiden materiaali- palvelukulujen kasvun vuoksi. Emoyhtiön rahoitustuotot ja -kulut olivat 87,3 miljoonaa euroa (119,6). Rahoitustuotot ja -kulut laskivat pääasiassa konserniyhtiöistä saatujen alhaisempien osinkojen vuoksi. Tilikauden voitto oli 93,5 miljoonaa euroa (132,5). Investoinnit olivat 15,9 miljoonaa euroa (26,2) ilman sijoituksia tytäryhtiöihin.

KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

31.12.2019 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Vuoden 2019 lopussa Kemira Oyj:llä oli 33 345 rekisteröityä osakkeenomistajaa (31.12.2018: 34 378). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 31,9 % (27,4%) hallintarekisteröidyt omistukset mukaan lukien. Kotitalouksien osuus oli 15,6 % (17,1 %). Kemiralla oli hallussaan omia osakkeita 2 693 111 kappaletta (2 832 297), mikä vastaa 1,7 % (1,8 %) Kemira Oyj:n osakkeista.

Kemira Oyj:n osakekurssi nousi 35 % vuoden alusta, ja Kemira Oyj:n osakkeen päätöskurssi Nasdaq Helsingissä oli joulukuun 2019 lopussa 13,26 euroa (31.12.2018: 9,85). Osakkeen ylin hinta oli 14,99 euroa ja alin 9,77 euroa tammi-joulukuussa 2019. Osakkeen keskikurssi oli 12,56 euroa. Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli joulukuun 2019 lopussa 2 024 miljoonaa euroa (1 502).

Tammi-joulukuussa 2019 Kemira Oyj:n Nasdaq Helsingissä vaihdettujen osakkeiden kaupankäyntimäärä oli 682 miljoonaa euroa (2018: 479). Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 230 086 (175 444) osaketta. Kemira Oyj:n osakkeiden kokonaisvaihto tammi-joulukuussa 2019 oli 74 miljoonaa kappaletta (68), josta 28 % (35 %) tapahtui muilla kaupankäyntipaikoilla (BATS, Chi-X, Turquoise). Lähde: Nasdaq ja Kemira.com.

OMISTUSJAKAUMA 31.12.2019

Omistajat	Osuus osakkeista ja äänistä
Yritykset	24,7%
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5,8%
Julkisyhteisöt	18,8%
Kotitaloudet	15,6%
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3,2%
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset osakkeenomistajat	31,9%

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2019

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 100	9 062	27,2	515 810	0,3
101 - 500	13 572	40,7	3 694 319	2,4
501 - 1,000	5 036	15,1	3 882 545	2,5
1,001 - 5,000	4 760	14,3	9 969 756	6,4
5,001 - 10,000	516	1,5	3 785 723	2,4
10,001 - 50,000	301	0,9	5 982 477	3,9
50,001 - 100,000	40	0,1	2 997 175	1,9
100,001 - 500,000	41	0,1	8 434 637	5,4
500,001 - 1,000,000	6	0,0	4 306 171	2,8
1,000,001 -	11	0,0	111 773 944	72,0
Yhteensä	33 345	100,0	155 342 557	100,0

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2019

	Omistaja	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1	Oras Invest Oy	31 278 218	20,1
2	Solidium Oy	15 782 765	10,2
3	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 329 836	3,4
4	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 118 851	2,7
5	Nordea-rahastot	2 558 202	1,7
6	Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	1 435 625	0,9
7	Oppiva Invest Oy	1 336 900	0,9
8	OP-Henkivakuutus Oy	1 262 134	0,8
9	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	947 413	0,6
10	Säästöpankki-rahastot	946 672	0,6
11	Pohjola Varainhoito	751 102	0,5
12	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	730 166	0,5
13	Laakkonen Mikko Kalervo	600 000	0,4
14	Valtion Eläkerahasto	500 000	0,3
15	Paasikivi Pekka Johannes	434 000	0,3
	Kemira Oyj	2 693 111	1,7
	Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	49 593 969	31,9
	Muut yhteensä	35 043 594	22,5
	Kaikki yhteensä	155 342 557	100,0

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous 21.3.2019 vahvisti osakekohtaiseksi osingoksi 0,53 euroa. Osinko maksettiin 5.4.2019.

Vuoden 2019 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 5 100 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta ("Hankkimisvaltuutus"). Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2019 mennessä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään myös enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2020 saakka. Osakeantivaltuutusta on käytetty luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhtiön hallituksen jäsenten ja avainhenkilöiden palkitsemiseen.

Yhtiökokous valitsi Kemira Oyj:n tilintarkastajaksi Ernst & Young Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Mikko Ryttilähti.

NIMITYSTOIMIKUNNAN EHDOTUKSET VARSINAISELLE YHTIÖKOKOUKSELLE 2020

Kemira Oyj:n nimitystoimikunta ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön hallitukseen valitaan seitsemän jäsentä (aiemmin kuusi) ja että hallitukseen valitaan uudelleen sen nykyiset jäsenet Wolfgang Büchele, Shirley Cunningham, Kaisa Hietala, Timo Lappalainen, Jari Paasikivi ja Kerttu Tuomas. Nimitystoimikunta ehdottaa, että uutena jäsenenä hallitukseen valitaan Werner Fuhrmann. Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen puheenjohtajana valitaan jatkamaan Jari Paasikivi ja varapuheenjohtajana Kerttu Tuomas.

Kaikki valittavaksi ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ehdokkuudelle ja ovat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista lukuun ottamatta Jari Paasikiveä, joka ei ole riippumaton merkittävästä osakkeenomistajasta, koska hän on Oras

Invest Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja Oras Invest Oy omistaa yli 10 % Kemira Oyj:n osakkeista.

Werner Fuhrmannilla on mittava kemianteollisuuden kokemus eri tehtävistä Akzo Nobel NV:ssä vuosina 1979-2018. Vuosina 2012-2018 hän johti Akzo Nobelin erikoiskemikaalien liiketoimintaa ja jäi siitä tehtävästä eläkkeelle. Fuhrmann toimii teollisena neuvonantajana pääomasijoitusyhtiössä kuten EQT Partnes AB:ssä ja Ten Brinke Groupin hallituksen jäsenenä. Werner Fuhrmann on Saksan kansalainen ja hänellä on kauppatieteellinen maisteritutkinto Mainzin yliopistosta.

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot pidetään ennallaan. Palkkiot olisivat näin ollen seuraavat. Vuosipalkkiot: puheenjohtajan palkkio 92 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtaja ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 55 000 euroa vuodessa ja muut jäsenet 44 000 euroa vuodessa sekä kokouspalkkiot kustakin hallituksen ja valiokuntien kokouksista: Suomessa asuvat jäsenet 600 euroa, muualla Euroopassa asuvat jäsenet 1 200 euroa ja Euroopan ulkopuolella asuvat jäsenet 2 400 euroa.

Matkustuskustannukset ehdotetaan korvattavaksi yhtiön matkustuspolitiikan mukaan.

Nimitystoimikunta ehdottaa lisäksi, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina tai mikäli tämä ei ole mahdollista markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina ja 60 % maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille ja tarvittaessa hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun kahden viikon kuluessa siitä, kun Kemiran osavuositarkastus ajalta 1.1.-31.3.2020 on julkaistu. Kokouspalkkiot ehdotetaan maksettavaksi rahana.

Nimitystoimikunnassa ovat toimineet puheenjohtajana Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Annika Paasikivi ja jäsenenä Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja Reima Rytölä ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen varatoimitusjohtaja Mikko Mursula sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Jari Paasikivi asiantuntijajäsenenä.

KONSERNIN HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ SEKÄ RAKENNE

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja Nasdaq Helsinki Oy:n antamiin listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitetään erillisenä raporttina yhtiön internetsivuilla.

HALLITUS

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2019 valitsi kuusi hallituksen jäsentä. Hallitukseen valittiin uudelleen sen jäsenet Wolfgang Büchele, Shirley Cunningham, Kaisa Hietala, Timo Lappalainen, Jari Paasikivi ja Kerttu Tuomas. Jari Paasikivi valittiin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana, ja Kerttu Tuomas valittiin uudelleen varapuheenjohtajaksi. Vuonna 2019 Kemira Oyj:n hallitus kokoontui 9 kertaa osallistumisprosentin ollessa 96 %.

Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kaksi valiokuntaa: henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Jari Paasikivi ja jäsenenä Timo Lappalainen ja Kerttu Tuomas. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2019 aikana viisi kertaa osallistumisprosentin ollessa 93 %. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Timo Lappalainen ja jäsenenä Kaisa Hietala ja Jari Paasikivi. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2019 aikana viisi kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %.

RAKENNE

Kemira perusti 11.1.2019 yhteisyrityksen toisen kemian alan yrityksen Yongsan Chemicalsin kanssa Etelä-Koreassa. Yhteisyrityksen nimeksi tulee Kemira Yongsan Chemicals Co., Ltd (NewCo).

8.8.2019 Kemira myi vedenkäsittelylaitosten operointipalveluita tarjoavan Kemira Operonin ("Operon") koko osakekannan perustettavalle Operon Group -nimiselle yhtiölle. Tämän kaupan yhteydessä Operon Group ostaa myös Aquazonen ja Suomen Ekolannoitteen, jotka muodostavat yhdessä uuden yhtiön. Pikespo Invest on uuden yhtiön lead-sijoittaja, ja Kemira omistaa perustettavasta yhtiöstä 10 %.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

RAAKA-AINEIDEN SEKÄ HYÖDYKKEIDEN HINNAT JA SAATAVUUS

Riittävä kannattavuus on tärkeä osa Kemiran strategiaa. Raaka-aine-, hyödyke- tai logistiikkakustannusten huomattavat korotukset voisivat vaarantaa Kemiran kannattavuuden, jos Kemira ei kykene viipymättä siirtämään korotuksia tuotteidensa hintoihin. Esimerkiksi huomattavat muutokset öljyn ja sähkön hinnoissa voivat vaikuttaa merkittävästi Kemiran kannattavuuteen. Raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat muutokset, kuten konsolidoinnit tai kapasiteetin supistukset, voivat nostaa raaka-aineiden hintoja. Lisäksi kysynnän merkittävät muutokset teollisuudenaloilla, joilla niitä eniten käytetään, voivat vaikuttaa merkittävästi raaka-ainehintoihin. Vuonna 2019 raaka-aineiden hintojen nousu tasoittui raaka-aineiden hintojen pitkään jatkuneen nousun jälkeen. Erityisesti vuoden 2019 jälkimmäinen puolisko oli vakaampi. Kuitenkin tietyillä liiketoiminnan osa-alueilla raaka-aineiden hinnat jatkoivat nousuaan, minkä vuoksi raaka-aineiden hankinta pysyy edelleen painopistealueena.

Tiettyjen raaka-aineiden huono saatavuus voi vaikeuttaa Kemiran tuotantoa ja heikentää kannattavuutta, mikäli siihen ei ole riittävästi varauduttu kartoittamalla vaihtoehtoisia toimittajia tai mahdollisuuksia prosessimuutoksiin. Raaka-aine- ja hyödykeriskejä pystytään tehokkaasti seuraamaan ja hallitsemaan Kemiran keskitetyn hankintayksikön (Sourcing) avulla. Riskienhallintatoimiin kuuluvat muun muassa tärkeimpien raaka-aineiden ja hyödykkeiden saatavuuden ennakointi, raaka-aineiden osto- ja myyntisopimusten synkronointi, joidenkin kriittisten raaka-aineiden omatuotanto, strategiset investoinnit energiayhtiöihin sekä käytetyn energian ja sähkön osittainen suojaus. Kemiran yhteisyritys kiinalaisen rasvahappokloridivalmistaja Tianchengin kanssa on esimerkki, jossa varmistetaan keskeisen raaka-aineen saanti taaksepäin suuntautuvan integraation avulla.

TOIMITTAJAT

Kemiran liiketoimintojen jatkuvuus riippuu laadukkaiden tuotteiden ja palvelujen täsmällisistä toimituksista. Liiketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi Kemiralla on tällä hetkellä lukuisia kumppanuuksia ja sopimuksia tuotteiden ja palvelujen toimittajien kanssa. Tietty raaka-aineina käytetyt tuotteet ovat kriittisiä, sillä niitä voidaan hankkia taloudellisesti vain yhdestä ainoasta lähteestä. Kyseisten raaka-aineiden toimitusten yhtäkkinen keskeytyminen tai merkittävä väheneminen voi vaikuttaa Kemiran liiketoimintoihin, mikä puolestaan vaikuttaa negatiivisesti

Kemiraan. Hankintatoimen, toimittajien valinnan sekä sopimusten ja toimittajasuhteiden tehoton hallinta voi vaikeuttaa Kemiran asiakaslupausten täyttämistä.

Kemira pyrkii jatkuvasti tunnistamaan, analysoimaan ja osallistamaan toimittajia toimitusten sekä lopputuotteiden ja palvelujen kilpailukykyisten hintojen varmistamiseksi. Yhteistyötä kehitetään tärkeimpien toimittajien kanssa uuden arvon löytämiseksi ja luomiseksi sekä riskien pienentämiseksi. Toimittajien suorituskykyä seurataan säännöllisesti osana toimittajien suorituskyvyn hallintaprosessia. Kemianteollisuuden toimittajiin liittyvän korkean riskin vuoksi, riskienhallinta ja niiden vaikutusten lieventäminen tällä alueella on edelleen merkittävä painopistealue.

VAHINKORISKIT

Kemiran tuotantotoimintaan liittyy useita vahinkoriskejä, kuten tulipalot ja räjähdykset, laiterikot, luonnonkatastrofit, ympäristöönnettomuudet ja niihin mahdollisesti liittyvät korvausvastuut sekä työterveys- ja työturvallisuusriskit. Vahinkotapahtumat voivat olla seurausta eri tekijöistä, kuten esimerkiksi luvattomasta pääsystä tietohallintojärjestelmiin, jonka seurauksena saattaa aiheutua järjestelmävahinkoja ja niistä edelleen johtuvia taloudellisia vahinkoja. Systemaattisella asetettujen tavoitteiden toteuttamisella, sertifioituilla johtamisjärjestelmillä, tehokkailla vahingontorjuntaohjelmilla, työturvallisuuden aktiivisella edistämällä, riittäville kunnossapitotoimilla ja pätevällä henkilöstöllä on vahinkoriskien hallinnassa keskeinen merkitys. Kemiralla on lisäksi useita vakuutusohjelmia, jotka suojaavat yhtiötä vahinkoriskien taloudellisilta vaikutuksilta.

ASIAKASKYSYNNÄN MUUTOKSET

Tiettyjen kemikaalien (esimerkiksi pakkaus- ja kartonkikemikaalien) käytön tai asiakkaiden tuotteiden tai toiminnan kysynnän merkittävä ja odottamaton lasku voi vaikuttaa kielteisesti Kemiran liiketoimintaan. Tiettyjen raaka-aineiden tai hyödykkeiden, kuten esimerkiksi öljyn, kaasun ja metallien hintojen merkittävä lasku voi saada asiakkaat siirtymään vähemmän kemikaaleja kuluttaviin toimintoihin. Sekä kasvanut tietoisuus ja huoli ilmastonmuutoksesta että kestävämmät tuotteet voivat muuttaa asiakaskysyntää, esimerkiksi kohti vähemmän kemikaaleja kuluttavia vedenkäsittelyteknologioita. Toisaalta asiakkaiden mahdolliset toimet tuotantokapasiteetin lisäämiseksi voivat kasvattaa kemikaalien kysyntää ja jopa haastaa Kemiran nykyisen tuotantokapasiteetin riittävyyden.

Tämän riskin hallitsemiseksi ja lieventämiseksi Kemira seuraa järjestelmällisesti johtavia markkinoiden kehitystä kuvaavia indikaattoreita ja varhaisia varoitusmerkkejä. Kemira panostaa vastuulliseen liiketoimintaan ja pyrkii parantamaan liiketoiminnan kehitysyksiköiden, T&K-toiminnon ja myyntiyksiköiden välistä yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin asiakkaiden tulevia tarpeita ja odotuksia. Kemira varmistaa kykynsä reagoida kysynnän muutoksiin oikea-aikaisilla investoinneilla sekä säännöllisillä keskusteluilla asiakkaidensa kanssa. Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat osittain kysynnän muutoksiin liittyviltä riskeiltä.

MAAILMANTALouden TILANNE JA GEOPOLIITTISET MUUTOKSET

Maailmantalouden epävarmuuksiin ja geopolitiiseen kehitykseen liittyy suoria tai epäsuoria riskejä, kuten maailman BKT:n hitaampi kasvu sekä mahdolliset odottamattomat kaupankäyntiin vaikuttavat poliittiset päätökset. Nämä seikat voivat vaikuttaa epäsuotuisasti Kemiran tuotteiden kysyntään. Myös erilaiset poliittiset toimet tai muutokset erityisesti Kemiran toiminnalle keskeisissä maissa voivat aiheuttaa häiriöitä tai muita epäsuotuisia seurauksia Kemiran liiketoiminnalle. Iso-Britannian ero EU:sta ja kauppasodat ovat ajankohtaisia esimerkkejä tällaisista riskeistä.

Heikko talouskehitys voi johtaa asiakkaiden toiminnan lakkauttamiseen tai konsolidointeihin, ja täten pienentyneeseen asiakaskuntaan. Heikko talouskehitys voi vaikuttaa myös Kemiran asiakkaiden maksukykyyn, minkä seurauksena Kemiran luottotappiot saattavat kasvaa. Epäsuotuisa taloustilanne voi myös kasvattaa raaka-aineiden saatavuus- ja hintariskejä. Vuoden 2019 toisella vuosipuoliskolla oli nähtävissä talouden epävarmuustekijöitä, jotka johtivat muutoksiin odotetuissa markkinakasvuoletuksissa sekä laajennushankkeissa syklisillä liiketoiminta-alueilla, esimerkiksi Pulp & Paper -segmentin tietyissä osissa. Vuoden 2020 alussa Kiinassa levinnyt koronavirusepidemia ja mahdollisesti pitkään jatkuvat lakot Suomessa voivat aiheuttaa lyhyen tähtäimen epävarmuutta asiakaskysyntään tai Kemiran kykyyn hoitaa operatiivista toimintaansa.

Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat vain osittain näiltä riskeiltä. Kemira seuraa jatkuvasti sekä maailmantalouden tilannetta että maailmanpoliittisia liikkeitä ja muutoksia, ja pyrkii mukauttamaan liiketoimintaansa tarvittaessa.

Esimerkiksi Iso-Britannian EU-eroon liittyviä riskejä seuraamme jatkuvasti ja valmisteluita sekä toimenpiteitä on tehty vuosien 2018-2019 aikana tilanteiden mukaisesti ja siten riskin vaikutuksia on lievennetty. Myös kauppasotiin liittyviä riskejä seurataan aktiivisesti ja ne huomioidaan liiketoiminnassa.

KILPAILU

Kilpailuilla ja nopeasti muuttuvilla markkinoilla toimiminen luo itsessään riskin tavoitteiden saavuttamiselle. Kemiran päätoimialoille pyrkivät uudet toimijat saattavat käyttää aggressiivisia keinoja kilpailuedun saavuttamiseksi, mikä saattaa heikentää Kemiran tulosta. Tärkeimpien kilpailijoiden tai asiakkaiden aseman konsolidoituminen saattaa muuttaa markkinadynamiikkaa, mikä voi johtaa muutoksiin myös Kemiran markkina-asemassa.

Kemira pyrkii itsekkin kasvamaan sille hieman vieraammassa tuoteryhmässä, joissa vallitsee uudenlainen kilpailutilanne. Pidemmällä tarkastelujaksolla täysin uudenlaiset teknologiat voivat huomattavasti muuttaa nykyistä kilpailutilannetta. Riskiä hallitaan sekä konsernitason tasolla että segmentteittäin jatkuvan kilpailutilanneseurannan avulla. Kemira pyrkii vastaamaan kilpailutilanteeseen asiakassuhteiden sekä tuotteiden ja palvelujen aktiivisella kehittämisellä erottuakseen paremmin kilpailijoista ja ollakseen kilpailukykyinen.

YRITYSOSTOT

Yritysosot ovat yksi mahdollinen keino konsernin tavoitteiden saavuttamisessa ja strategioiden toteuttamisessa orgaanisen kasvun lisäksi. Konsolidointeja ohjaa kemikaalivalmistajien pyrkimys hyödyntää synergioita ja saada jalansijaa uusilla markkinoilla. Yritysosoihin sisältyy riskejä, jotka liittyvät esimerkiksi ostettujen toimintojen ja niiden henkilöstön integroinnissa onnistumiseen. Epäonnistuminen integroinnissa voi vaikeuttaa yritysostoihin liittyvien taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Kemira on luonut toimintamalleja sekä kohdistanut konsernitason resursseja yritysostojen aktiiviseen hallintaan ja toteutuksen tukemiseen. Mahdollisten yritysostojen arvioinnissa sekä niihin liittyvissä transakzioissa ja integraatioissa käytetään myös ulkoisia neuvonantajia.

INNOVAATIO JA T&K-TOIMINTA

Kemiran tutkimus- ja tuotekehitystoiminta on ensisijaisen tärkeä orgaanisen kasvun ja erottautumisen edistäjä. Kemiran tuleva markkina-asema ja kannattavuus riippuvat sen kyvystä ymmärtää asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita ja markkinatrendejä ja vastata niihin sekä sen kyvystä innovoida uusia markkinasta erottautuvia tuotteita ja sovelluksia. Lisäksi uudet tuotelanseeraukset edistävät Kemiran tai sen asiakkaiden prosessien tehokkuutta ja vastuullisuutta sekä parantavat Kemiran kannattavuutta. Epäonnistuminen innovoinnissa, uusien teknologioiden tunnistamisessa tai uusien tuotteiden ja palvelukonseptien kaupallistamisessa voi johtaa siihen, ettei kasvutavoitteita saavuteta.

Innovaatioon ja tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan liittyviä riskejä hallitaan tutkimus- ja tuotekehitysohjelmien tehokkaalla hallinnalla yhteistyössä T&K-toiminnon ja kahden segmentin kanssa. Kemira on parantanut liiketoiminnan kehitysyksiköiden, T&K-toiminnon ja myynti- ja markkinointiyksiköiden välistä yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin Kemiran asiakkaiden tulevia tarpeita ja odotuksia. Kehittämällä jatkuvasti tuotekehitysprosessejaan Kemira pyrkii myös nopeuttamaan innovaatioprojektien toteutusta. Kemira jatkaa erilaistaviin ja vastuullisiin tuotteisiin ja prosesseihin keskittymistä sekä seuraa jatkuvasti uusien tuotteiden ja sovellusten myyntiä.

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOKSET

Kemiran liiketoimintaa sitovat erilaiset lait ja määräykset, jotka ovat merkittäviä Kemiran strategian kehittämisen ja toteuttamisen kannalta. Kemira katsoo lakien ja määräysten luovan lähtökohtaisesti mahdollisuuksia esimerkiksi vedenkäsittelyssä, mutta jotkut esimerkiksi biologisesti hajoavien raaka-aineiden ja biologisen vedenkäsittelyn käyttöä edistävät uudet lakiehdotukset, rajoittaen alumiinin käyttöä, voivat vaikuttaa kielteisesti Kemiran liiketoimintaan. Merkittävät muutokset esimerkiksi kemikaali-, ympäristö- tai kuljetuslainsäädännössä ja -sääntelyssä voivat vaikuttaa Kemiran kannattavuuteen korkeampien tuotanto- ja kuljetuskustannusten muodossa. Kyseiset muutokset voivat kuitenkin myös luoda Kemiralle uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Uusien aineiden lisääminen REACH-lupamenettelyn tai rajoitusten piiriin voi myös lisätä Kemiran velvoitteita, ja vastaavasti tarvittavan luvan puuttuminen voisi vaikuttaa negatiivisesti Kemiran toimintaan. Myös muutokset tavaroiden tuontia ja vientiä sekä tullausta koskevassa

sääntelyssä luovat osaltaan tarpeen seurata ja hallinnoida tuotteiden ja kansainvälisen kaupankäynnin säännöstenmukaisuutta muun muassa tuotteiden vaatimustenmukaisen maahantuonnin varmistamiseksi.

Kemira seuraa jatkuvasti lainsäädäntöä koskevaa vuoropuhelua ollakseen tietoinen sen myyntiin, tuotantoon ja tuotekehitykseen mahdollisesti vaikuttavaan lainsäädäntöön ja sääntelyyn suunnitelluista ja tulossa olevista muutoksista. Kemira on luonut sisäisen prosessin, jolla hallinnoidaan mahdollisesti huolenaiheita aiheuttavia aineita Kemiran portfolioissa. Prosessissa tarkastellaan muun muassa mahdollisuuksia korvata tällaiset aineet vaihtoehtoisilla aineilla, jos niitä koskeva sääntely tiukkenee. Kemira on myös keskittänyt huomiotaan kansainvälisen kaupankäynnin säännöstenmukaisuuden varmistamiseen sekä lisännyt tähän tarvittavia resursseja.

Myös sääntelyn vaikutukset otetaan järjestelmällisesti huomioon strategisessa päätöksenteossa. Kemira osallistuu myös aktiivisesti sääntelyä koskevaan vuoropuheluun silloin kuin se on toimialan ja liiketoiminnan näkökulmasta perusteltua. Tällä hetkellä on esimerkiksi EU:ssa meneillään paljon lainsäädännöllistä keskustelua vesilainsäädännön ja direktiivien merkittävästä tarkastelusta. Tällä voi olla positiivisia vaikutuksia Kemiran tuotteiden kysyntään, mikäli vedenkäsittelyn lainsäädäntöä tiukennetaan.

OSAAMISEN HALLINTA

Kilpailukyvyyn ja kasvun varmistamiseksi sekä toimintojen tehostamiseksi on äärimmäisen tärkeää palkata ja pitää palveluksessa oikeanlaisia taitoja ja osaamista tarjoavia työntekijöitä (esim. tutkimus- ja tuotekehitys-, myynti-, tietohallinto-, asiakaspalvelu- ja markkinointiosastajat). Kemira pyrkii jatkuvasti tunnistamaan suuria potentiaaleja ja avainosaajia tulevaisuuden tarpeisiin. Palkitsemis-, koulutus- ja urakehitysohjelmien järjestelmällinen kehittäminen ja parantaminen auttaa Kemiraa varmistamaan osaavan henkilöstön saatavuuden tulevaisuudessakin.

Yksityiskohtainen selvitys Kemiran riskienhallinnan periaatteista ja organisoinnista on luettavissa yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.kemira.fi. Selvitys rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

OSINKO JA OSINKOPOLITIikka

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat 848 948 241 euroa, josta tilikauden tuloksen osuus oli 93 521 333 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 25.3.2020 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2019 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan 0,56 euron osakekohtainen osinko eli yhteensä 85 miljoonaa euroa. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,28 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 27.3.2020 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osingon ensimmäinen erä maksetaan 7.4.2020. Toinen erä 0,28 euroa osakkeelta maksetaan marraskuussa 2020. Toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus päättää 26.10.2020 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingonmaksun täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän. Nykyisten Euroclear Finlandin sääntöjen mukaisesti osingonmaksun täsmäytyspäivä olisi silloin 28.10.2020 ja osingon maksupäivä aikaisintaan 4.11.2020.

Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

NÄKYMÄT VUODELLE 2020

Kemira odottaa operatiivisen käyttökateen (2019: 410 miljoonaa euroa) kasvavan edellisvuoden tasosta.

TALOUDELLISET TAVOITTEET*

Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökateprosentti 15-17%. Velkaantumisasetatavoitteena on alle 75 %.

Helsingissä 10.2.2020

Kemira Oyj

Hallitus

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

*Aiemmin Kemira viittasi näihin kolmeen taloudelliseen tavoitteeseen keskipitkän-pitkän aikavälin taloudellisina tavoitteina, mutta viittaa niihin vastaisuudessa ainoastaan taloudellisina tavoitteina.

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Liikevaihto	2.1.	2 658,8	2 592,8
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2.	6,4	14,8
Liiketoiminnan kulut	2.2.	-2 283,0	-2 292,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	6.2.	0,0	0,0
Käyttökate		382,3	314,8
Poistot ja arvonalentumiset	2.4.	-187,9	-166,6
Liikevoitto		194,4	148,2
Rahoitustuotot	2.5.	3,9	8,6
Rahoituskulut	2.5.	-42,2	-33,4
Kurssierot	2.5.	-1,4	-0,1
Rahoituskulut, netto	2.5.	-39,7	-25,0
Voitto ennen veroja		154,7	123,3
Tuloverot	2.6.	-38,2	-28,1
Tilikauden tulos		116,5	95,2
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		110,2	89,1
Määräysvallattomille omistajille	6.2.	6,3	6,1
Tilikauden tulos		116,5	95,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, euroa			
Laimentamaton	2.7.	0,72	0,58
Laimennettu	2.7.	0,72	0,58

Konsernin tuloslaskelmaa on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Tilikauden tulos		116,5	95,2
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		7,8	0,2
Rahavirran suojaus		-15,0	17,5
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Muut osakkeet		13,4	-5,9
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus		-5,4	10,1
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	2.8.	0,7	21,8
Tilikauden laaja tulos		117,2	117,0
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		110,7	111,4
Määräysvallattomille omistajille	6.2.	6,5	5,6
Tilikauden laaja tulos		117,2	117,0

Konsernin laajan tuloslaskelman erät on esitetty verovaikutuksella oikaistuna. Kuhunkin muuhun laajan tuloksen erään liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 2.8. Muut laajan tuloksen erät.

Konsernin laajaa tuloslaskelmaa on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Konsernin tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Liikearvo	3.1.	515,8	512,5
Muut aineettomat hyödykkeet	3.2.	95,5	128,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3.3.	1 005,1	938,3
Käyttöoikeusomaisuuserät ¹⁾	3.4.	136,2	0,0
Osuudet osakkuusyhtiöissä	6.2.	2,8	0,7
Muut osakkeet	3.5.	245,2	228,4
Laskennalliset verosaamiset	4.4.	35,7	28,2
Muut pitkäaikaiset varat	5.4.	2,0	2,3
Saamiset etuusperusteisista järjestelyistä	4.5.	51,8	61,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 090,1	1 900,7
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	4.1.	260,6	283,8
Korolliset saamiset	4.2.	0,2	0,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4.2.	378,8	420,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		18,2	13,9
Rahavarat	5.4.	143,1	144,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä		800,9	863,1
Varat yhteensä		2 891,0	2 763,8

1) Vuodesta 2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimus -standardin mukaiset käyttöoikeusomaisuuserät ovat esitetty omalla rivillään taseessa.

Konsernin tasetta on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Milj. euroa	Liite	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		221,8	221,8
Ylikurssirahasto		257,9	257,9
Käyvän arvon ja muut rahastot		108,5	110,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		196,3	196,3
Muuntoerot		-39,5	-47,1
Omat osakkeet		-18,1	-19,1
Kertyneet voittovarot		490,9	469,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	5.2.	1 217,7	1 189,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	6.2.	13,3	12,9
Oma pääoma yhteensä		1 231,0	1 202,5
PITKÄAIKAISET VELAT			
Korolliset velat	5.3.	737,9	646,3
Muut velat	5.4.	8,3	29,0
Laskennalliset verovelat	4.4.	67,8	71,1
Velat etuusperusteisista järjestelyistä	4.5.	93,3	81,2
Varaukset	4.6.	29,1	29,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä		936,4	857,3
LYHYTAIKAISET VELAT			
Korolliset velat	5.3.	216,6	240,0
Ostovelat ja muut velat	4.3.	455,7	439,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		28,7	15,6
Varaukset	4.6.	22,6	9,2
Lyhytaikaiset velat yhteensä		723,6	703,9
Velat yhteensä		1 660,0	1 561,2
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 891,0	2 763,8

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liite	2019	2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Tilikauden tulos		116,4	95,2
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	2.4.	187,9	166,6
Tuloverot	2.6.	38,2	28,1
Rahoituskulut, netto	2.5.	39,7	25,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	6.2.	0,0	0,0
Muut oikaisut ¹⁾		36,0	0,0
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta		418,3	314,8
Nettokäyttöpääoman muutos			
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		19,4	-64,7
Myyntisaamisten ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		20,5	8,5
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		5,5	5,1
Nettokäyttöpääoman muutos		45,3	-51,1
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja			
		463,5	263,7
Maksetut korot		-35,2	-26,9
Saadut korot		3,4	3,7
Muut rahoituserät, netto		-6,7	-6,8
Saadut osingot		0,0	0,1
Maksetut välittömät verot		-38,8	-23,6
Liiketoiminnan nettorahavirta		386,2	210,2

1) Muut oikaisut koostuvat pääosin Eläkesäätiö Neliapilan maksamasta 15 milj. euron ylikatteen palautuksesta ja ei-rahamääräisistä muutoksista varauksissa.

2) Vuodesta 2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimus -standardin mukaiset vuokrasopimusvelan maksut on esitetty rahoitustoiminnan rahavirrassa ja niihin liittyvät korot liiketoiminnan rahavirrassa. Vuonna 2018 IAS 17 mukaiset vuokramaksut on esitetty rahavirtalaskelmassa täysimääräisesti liiketoiminnan rahavirrassa. IFRS 16 standardin käyttöönotolla ei ole kuitenkaan vaikutusta rahavirtalaskelman viimeiseen riviin rahavarojen nettolisäys / -vähennys.

Konsernin rahavirtalaskelmaa on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Milj. euroa	Liite	2019	2018
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		0,0	-43,3
Investoinnit osakkuusyritykseen		-2,7	0,0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-201,1	-150,4
Lainasaamisten vähennys (+) / lisäys (-)		0,1	5,2
Tytäryritysten myynnit vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		4,5	2,5
Osakkuusyritysten myynnit ja pääomanpalautukset osakkuusyrityksiltä		0,0	4,3
Muiden osakkeiden myynnit ja pääomanpalautukset		0,0	0,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot		3,2	0,3
Investointien nettorahavirta		-196,3	-181,3
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	5.1.	40,1	96,2
Pitkäaikaisten korollisten lainojen takaisinmaksut (-)	5.1.	-110,3	-69,2
Pitkäaikaisten korottomien lainojen takaisinmaksut (-)		-10,7	0,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	5.1.	2,9	10,3
Vuokrasopimusvelkoihin perustuvat maksut ²⁾		-28,4	0,0
Maksetut osingot		-86,9	-87,3
Rahoituksen nettorahavirta		-193,2	-50,1
Rahavarojen nettolisäys (+) / -vähennys (-)			
		-3,4	-21,1
Rahavarat 31.12.		143,1	144,9
Valuuttakurssivoitot (+) / -tappiot (-) rahavaroista		1,5	-0,1
Rahavarat 1.1.		144,9	166,1
Rahavarojen nettolisäys (+) / -vähennys (-)		-3,4	-21,1

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muunto- erot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2019	221,8	257,9	110,2	196,3	-47,1	-19,1	469,6	1 189,6	12,9	1 202,5
Laatimisperiaatteen muutos (IFRS 16) ¹⁾	—	—	—	—	—	—	-4,9	-4,9	—	-4,9
Oikaistu oma pääoma 1.1.2019	221,8	257,9	110,2	196,3	-47,1	-19,1	464,7	1 184,7	12,9	1 197,6
Tilikauden tulos	—	—	—	—	—	—	110,2	110,2	6,3	116,5
Muut osakkeet	—	—	13,3	—	—	—	0,1	13,4	—	13,4
Muuntoerot	—	—	—	—	7,6	—	—	7,6	0,2	7,8
Rahavirran suojaus	—	—	-15,0	—	—	—	—	-15,0	—	-15,0
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	—	—	—	—	—	—	-5,4	-5,4	—	-5,4
Tilikauden laaja tulos	—	—	-1,7	—	7,6	—	104,9	110,7	6,5	117,2
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	—	—	—	—	—	—	-80,9	-80,9	-6,0	-86,9
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmään kuuluville	—	—	—	—	—	1,0	—	1,0	—	1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	—	0,1
Omien osakkeiden palautus	—	—	—	—	—	-0,1	—	-0,1	—	-0,1
Osakeperusteinen palkitseminen	—	—	—	—	—	—	2,2	2,2	—	2,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	—	—	—	—	—	1,0	-78,7	-77,1	-6,0	-83,7
Oma pääoma 31.12.2019	221,8	257,9	108,5	196,3	-39,5	-18,1	490,9	1 217,7	13,3	1 231,0

1) Kemira otti käyttöön 1.1.2019 IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin. IFRS 16 käyttöönoton seurauksena oman pääoman voittovaroja oikaistiin -4,9 miljoonaa euroa. Lisätietoja IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutuksista on tämän konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 1. Laatimisperiaatteet.

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
Milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muunto- erot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	452,1	1 159,0	13,8	1 172,8
Laatimisperiaatteen muutos (IFRS 9 ja IFRS 2) ²⁾	—	—	—	—	—	—	-0,2	-0,2	—	-0,2
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	451,9	1 158,8	13,8	1 172,6
Tilikauden tulos	—	—	—	—	—	—	89,1	89,1	6,1	95,2
Muut osakkeet	—	—	-5,9	—	—	—	—	-5,9	—	-5,9
Muuntoerot	—	—	—	—	0,6	—	—	0,6	-0,4	0,2
Rahavirran suojaus	—	—	17,5	—	—	—	—	17,5	—	17,5
Etuus pohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	—	—	—	—	—	—	10,1	10,1	0,0	10,1
Tilikauden laaja tulos	—	—	11,5	—	0,6	—	99,3	111,4	5,6	117,0
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	—	—	—	—	—	—	-80,8	-80,8	-6,5	-87,3
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmään kuuluville	—	—	—	—	—	1,0	—	1,0	—	1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	—	0,1
Omien osakkeiden palautus	—	—	—	—	—	0,0	—	0,0	—	0,0
Osakeperusteinen palkitseminen	—	—	—	—	—	—	-0,8	-0,8	—	-0,8
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	—	—	—	—	—	1,1	-81,6	-80,5	-6,5	-87,0
Oma pääoma 31.12.2018	221,8	257,9	110,2	196,3	-47,1	-19,1	469,6	1 189,6	12,9	1 202,5

2) Kemira otti käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista - ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardit sekä muutokset IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin. Standardimuutosten seurauksena oman pääoman kertyneitä voittovaroja on oikaistu 1.1.2018. IFRS 15 -standardi ei muuttanut Kemiran myynnin tuloutusperiaatteita, eikä siten aiheuttanut oikaisua kertyneisiin voittovaroihin. IFRS 9 -standardi vaikuttaa pääosin Kemiran lainasaamisten arvostukseen ja myyntisaamisten luottotappioiden kirjaamiskäytäntöön. Kirjaamiskäytännön muutoksesta johtuen kertyneitä voittovaroja on oikaistu yhteensä -1,0 milj. euroa. IFRS 2 -standardin muutoksen käyttöönoton yhteydessä Kemira on luokitellut osakeperusteiset palkitsemisjärjestelyt kokonaan omana pääomana maksettavaksi järjestelyksi ja uudelleenluokitellut osakepalkitsemisjärjestelyihin liittyvät velat oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin. Kirjaamiskäytännön muutoksen seurauksena kertyneitä voittovaroja on oikaistu 0,8 milj. euroa. Oman pääoman kokonaisvaikutus lainasaamisista, myyntisaamisista ja osakeperusteisista maksuista on yhteensä -0,2 milj. euroa mukaan lukien laskennalliset verot.

Laskelmaa konsernin oman pääoman muutoksista on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

KONSERNIN PERUSTIEDOT

Kemira on globaali kemianyhtiö, joka palvelee asiakkaita runsaasti vettä käyttävillä teollisuudenaloilla. Yhtiö tarjoaa asiantuntemusta sovellusosaamisessa ja kemikaaleja, jotka parantavat asiakkaiden vesi-, energia- ja raaka-ainetehokkuutta. Kemiran kaksi segmenttiä Pulp & Paper ja Industry & Water keskittyvät asiakkuuksiin massa- ja paperi-, öljy- ja kaasu ja kaivosteollisuudessa sekä vedenkäsittelyssä.

Konsernin emoyhtiö on Kemira Oyj, kotipaikka on Helsinki, kotimaa Suomi ja sen rekisteröity osoite on Energiakatu 4, 00180 Helsinki, Suomi. Emoyhtiön osakkeet on listattu NASDAQ Helsinki Oy:ssä. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.kemira.com tai osoitteesta Energiakatu 4, 00180 Helsinki, Suomi.

Kemira Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 10.2.2020 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTA

Konserni on laatinut konsernitilinpäätöksensä Euroopan unionissa hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) ja niitä koskevien tulkintojen (IFRIC) mukaisesti. Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen 31.12.2019 voimassa olleita IFRS-standardeja ja IFRIC-tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot sisältävät myös IFRS-säännöksiä täydentävien Suomen kirjanpito- ja yhteisölaissäädännön mukaiset vaatimukset.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ja se on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, lukuun ottamatta käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavia muita osakkeita sisältäen listaamattomia PVO/TVO -osakkeita, etuus pohjaisten järjestelyjen varoja ja veloitteita, käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja ja -velkoja sekä osakeperusteisia maksuja niiden myöntämishetkellä.

Kaikki konsernitilinpäätöksessä esitetyt yksittäiset luvut ovat pyöristetty lähimpään tarkkaan lukuun. Siksi yksittäisten lukujen summa voi poiketa esitetystä summaluvusta konsernitilinpäätöksessä. Tunnusluvut on laskettu tarkkoja arvoja käyttämällä.

VUONNA 2019 VOIMAAN TULLEET UUDET IFRS-STANDARDIT, STANDARDIEN MUUTOKSET JA IFRIC-TULKINNAT

Konserni on soveltanut seuraavia standardeja ja muutoksia ensimmäistä kertaa 1.1.2019 alkavalla tilikaudella:

- IFRS 16 Vuokrasopimukset
- Ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen korvaus – muutokset IFRS 9:ään
- Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä – muutokset IAS 28:aan
- Vuosittaiset parannukset IFRS -standardeihin 2015 – 2017
- Järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tai veloitteen täyttäminen – muutokset IAS 19:ään
- IFRIC 23 Tuloverokäsittelyä koskeva epävarmuus

Konserni on muuttanut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita IFRS 16:n käyttöönoton seurauksena. Tämä on kuvattu jäljempänä kohdassa IFRS 16 Vuokrasopimukset ja liitetiedossa 3.4. Muilla yllä luetelluilla muutoksilla ei ollut vaikutusta aikaisemmillä kausilla kirjattuihin määriin, ja niiden ei odoteta vaikuttavan merkittävästi seuraavaan tilikauteen.

Tiettyjä uusia tilinpäätösstandardien muutoksia ja tulkintoja on julkaistu. Ne eivät ole pakollisia tilikaudelle 31.12.2019 ja joita konserni ei ole aikaisemmin hyväksynyt. Näillä muutoksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin seuraavaan tilikauteen.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Konserni otti käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 -standardin mukautetulla takautuvalla menetelmällä, jossa käyttöoikeusomaisuuserät ovat yhtä suuret kuin vuokrasopimusvelat. Uudesta IFRS 16:sta johtuvat uudelleenluokittelut ja oikaisut ovat esitetty avaavassa taseessa 1.1.2019. Vertailulukuja ei ole oikaistu IFRS 16:n soveltamisen aloittamisajankohtana. IFRS 16:n käyttöönotto on vaikuttanut vuoden 2019 tuloslaskelman, taseen ja rahavirran tunnuslukuihin (liikevaihtoa ja investointeja lukuun ottamatta).

Konserni päätti käyttää käytännön helpotuksia IFRS 16 laatimisperiaatteissaan ja on jättänyt huomioimatta lyhytaikaiset vuokrasopimukset, joiden vuokrankausi on alle 12 kuukautta, ja arvoltaan vähäiset vuokrasopimukset. Kemira vuokraa pääasiassa maa-alueita, rakennuksia ja kuljetuskalustoa. Vuokrasopimusten sopimuskausi on tyypillisesti kestoltaan kiinteä, ja joissakin sopimuksissa on optioita sopimuskauden jatkamisesta. Jatko-optio on sisällytetty IFRS 16:n vuokravelkaan, jos on katsottu kohtuullisen varmaksi, että optio tullaan toteuttamaan.

IFRS 16:n vuokravelka arvostettiin siirtymähetkellä 1.1.2019 jäljellä olevien vuokravelkojen nykyarvoon käyttämällä Kemiran määrittämää lisäluotonkorkoa diskonttokorkona. IFRS 16:n vuokravelan painotettu keskimääräinen lisäluotonkorko oli 5,1 %. Seuraavassa taulukossa on esitetty vuokravelan täsmäytyslaskelma IAS 17:n mukaisista operatiivisista vuokrasopimuksista IFRS 16:n mukaisiin vuokrasopimuksiin:

VUOKRAVELAN TÄSMÄYTYSLASKELMA

Milj. euroa	
IAS 17:n mukaiset vuokravastuut 31.12.2018	205
Lyhytaikaiset vuokrasopimukset	-6
Arvoltaan vähäiset vuokrasopimukset	-3
Muut erät	-11
Yhteensä	-20
Diskonttauksen vaikutus	-59
IFRS 16:n mukainen vuokravelka 1.1.2019	126

Seuraavassa taulukossa on esitetty IFRS 16:n vaikutus avaavaan taseeseen 1.1.2019.

KONSERNIN TASE

Milj. euroa	31.12.2018	IFRS 16 vaikutus	Avaava tase 1.1.2019
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	512,5		512,5
Muut aineettomat hyödykkeet	128,6	-10,6	118,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	938,3		938,3
Käyttöoikeusomaisuuserät	0,0	129,3	129,3
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,7		0,7
Muut osakkeet	228,4		228,4
Laskennalliset verosaamiset	28,2		28,2
Muut pitkäaikaiset varat	2,3		2,3
Saamiset etuusperusteisista järjestelyistä	61,8		61,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	1 900,7	118,7	2 019,4
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	283,8		283,8
Korolliset saamiset	0,2		0,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	420,2	-0,7	419,5
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	13,9		13,9
Rahavarat	144,9		144,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	863,1	-0,7	862,4
Varat yhteensä	2 763,8	118,0	2 881,8
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	1 189,6	-4,9	1 184,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	12,9		12,9
Oma pääoma yhteensä	1 202,5	-4,9	1 197,6
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	646,3	104,5	750,8

Muut velat	29,0		29,0
Laskennalliset verovelat	71,1	-1,0	70,1
Velat etuusperusteisista järjestelyistä	81,2		81,2
Varaukset	29,6	-1,0	28,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä	857,3	102,5	959,8
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	240,0	21,8	261,8
Ostovelat ja muut velat	439,1	-1,4	437,7
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	15,6		15,6
Varaukset	9,2		9,2
Lyhytaikaiset velat yhteensä	703,9	20,4	724,3
Velat yhteensä	1 561,2	122,9	1 684,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 763,8	118,0	2 881,8

TYTÄRYRITYKSIEN YHDISTELYPERIAATTEET JA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUDET

Konsernitilinpäätös sisältää emoyrityksen lisäksi sen tytäryritykset. Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta (osuus äänivallasta pääsääntöisesti yli 50 %). Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon, ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Kaikki konserniyritysten väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Luovutettu vastike voi sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Ne yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat, vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat, jotka ovat

yksilöitävissä, arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja hankintahetkellä aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta, merkitään taseeseen liikearvoksi. Jos vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteismäärä on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, ja jos kyseessä on edullinen hankinta, muutos kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Tilikauden tulos sekä muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille ja, nämä esitetään tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen, ellei määräysvallattomilla omistajilla ole sitovaa velvollisuutta olla kattamatta tappioita sijoituksensa ylittävältä osalta.

Jos emoyrityksen omistusosuus tytäryrityksessä vähenee, mutta määräysvalta säilytetään, liiketoimia käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Kun konsernin määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus yrityksestä arvostetaan käypään arvoon, ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

OSAKKUUSYRITYKSET

Konsernin osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (osuus äänivallasta pääsääntöisesti 20-50 %), mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietyksen tilikauden tuloksesta on

laskettu konsernin omistussuuden mukaisesti ja on esitetty konsernin tuloslaskelmassa liikevoittoon sisältyvänä omana eränä. Konsernin osuus osakkuusyhtiön muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

VALUUTTAMÄÄRÄISTEN ERIEN MUUNTAMINEN

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin esittämismuuttua sekä konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttua.

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä valuuttakursseja ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseja käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla kuin taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos esitetään muissa laajan tuloslaskelman erissä. Hankittujen ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisut ja liikearvo on käsitelty ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen.

Joihinkin ulkomaisiin tytäryhtiöihin annettujen lainojen kurssierot on käsitelty muuntoeroina muissa laajan tuloksen erissä lisäyksenä tai vähennyksenä. Kun määräysvalta tytäryhtiössä menetetään, kertyneet muuntoerot siirretään tuloslaskelmaan osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

Konserniyhtiöt muuntavat omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat toimintavaluutukseen tapahtumapäivän kursseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja ei-monetaariset erät käyttäen tapahtumapäivän kursseja. Liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

ARVIONVARAISUUTTA SISÄLTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN ERÄT JA HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAADINTAPERIAATTEET

IFRS-standardien mukaista konsernitilinpäätöstä laadittaessa johto joutuu tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka harvoin vastaavat tosiallisia tuloksia. Lisäksi johto joutuu käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Arvioita ja oletuksia arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja odotuksiin tulevaisuuden tapahtumista, joilla voi olla taloudellista vaikutusta ja joiden katsotaan olevan perusteltuja olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraavassa taulukossa esitetään tilinpäätöksen erät, jotka sisältävät merkittäviä kirjanpidollisia arvioita ja niihin liittyvät liitetiedot, joissa esitetään erissä sovellettavat laadintaperiaatteet ja erien herkkyyksianalyysseja. Näihin arvionvaraisuutta sisältäviin eriin liittyy riskiä varojen ja velkojen kirjanpitoarvon muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana.

Tilinpäätökset erät	Tilinpäätöksen liitetieto
Liikearvo	3.1. Liikearvo
PVO-konsernin osakkeiden käypä arvo	3.5. Muut osakkeet
Laskennalliset verot ja epävarmat veropositiot	2.6. Tuloverot ja 4.4. Laskennalliset verovelat ja -saamiset
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	4.5. Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet
Varaukset	4.6. Varaukset

2. TALOUDELLINEN TULOS

2.1 SEGMENTTITIEDOT

Kemiralla on kaksi segmenttiä, jotka ovat Pulp & Paper ja Industry & Water.

Pulp & Paper

Pulp & Paper -segmentti auttaa kemikaaliosaamisensa avulla massan- ja paperinvalmistajia innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Segmentti kehittää ja myy asiakkaiden tarpeet täyttäviä tuotteita ja pyrkii varmistamaan, että sillä on johtava paperikoneen märänpään tuote- ja palveluvalikoima, joka keskittyy pakkauskartonkiin ja pehmopaperiin.

Industry & Water

Industry & Water -segmentti palvelee kunnallisia ja runsaasti vettä käyttäviä teollisuudenaloja. Vedenkäsittelyssä segmentti auttaa asiakkaita tehostamaan vedenkäsittelyprosessin eri vaiheita. Öljy- ja kaasuteollisuudessa segmentti auttaa tehostamaan talteenottoa nykyisistä varannoista ja vähentämään veden ja energian käyttöä.

VAIHTOEHTOISET TUNNUSLUVUT

Kemira esittää raportoinnissa tietyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo pääomamarkkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu*, käyttöKate, operatiivinen käyttöKate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisaste, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tietyt vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä.

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty kohdassa Tunnuslukujen laskentakaavat.

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa pois lukien yritysostot ja -myynnit.

TULOSLASKELMAN ERÄT

2019, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Liikevaihto ¹⁾	1 552,9	1 135,9	2 658,8
Käyttökate ²⁾	192,4	189,9	382,3
Poistot ja arvonalentumiset	-119,0	-68,9	-187,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto ²⁾	73,4	121,0	194,4
Rahoituskulut, netto			-39,7
Voitto ennen veroja			154,7
Tuloverot			-38,2
Tilikauden tulos			116,5

1) Liikevaihto muodostuu pääosin tuotteiden myynnistä ulkopuolisille asiakkaille, eikä segmenttien välillä ole sisäistä liikevaihtoa.

2) Sisältää vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITOSSA

2019, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Operatiivinen käyttökate	218,3	191,7	410,0
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat			-13,5
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa			2,2
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti			0,9
Muut erät			-17,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-25,8	-1,8	-27,7
Käyttökate	192,4	189,9	382,3
Operatiivinen liikevoitto	99,2	124,7	224,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa	-25,8	-1,8	-27,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistoissa ja arvonalentumisissa	0,0	-1,9	-1,9
Liikevoitto	73,4	121,0	194,4

Neljännesvuositiedot vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

TASEEN ERÄT

2019, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Segmentin varat	1 509,6	873,3	2 383,0
Täsmäytys raportoituihin varoihin konsernin taseessa:			
Muut osakkeet			245,2
Laskennalliset verosaamiset			35,7
Muut pitkäaikaiset varat			2,0
Saamiset etuusperusteisista eläkejärjestelyistä			51,8
Muut varat			30,2
Rahavarat			143,1
Varat yhteensä			2 891,0
Segmentin velat	241,0	175,9	416,9
Täsmäytys raportoituihin velkoihin konsernin taseessa:			
Pitkäaikaiset korolliset velat			737,9
Lyhytaikaiset korolliset velat			216,6
Muut velat			288,6
Velat yhteensä			1 660,0

MUUT ERÄT

2019, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Sidottu pääoma segmenteittäin (31.12.)	1 268,6	697,4	1 966,0
Sidottu pääoma segmenteittäin (12 kuukauden liukuva keskiarvo)	1 289,4	708,2	1 998,2
Operatiivinen ROCE, %	7,7	17,6	11,2
Investoinnit	112,5	91,7	204,1

TULOSLASKELMAN ERÄT

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Liikevaihto ¹⁾	1 520,2	1 072,6	2 592,8
Käyttökate ²⁾	187,8	127,0	314,8
Poistot ja arvonalentumiset	-108,0	-58,6	-166,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto ²⁾	79,8	68,5	148,2
Rahoituskulut, netto			-25,0
Voitto ennen veroja			123,3
Tuloverot			-28,1
Tilikauden tulos			95,2

1) Liikevaihto muodostuu pääosin tuotteiden myynnistä ulkopuolisille asiakkaille, eikä segmenttien välillä ole sisäistä liikevaihtoa.

2) Sisältää vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITOSSA

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Operatiivinen käyttökate	191,7	131,5	323,1
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat			-8,9
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa			2,8
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti			5,7
Muut erät			-7,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,9	-4,4	-8,3
Käyttökate	187,8	127,0	314,8
Operatiivinen liikevoitto	91,6	82,2	173,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa	-3,9	-4,4	-8,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistoissa ja arvonalentumisissa	-7,9	-9,3	-17,3
Liikevoitto	79,8	68,5	148,2

Neljännesvuositiedot vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

TASEEN ERÄT

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Segmentin varat	1 472,3	779,3	2 251,6
Täsmäytys raportoituihin varoihin konsernin taseessa:			
Muut osakkeet			228,4
Laskennalliset verosaamiset			28,2
Muut pitkäaikaiset varat			2,3
Saamiset etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä			61,8
Muut varat			46,6
Rahavarat			144,9
Varat yhteensä			2 763,8

Segmentin velat	238,0	173,2	411,1
Täsmäytys raportoituihin velkoihin konsernin taseessa:			
Pitkäaikaiset korolliset velat			646,3
Lyhytaikaiset korolliset velat			240,0
Muut velat			263,8
Velat yhteensä			1 561,2

MUUT ERÄT

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Sidottu pääoma segmenteittäin (31.12.)	1 234,3	606,1	1 840,5
Sidottu pääoma segmenteittäin (12 kuukauden liukuva keskiarvo)	1 177,6	603,4	1 781,4
Operatiivinen ROCE, %	7,8	13,6	9,8
Investoinnit	128,4	65,3	193,7

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

LIKEVAIHTO ASIAKKAAN MAANTIETEELLISEN SIJAINNIN MUKAAN

Milj. euroa	2019	2018
Suomi, kotipaikkavaltio	395,7	417,2
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	943,6	942,3
Americas-alue	1 062,0	1 001,6
APAC-alue	257,5	231,7
Yhteensä	2 658,8	2 592,8

PITKÄAIKAISET VARAT MAANTIETEELLISEN SIJAINNIN MUKAAN

Milj. euroa	2019	2018
Suomi, kotipaikkavaltio	756,5	725,8
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	511,6	467,1
Americas-alue	522,9	426,5
APAC-alue	211,5	191,4
Yhteensä	2 002,5	1 810,7

Tiedot merkittävistä asiakkaista

Konsernilla on useita merkittäviä asiakkaita. Yhdeltäkään yksittäiseltä ulkopuoliselta asiakkaalta ei ole kertynyt vähintään 10 % konsernin liikevaihdosta vuosina 2019 tai 2018.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Segmenttiraportointi

Segmenttitiedot esitetään perustuen konsernin sisäiseen organisaatioon ja raportointirakenteeseen. Kemiran johto arvioi segmenttien taloudellista suoriutumista perustuen operatiiviseen käyttökatteeseen ja operatiiviseen liikevoittoon sekä muihin tunnuslukuihin. Segmenttien varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa segmenteille. Segmenttien varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, käyttöoikeusomaisuuserät, osuudet osakkuusyriyksissä, vaihtomaisuus ja tietyt lyhytaikaiset korottomat saamiset. Segmenttien velkoihin sisältyvät tietyt lyhytaikaiset korottomat velat. Maantieteellisesti Kemiran toiminta on jaettu kolmeen

alueeseen: Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka (EMEA), Amerikka (Americas) ja Aasia ja Tyynenmeren alue (APAC).

Myynnin tulouttaminen

IFRS 15 -standardi sisältää yhden kattavan tuloutusmallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Pääperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palveluiden luovuttamista asiakkaalle sellaiseen rahamäärään, joka kuvastaa vastiketta johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluita vastaan. Kemira kirjaa myyntituoton silloin kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään, toisin sanoen silloin kun asiakas saa määräysvallan suoritevelvoitteen perusteena olevaan tavaraan tai palveluun.

Kemiran liikevaihto muodostuu pääosin sopimustyypeistä, jotka sisältävät kemianteollisuuden tuotteiden myyntiä sekä palveluita, jotka liittyvät näiden tuotteiden myyntiin. Myyntituottojen tuloutus tapahtuu hetkellä, jolloin tuotteiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Kemiran myyntisopimuksissa määräysvalta siirtyy asiakkaalle perustuen toimituslausekkeisiin, ja myyntitulojen kirjaaminen tapahtuu yhtenä ajankohtana.

Kemira tarjoaa asiakkailleen kemikaalien toimitus- ja käsittelypalveluja tuotteiden myynnin yhteydessä. Tuotteiden toimitus- ja käsittelypalvelut tuloutetaan yhdessä tuotteiden myynnin kanssa, eikä niitä käsitellä erillisinä suoritevelvoitteina. Kemira kirjaa samalle raportointikaudelle tuotteiden myynnin ja toimitus- ja käsittelypalvelut.

Asiakkaalle annettavat alennukset eivät ole merkittävä myyntihinnan osatekijä Kemiran myyntisopimuksissa.

2.2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. euroa	2019	2018
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	2,6	6,4
Vuokratuotot	0,8	1,2
Palvelut	2,6	3,2
Muut liiketoiminnan tuotot ¹⁾	0,4	4,1
Yhteensä	6,4	14,8

LIIKETOIMINNAN KULUT

Aineet ja tarvikkeet	1 384,4	1 423,4
Henkilöstökulut	384,0	351,5
Ulkopuoliset palvelut ja muut kulut ^{2) 3)}	334,5	335,4
Rahdit ja toimituskulut	180,1	182,5
Yhteensä	2 283,0	2 292,8

1) Vuonna 2018 muihin liiketoiminnan tuottoihin sisältyi aikaisempiin yrityshankintoihin liittyviä maksuja.

2) Sisältää tarvikkeita, matkustuskuluja, vuokria, toimitiloihin liittyviä kuluja, vakuutuksia, konsultointia ja muita operatiiviseen toimintaan liittyviä kuluja.

3) Vuonna 2019 muihin liiketoiminnan kuluihin sisältyi tutkimus- ja kehittämismenoja 30,3 milj. euroa (30,2) mukaan lukien saadut julkiset avustukset. Tutkimus- ja kehitystoimintaa varten saadut julkiset avustukset olivat 0,2 milj. euroa (0,3). Nämä vähentävät tutkimus- ja kehittämismenoja.

HENKILÖSTÖKULUT

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Palkat ja palkkiot			
Palkat		297,3	274,6
Kemira Oyj:n toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	6.1.	1,5	1,4
Osakeperusteiset maksut muille	2.3.	5,1	2,2
Yhteensä		303,9	278,2
Henkilösivukulut			
Kulut etuusperusteisista eläkejärjestelyistä ja työsuhde-etuuksista	4.5.	3,1	2,7
Eläkekulut maksupohjaisista järjestelyistä		21,9	20,6
Muut henkilösivukulut		55,0	49,9
Yhteensä		80,0	73,2
Henkilöstökulut yhteensä		384,0	351,5

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

	2019	2018
Henkilöstö keskimäärin maantieteellisen sijainnin mukaan		
EMEA-alue	2 585	2 590
Americas-alue	1 554	1 546
APAC-alue	881	674
Yhteensä	5 020	4 810
Henkilöstö Suomessa keskimäärin	812	821
Henkilöstö Suomen ulkopuolella keskimäärin	4 208	3 989
Yhteensä	5 020	4 810
Henkilöstö 31.12.	5 062	4 915

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT JA PALVELUT

Milj. euroa	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	1,4	1,5
Palkkiot veropalveluista	0,3	0,4
Palkkiot muista palveluista	0,3	0,7
Yhteensä	2,0	2,6

Varsinainen yhtiökokous valitsi 21.3.2019 Ernst & Young Oy:n konsernin tilintarkastajaksi.

Vuonna 2018 tilintarkastajana toimi Deloitte Oy.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**Julkiset avustukset**

Investointeihin saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena käyttöaikana. Tutkimustoimintaan saadut avustukset kirjataan kulujen vähennykseksi ja tietyt muut avustukset kirjataan muihin liiketoiminnan tuottoihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan toteutuessaan.

Kehitysmenot aktivoidaan aineettomaksi hyödykkeeksi, kun pystytään osoittamaan, miten kehityshanke tulee kerryttämään todennäköistä taloudellista hyötyä ja kehitysvaiheessa aiheutuvat menot ovat luotettavasti mitattavissa. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot sekä mahdolliset aktivoidut vieraan pääoman menot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen.

Muut kehitysmenot, jotka eivät täytä näitä kriteereitä, kirjataan kuluksi toteutuessaan.

Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehitysmenoja ei aktivoita myöhemmillä kausilla.

2.3 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät 2019-2023

Kemiran hallitus perusti 21.12.2018 avainhenkilöille suunnatun pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelmän, joka sisältää kaksi vuoden mittaista ajanjaksoa: vuodet 2019 ja 2020, sekä kolme kolmen vuoden mittaista ansaintajaksoa: vuodet 2019-2021, 2020-2022 ja 2021-2023.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2019 on ohjelman alkaessa suunnattu noin 90 avainhenkilölle. Kannustinjärjestelmän ansaintajaksot ovat 2019 ja 2019-2021. Näiden ansaintajaksoiden perusteella maksettava enimmäispalkkio on 643 500 Kemira Oyj:n osaketta, mikäli kriteerit täyttyvät. Lisäksi palkkioon sisältyy rahaosuus, jolla katetaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Osakepalkkiojärjestelmä	2019	2019-2021
Ansaintajakso (kalenterivuosi)	2019	2019-2021
Osakkeiden sitouttamisjakso	2 vuotta	³⁾
Osakkeiden antamisvuosi	2020	2022
Luovutettujen osakkeiden määrä, 31.12.2019	¹⁾	—
Osallistujien lukumäärä, 31.12.2019	82	82
Ansaintakriteeri	Tuottoarvo (Intrinsic arvo) ²⁾	Tuottoarvo (Intrinsic arvo) ²⁾

1) Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti noin 270 000 osaketta tullaan luovuttamaan osallistujille vuoden 2020 aikana.

2) Palkkion määrä perustuu tuottoarvoon (Intrinsic arvo), joka lasketaan käyttämällä Kemiran operatiivista käyttökatetta ja korollisia nettovelkoja.

3) Kolmen vuoden ansaintajaksoon ei sovelleta sitouttamisjaksoa.

Kemiran hallitus on päättänyt ansaintajaksoiden 2020 ja 2020-2022 osakeallokaatiosta ja osallistujista. Näiden ansaintajaksoiden perusteella kriteerien täytyessä maksettava enimmäispalkkio on 643 500 Kemira Oyj:n osaketta.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät 2015-2018

Kemiralla on ollut tilikausilla 2019 ja 2018 voimassa osakepalkkiojärjestelmät kalenterivuosille 2015-2018. Näissä osakepalkkiojärjestelmissä on ollut mahdollista ansaita Kemira Oyj:n osakkeita yhden vuoden ansaintajakson perusteella. Kemiran hallitus on päättänyt järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Palkkiot ansaintajaksoilta on maksettu osittain Kemira Oyj:n osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on pyritty kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte on päättynyt ennen palkkion maksamista, palkkiota ei ole pääsääntöisesti maksettu.

Palkkiona maksettuja osakkeita ei ole saanut luovuttaa sitouttamisjakson aikana, joka on päättynyt kahden vuoden kuluttua ansaintajakson päättymisestä. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte on päättynyt sitouttamisjakson aikana, osallistuja on pääsääntöisesti palauttanut palkkiona annetut osakkeet vastikkeetta.

Osakepalkkiojärjestelmä	2016 ⁴⁾	2017	2018
Ansaintajakso (kalenterivuosi)	2016	2017	2018
Osakkeiden sitouttamisjakso	2 vuotta	2 vuotta	2 vuotta
Osakkeiden antamisvuosi	—	2018	2019
Luovutettujen osakkeiden määrä, 31.12.2019	—	139 808 ⁵⁾	134 442
Osallistujien lukumäärä, 31.12.2019	—	70	74
Ansaintakriteeri	Konsernin liikevaihto ja operatiivinen käyttökate-%	Tuottoarvo (Intrinsic arvo) ²⁾	Tuottoarvo (Intrinsic arvo) ²⁾

4) Asetettuja tavoitteita ei saavutettu, joten osakepalkkioita ei maksettu osakepalkkiojärjestelmän perusteella.

5) Tilikauden 31.12.2019 päättyessä ansaintajakson 2017 sitouttamisjakso päättyi ja osakepalkkiojärjestelmän perusteella luovutetut 139 808 osaketta ovat vapautuneet.

OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMIEN OSAKKEIDEN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Osakepalkkiojärjestelmä	2016	2017	2018
1.1.2018	—	—	—
Osakkeiden luovutukset osallistujille	—	149 328	—
Osakkeiden palautukset osallistujilta	—	-3 400	—
31.12.2018	—	145 928	—
1.1.2019	—	145 928	—
Osakkeiden luovutukset osallistujille	—	—	140 844
Osakkeiden palautukset osallistujilta	—	-6 120	-6 402
31.12.2019	—	139 808	134 442

OSAKEPOHJAISTEN KANNUSTINJÄRJESTELMIEN VAIKUTUS LIIKEVOITTOON

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Arvio tilikauden kulusta osakkeina maksettavasta osuudesta		2,4	1,1
Arvio tilikauden kulusta rahana maksettavasta osuudesta		2,8	1,2
Yhteensä	2.2	5,1	2,2

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on omana pääomana maksettavaksi luokiteltuja osakeperusteisia palkitsemisjärjestelyjä, joiden perusteella henkilöt suorittavat työtä osakeperusteisia palkkioita vastaan. Mahdollinen palkkio tästä työstä annetaan henkilölle osittain osakkeina ja osittain käteisvarana.

Konsernin osakepalkkiojärjestelyyn kuuluu henkilöitä useista eri maista, joissa konserni on velvollinen paikallisten verolakien tai sääntelyn mukaan maksamaan käteisvarana henkilön puolesta osakepalkkiosta aiheutuvan verovelan veroviranomaisille. Verovelvoitteiden vuoksi

osakepalkkiojärjestelyt on luokiteltu kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi.

Osakeperusteisen järjestelyn perusteella myönnettävät palkkiot kirjataan henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan oikeuden syntymisajanjaksolle, jonka kuluessa syntymisehtojen mukaisen oikeuden palkkioihin on määrä täyttyä.

Osakeperusteisten palkkioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Arvio siitä, miten moneen osakkeeseen odotetaan syntyvän oikeus, tarkistetaan tilinpäätöspäivänä. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdollinen vaikutus merkitään henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan. Omaan pääoman tehdään vastaava käyvän arvon oikaisu.

2.4 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	2019	2018
Poistot aineettomista hyödykkeistä ja aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	30,0	28,0
Rakennukset ja rakennelmat	17,7	17,7
Koneet ja kalusto	102,8	97,3
Muut aineelliset hyödykkeet	5,6	6,4
Yhteensä	156,2	149,3
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä ²⁾		
Maa-alueet	1,1	—
Rakennukset ja rakennelmat	8,6	—
Koneet ja kalusto	19,4	—
Muut aineelliset hyödykkeet	0,7	—
Yhteensä	29,8	—
Arvonalentumiset aineettomista hyödykkeistä ja aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ³⁾		
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	0,0	2,3
Koneet ja kalusto	1,9	14,9
Yhteensä	1,9	17,3
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	187,9	166,6

1) Liiketoimintojen hankinnoista syntyneitä aineettomien hyödykkeiden poistoja on tilikaudella 2019 kirjattu 18,5 miljoonaa euroa (15,9).

2) Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä on raportoitu IFRS 16 Vuokrasopimus -standardin mukaisesti 1.1.2019 alkaen.

3) Arvonalentumiset liittyvät tuotantolaitosten sulkemiseen.

Liikearvon arvonalentumistestaus on esitetty liitetiedossa 3.1. Liikearvo.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Poistot

Poistot on laskettu tasapoistoina kohteiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Tavallisimmat konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat on esitetty seuraavassa taulukossa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoajat vuosissa	
Rakennukset ja rakennelmat	20-40
Koneet ja kalusto	3-15
Kehittämismenot	enintään 8
Asiakassuhteet	5-7
Teknologia	5-10
Kilpailukieltosopimukset	3-5
Muut aineettomat hyödykkeet	5-10
Käyttöoikeusomaisuuserät	vuokra-ajan kuluessa

Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi ja poistot lopetetaan ajankohtana, jolloin omaisuuserä luokitellaan IFRS 5:n mukaisesti myytävänä olevaksi omaisuuseräksi tai sisältyy myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään.

2.5 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot	0,0	0,1
Korkotuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	1,8	3,4
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatusta rahoitusvaroista	1,1	1,6
Muut rahoitustuotot ¹⁾	1,0	3,6
Yhteensä	3,9	8,6
Rahoituskulut		
Korkokulut		
Korkokulut muista veloista	-24,0	-21,6
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatusta rahoitusveloista ²⁾	-6,5	-6,9
Korkokulut vuokrasopimusveloista	-6,8	—
Muut rahoituskulut	-5,0	-4,9
Yhteensä	-42,2	-33,4
Kurssierot		
Kurssierot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatusta varoista ja veloista	3,5	12,1
Kurssierot suojattavista kohteista	-4,9	-12,2
Yhteensä	-1,4	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-39,7	-25,0
Nettorahoituskulut liikevaihdosta, %	1,5	1,0
Nettokorot liikevaihdosta, %	1,3	0,9

Milj. euroa	2019	2018
Suojauslaskennan piirissä olevista rahoitusinstrumenteista aiheutuneet muutokset laajassa tuloslaskelmassa		
Rahavirran suojaus: laajaan tuloslaskelmaan merkitty määrä ³⁾	-15,0	17,5
Yhteensä	-15,0	17,5
Kurssierot		
Realisoituneet	-0,9	-2,1
Realisoitumattomat	-0,5	1,9
Yhteensä	-1,4	-0,1

1) Vuonna 2018 muut rahoitustuotot sisälsivät energiayhtiöiden osakkeiden myynnistä saadun voiton.

2) Korkojohdannaisten suojauslaskennan purkamisesta kirjattiin korkokuluksi 0,5 miljoonan euron tappio vuonna 2019.

3) Muodostuu pääosin suojauslaskennan piirissä olevien sähköjohdannaisten käyvän arvon muutoksista.

2.6 TULOVEROT

Milj. euroa	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-45,4	-29,9
Edellisten tilikausien verot	-1,3	-0,1
Laskennallisten verojen muutos	8,5	1,9
Yhteensä	-38,2	-28,1

TULOSLASKELMAN VEROKULUN JA KONSERNIN KOTIMAAN VEROKANNALLA LASKETTUJEN VEROJEN VÄLINEN TÄSMÄYTYKSEN

Milj. euroa	2019	2018
Voitto ennen veroja	154,7	123,3
Verot emoyhtiön verokannan mukaan 20 %	-30,9	-24,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	-2,7	-1,6
Verovapaat tulot ja vähennyskelpottomat kulut	-1,3	-0,1
Osakkuusyritysten vaikutus	0,0	0,0
Verotappiot	0,2	-4,4
Edellisten tilikausien verot	-1,3	-0,1
Verokantamuutoksien vaikutus	0,0	0,1
Aikaisempien tilikausien laskennallisten verojen muutos	-2,2	2,6
Tuloverot tuloslaskelmassa	-38,2	-28,1

Vuonna 2019 konsernin efektiivinen verokanta oli 24,7 % (22,8 %).

VEROTAPPIOT

Milj. euroa	Vahvistetut verotappiot	Laskennallinen verosaaminen kirjattu	Laskennallista verosaamista ei kirjattu
Vanhenee viiden vuoden kuluessa	98,4	8,8	15,6
Vanhenee viiden vuoden jälkeen	4,4	1,0	0,2
Ei vanhene	94,7	0,5	31,4
Yhteensä	197,5	10,3	47,3

Vuoden 2019 lopussa konsernin tytäryhtiöllä oli verotappiota 157,1 milj. euroa (131,5), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Kirjaamattomat tappiot ovat pääosin valuuttamääräisiä ja syntyneet lähinnä Brasiliassa ja Kiinassa.

Konsernilla on Suomessa vireillä veroriita oikaisulautakunnassa liittyen tiettyjen korkojen vähennyskelpoisuuteen. Mahdollisella epäsuotuisalla päätöksellä ei ole vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan, kun taas suotuisan päätöksen seurauksena konsernin tuloverosaamiset sekä käytössä olevat verotappiot kasvaisivat olennaisesti.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tuloverot

Konsernin verokulu sisältää kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut ja laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan niiden verolakien perusteella, jotka on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai käytännössä hyväksytty maissa, joissa yhtiön tytär- ja osakkuusyritykset toimivat ja kerryttävät verotettavaa tuloa.

Tilinpäätöksen merkittävää arvionvaraisuutta sisältävät erät ja harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot ja epävarmat veropositiot

Johto arvioi veroilmoituksissa tehtyjä ratkaisuja säännöllisesti tilanteissa, joissa sovellettava verolainsäädäntö jättää tilaa tulkinnalle. Johto arvioi myös muita tuloverotukseen liittyviä epävarmoja veropositioita verotarkastuksien ja mahdollisten veroriitojen osalta. Tunnistetuista epävarmoista veropositioista kirjataan tarvittaessa varaus arvioidun lopputuloksen ja todennäköisyyden perusteella.

2.7 OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2019	2018
Osakekohtainen tulos, laimentamaton		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. euroa	110,2	89,1
Keskimääräinen painotettu osakemäärä ¹⁾	152 629 655	152 483 502
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,72	0,58
Osakekohtainen tulos, laimennettu		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. euroa	110,2	89,1
Keskimääräinen painotettu osakemäärä ¹⁾	152 629 655	152 483 502
Oikaisut:		
Osakepohjaisen palkitsemisjärjestelmän perusteella mahdollisesti liikkeelle laskettavat omat osakkeet keskimäärin	441 388	284 449
Keskimääräinen painotettu osakemäärä laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa	153 071 043	152 767 951
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,72	0,58

1) Osakkeiden keskimääräinen painotettu lukumäärä, joka ei sisällä Kemira Oyj:n hallussa olevia omia osakkeita.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön omistajille kuuluva tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, lukuun ottamatta Kemira Oyj:n hallussa pitämiä omia osakkeita. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan oikaisemalla keskimääräistä painotettua osakemäärää kaikkien mahdollisesti laimentavien osakkeiden laimentavalla vaikutuksella, kuten osakepohjaisen palkitsemisjärjestelmän osakkeilla.

2.8 MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Milj. euroa	2019	2018
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	8,4	1,2
Rahavirran suojaus	-18,5	21,9
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Muut osakkeet	16,6	-7,5
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	-6,3	13,3
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	0,2	28,9
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	0,5	-7,1
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	0,7	21,8

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

Milj. euroa	2019			2018		
	Ennen veroja	Verokulu (-) / -tuotto (+)	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verokulu (-) / -tuotto (+)	Verojen jälkeen
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muuntoerot	8,4	-0,6	7,8	1,2	-1,0	0,2
Rahavirran suojaus	-18,5	3,5	-15,0	21,9	-4,4	17,5
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi						
Muut osakkeet	16,6	-3,3	13,4	-7,5	1,5	-5,9
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	-6,3	0,9	-5,4	13,3	-3,2	10,1
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	0,2	0,5	0,7	28,9	-7,1	21,8

3. INVESTOINNIT JA YRITYSHANKINNAT

3.1 LIIKEARVO

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.		512,5	505,0
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ¹⁾	3.5.	0,4	2,2
Vähennykset ja muut muutokset		0,0	0,0
Valuuttakurssierot		2,9	5,4
Kirjanpitoarvo 31.12.		515,8	512,5

1) Liikearvo on kasvanut johtuen liiketoimintakaupasta Kiinassa.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvo on kohdistettu kahdelle itsenäiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle, jotka ovat konsernin raportoitavat segmentit. Raportoitava segmentti on alin taso, jolla konserni seuraa liikearvoa sisäistä raportointia varten. Konsernin kaksi raportoitavaa segmenttiä ovat Pulp & Paper ja Industry & Water. Yhteenveto testatuista kirjanpitoarvoista ja kohdistetuista liikearvoista näille raportoitavilla segmenteille on esitetty seuraavassa taulukossa.

Milj. euroa	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo ²⁾	josta liikearvoa	Kirjanpitoarvo	josta liikearvoa
Pulp & Paper	1 269	357	1 234	355
Industry & Water	697	159	606	157
Yhteensä	1 966	516	1 841	513

2) IFRS 16:n mukaiset käyttöoikeusomaisuuserät sisältyvät osana näiden kahden testatun rahavirtaa tuottavien yksikköjen kirjanpitoarvoissa.

Konserni tekee liikearvon testauksen vuosittain arvonalentumisen varalta, tai aina kun esiintyy viite siitä, että kerryttävissä oleva rahamäärä saattaa olla alle kirjanpitoarvon. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerryttävissä olevat rahamäärät on määritelty perustuen käyttöarvolaskelmiin, jotka edellyttävät arvioiden ja oletusten käyttöä. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt keskeiset oletukset ovat käyttökatemarginaali ja diskonttauskorko.

Liikearvon arvonalentumistestauslaskelmassa käytetään oletusta pitkän aikavälin käyttökatemarginaalista, joka perustuu aikaisempaan kokemukseen käyttökatemarginaalien toteutumisesta ja heijastaa johdon näkemystä myyntihintojen ja myyntimäärien kehityksestä ennustejaksolla. Arvonalentumistestauslaskelmassa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat konsernin johdon hyväksymiin rahavirtaennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ennustejakson. Viisivuotisen ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen kasvun olevan 1 % (2018: 0 %) kummassakin rahavirtaa tuottavassa yksikössä Pulp & Paper ja Industry & Water.

Diskonttauskorot perustuvat oikaistuun konsernin pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC) ennen veroja. Riskioikaistu WACC on määritelty jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle. Arvonalentumistestauksessa käytetyt diskonttauskorot ennen veroja konsernin raportoitavilla segmenteillä on esitetty seuraavassa taulukossa.

%	2019	2018
Pulp & Paper ^{3) 4)}	7,8	5,2
Industry & Water ^{3) 4)}	7,8	5,1

3) Diskonttauskoron nousu johtuu pääasiassa käytetystä markkinariski- ja kokoriskipreemiosta.

4) Diskonttauskorossa käytetty pääomarakenne on muuttunut IFRS 16:n myötä ja velan suhde omaan pääomaan on kasvanut.

Lisäksi arvonalentumistestaushetkellä on tehty markkina-arvoon pohjautuva arvonalentumistestaus, jossa rahavirtaennusteisiin perustuvaa käyttöarvolaskelmaa on arvioitu vertaamalla sitä Kemiran noteerattuun markkina-arvoon.

Tilikausien 2019 ja 2018 aikana arvonalentumistestaukset eivät ole osoittaneet arvonalentumisia, eikä tuloslaskelmaan ole kirjattu arvonalentumistappiota.

Herkkyyshanalyysi

Vuonna 2019 konserni on tehnyt osana arvonalentumistestausta herkkyyshanalyseja, joissa keskeisissä oletuksissa tapahtuneita muutoksia arvioitiin seuraavasti: käyttökatemarginaali alenee 2 prosenttiyksiköllä, rahavirrat pienenevät 10 % ennustejaksolla ja tämän jälkeen, diskonttauskorot nousevat 1 ja 2 prosenttiyksikköä tai rahavirrat pienenevät 10 % ja diskonttauskorko nousee 2 prosenttiyksikköä.

Tehtyjen herkkyyshanalyysien perusteella johto on arvioinut, että keskeisten oletuksien käyttökatemarginaalin, diskonttauskorkojen muutokset ja rahavirtojen pienentymiset eivät aiheuttaisi tilannetta, jossa kumpaakaan rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän, eikä näistä aiheutuisi arvonalentumiskirjausta kumpaankaan raportoitavaan segmenttiin.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Liikearvo

Liikearvo muodostuu yrityskaupan yhteydessä. Liikearvo on määrä, jolla suoritettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistetun osuuden hankinta-ajankohdan käypä arvo yhteenlaskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Liikearvo arvostetaan hankintamenoa vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä käyttöarvon tai myytäessä saatavan nettomyyntihinnan perusteella.

Liikearvon arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaviksi yksiköksi on määritelty toimintasegmentit. Kahta tai useampaa toimintasegmenttiä ei ole yhdistetty yhteen raportoitavaan segmenttiin. Raportoitavien segmenttien kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty käyttöarvona, jonka muodostavat yksikköön tulevat diskontatut vastaiset rahavirrat. Vastaisia rahavirtoja koskevat arviot perustuvat omaisuuserän jatkuvalla käytölle ja johdon

ennusteille. Rahavirta-arviot eivät sisällä omaisuuserien suorituskyvyn paranemisen, investointien tai vastaisten uudelleenjärjestelyjen vaikutuksia.

Liikearvon arvonalentuminen testataan vertaamalla Pulp & Paper ja Industry & Water raportoitavien segmenttien kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen kirjanpitoarvoon. Kirjanpitoarvo sisältää liikearvon, aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, käyttöoikeusomaisuuserät ja käyttöpääoman. Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo, joka on kohdistettu raportoitaville segmenteille.

Arvonalentumistappio kirjataan siinä tapauksessa, että omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Jos viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerrytettävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa, peruutetaan aikaisempina vuosina tehty arvonalentumiskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

Tilinpäätöksen merkittävää arvionvaraisuutta sisältävät erät ja harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvon ja muun omaisuuden arvonalentumistestien yhteydessä määritellään tulevia rahavirtoja, jotka perustuvat keskeisiltä oletuksiltaan käyttökatemarginaaliin ja diskonttauskorkoihin. Huomattava negatiivinen kehitys rahavirtojen toteutumisessa ja korkokehityksessä voi johtaa arvonalentumisen kirjaustarpeeseen.

3.2 MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2019, milj. euroa	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1. ¹⁾	318,1	5,6	323,8
Lisäykset	8,2	0,4	8,6
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ²⁾	2,2	-2,2	0,0
Vähennykset ja muut muutokset	-2,3	0,0	-2,3
Uudelleenryhmittelyt	-1,6	-0,2	-1,8
Valuuttakurssierot	1,4	-0,5	0,9
Hankintameno 31.12.	326,0	3,2	329,2
Kertyneet poistot 1.1.	-205,6		-205,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,3		2,3
Tilikauden poistot	-30,0		-30,0
Arvonalentumiset	0,0		0,0
Valuuttakurssierot	-0,4		-0,4
Kertyneet poistot 31.12.	-233,8		-233,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	92,3	3,2	95,5

1) Kemira otti käyttöön 1.1.2019 IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin. IFRS 16 käyttöönoton seurauksena tiettyjä aineettomia hyödykkeitä on uudelleenluokiteltu. Lisätietoja IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutuksista on tämän konsernitilinpäätöksen Liitteessä 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

2) Sisältää aineettomiin hyödykkeisiin kohdistettuja patenteja ja kilpailukieltosopimuksen liittyen liiketoimintakauppaan Kiinassa.

Konsernilla on Euroopan yhteisön päästökauppadirektiivin tarkoittamia päästöoikeuksia ja -kiintiöitä Helsingborgin toimipaikalla Ruotsissa ja Bradfordin toimipaikalla Iso-Britanniassa. Päästöoikeudet olivat konsernitasolla 45 348 hiilidioksiditonnia ylijäämäiset vuonna 2019 (51 801 tonnia ylijäämäiset).

2018, milj. euroa	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	267,3	10,5	277,8
Lisäykset	19,7	-7,4	12,4
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ²⁾	41,2	2,5	43,7
Vähennykset ja muut muutokset	0,0	0,0	0,0
Valuuttakurssierot	0,5	0,0	0,4
Hankintameno 31.12.	328,6	5,6	334,2
Kertyneet poistot 1.1.	-177,2		-177,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0		0,0
Tilikauden poistot	-28,0		-28,0
Arvonalentumiset	-0,1		-0,1
Valuuttakurssierot	-0,3		-0,3
Kertyneet poistot 31.12.	-205,6		-205,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	123,0	5,6	128,6

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy mm. tietokoneohjelmistot ja -lisenssit sekä yrityskauppojen yhteydessä hankitut patentit, teknologiat, kilpailukieltosopimukset ja asiakassuhteet. Aineettomat hyödykkeet on arvostettu taseessa poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Konsernilla ei ole aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika liikearvoa lukuun ottamatta.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet käsitellään hankintamenoa arvostettavina aineettomina hyödykkeinä. Ilmaiseksi saadut päästöoikeudet on arvostettu nimellisarvoon (nollan suuruiseksi). Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Konsernin taseessa ei ole päästöoikeuksiin liittyviä eriä, mikäli toteutuneet päästöt alittavat vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien määrän ja päästöoikeuksia ei ole ostettu markkinoilta.

3.3 AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

2019, milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ²⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	50,4	494,4	1 637,3	70,4	101,9	2 354,5
Lisäykset	0,0	17,8	133,1	6,7	35,3	192,9
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ¹⁾	0,0	-0,2	-2,4	0,0	0,0	-2,6
Vähennykset ja muut muutokset	-0,7	-9,9	-79,9	-0,2	0,0	-90,7
Tytäryritysten myynnit	0,0	0,0	-2,3	0,0	0,0	-2,3
Uudelleenryhmittelyt	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,5
Valuuttakurssierot	0,0	1,4	9,6	0,5	0,3	11,8
Hankintameno 31.12.	49,8	503,6	1 695,6	77,4	137,7	2 464,0
Kertyneet poistot 1.1.	-9,9	-276,4	-1 089,1	-40,8		-1 416,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	9,8	80,4	0,1		90,2
Tilikauden poistot	0,0	-17,7	-102,8	-5,6		-126,2
Arvonalentumiset	0,0	0,0	-1,9	0,0		-1,9
Valuuttakurssierot	0,0	0,0	-4,4	-0,3		-4,8
Kertyneet poistot 31.12.	-9,9	-284,5	-1 117,9	-46,7		-1 458,9
Kirjanpitoarvo 31.12	39,9	219,1	577,7	30,7	137,7	1 005,1

1) Sisältää aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin siirtyneitä eriä liittyen liiketoimintakauppaan Kiinassa.

2) Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat koostuvat pääosin tehdasinvestoinneista.

2018, milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ²⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	51,0	499,0	1 551,7	66,3	89,4	2 257,5
Lisäykset	0,1	2,5	127,0	4,6	1,4	135,6
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ¹⁾	0,0	5,5	6,2	0,0	11,7	23,3
Vähennykset ja muut muutokset	0,0	-6,4	-44,6	-0,6	0,0	-51,5
Tytäryritysten myynnit	-0,1	-1,7	-0,4	0,0	0,0	-2,2
Uudelleenryhmittelyt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Valuuttakurssierot	-0,5	-4,5	-2,7	0,1	-0,6	-8,3
Hankintameno 31.12.	50,4	494,4	1 637,3	70,4	101,9	2 354,5
Kertyneet poistot 1.1.	-9,8	-267,8	-1 022,9	-34,1		-1 334,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	8,3	45,1	0,6		54,0
Tilikauden poistot	0,0	-17,7	-97,3	-6,4		-121,3
Arvonalentumiset	0,0	-2,3	-14,0	-0,9		-17,2
Valuuttakurssierot	0,0	3,1	0,0	-0,1		3,0
Kertyneet poistot 31.12.	-9,8	-276,4	-1 089,1	-40,8		-1 416,3
Kirjanpitoarvo 31.12. ³⁾	40,6	218,0	548,2	29,6	101,9	938,3

3) Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin vuonna 2018 sisältyy myös rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä. Nämä on esitetty liitetiedossa 5.3. Korolliset velat.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Omaisuuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Omaisuuserän myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan muihin kuluihin. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai rakentamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenua silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista

taloudellista hyötyä, ja kun menot ovat määritettävissä luotettavasti. Säännöllisin määräajoin suoritettavista suurista tarkastuksista tai kunnossapidoista johtuvat menot käsitellään investointeina ja, ne tunnustetaan erilliseksi aktivoitavaksi omaisuuseräksi, ja niiden hankintamenot poistetaan vaikutusaikanaan.

3.4 VUOKRASOPIMUKSET

2019, milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	28,2	39,2	59,7	2,2	129,3
Lisäykset	0,2	1,0	32,3	0,5	34,0
Poistot ja arvonalentumiset	-1,1	-8,6	-19,4	-0,7	-29,8
Uudelleenryhmittelyt	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Valuuttakurssierot ja muut muutokset	0,0	0,2	1,0	0,0	1,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	28,7	31,9	73,7	2,0	136,2

Vuokrasopimusvelkojen maturiteetit on esitetty liitetiedoissa 5.3. Korolliset velat. Muutokset vuokrasopimusveloissa ja maksuissa on esitetty liitetiedossa 5.1. Pääomarakenne. IFRS 16:n vaikutuksista on annettu lisätietoa liitetiedossa 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Vuokrasopimukset

Kemira arvioi sopimuksen syntymisajankohtana, onko se vuokrasopimus tai sisältykö siihen vuokrasopimus. Sopimus on IFRS 16:n mukainen vuokrasopimus, jos sopimus antaa Kemiralla vuokralle ottajana oikeuden yksilöityyn omaisuuserään ja sen käyttöä koskevan määräysvallan tietyksi ajaksi vastiketta vastaan. Kemiran vuokrasopimukset ovat pääasiassa maa-alueita, rakennuksia ja kuljetuskalustoa.

Vuokrasopimuksesta kirjataan käyttöoikeusomaisuuserä ja vastaava velka, kun vuokralle otettu omaisuuserä on Kemiran käytettävissä. Maksetut vuokrat jaotellaan velkaan ja korkokuluun. Korkokulut kirjataan tulovaikeutteisesti vuokra-ajalle ja käyttöoikeusomaisuuserästä tehdään tasapoistot vuokra-ajan kuluessa. Vuokrasopimuksista aiheutuvat varat ja velat arvostetaan aluksi nykyarvoon perustuen. Vuokrasopimusvelat sisältävät vuokrien nettomääräisen käyvän arvon, joka muodostuu kiinteästä maksusta ja muuttuvasta vuokrasta, jotka riippuvat indeksistä tai hintatasosta. Vuokrasopimusvelka diskontataan nykyarvoon käyttäen viitekorosta ja vuokralle ottajan luottomarginaalista muodostuvaa lisälainan korkoa, jonka vuokralle ottaja maksaisi hankkiessaan vastaavan

omaisuuserän velkarahoituksella. Tämä lisälainan korko vaihtelee vuokrasopimuksen keston ja valuutan mukaan.

Vuokra-aika on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa. Kemiran vuokrasopimusten vuokra-aika on kestoaltaan tyypillisesti kiinteä, ja joissakin sopimuksissa on optioita jatkamisesta. Jatko-optio on sisällytetty vuokravetkaan, jos on katsottu kohtuullisen varmaksi, että kyseinen optio tullaan toteuttamaan. Jos arvio jatko-option käytöstä muuttuu, määritetään uudelleen vuokrasopimusvelka ja vastaava käyttöoikeusomaisuuserä.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen määrän. Rakennusten vuokrasopimuksissa käsitellään erillään vuokrasopimuskomponentit ja muut kuin vuokrasopimuskomponentit, mikäli ne on mahdollista tunnistaa ja erottaa käyttöoikeusomaisuuserästä. Myöhemmillä kausilla käyttöoikeusomaisuuserästä vähennetään kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot. Käyttöoikeusomaisuuserät testataan arvonalentumisen varalta IAS 36 Omaisuuserien arvonalentuminen -standardin mukaisesti.

Lyhytaikaisiin ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskeviin vuokrasopimuksiin liittyvät maksut kirjataan vuokra-aikana kuluksi tasaerinä tuloslaskelmaan. Vuonna 2019 näiden vuokratulujen määrä oli 4 milj. euroa. Lyhytaikaisiksi katsotaan vuokrasopimukset, joiden mukainen vuokra-aika on enintään 12 kuukautta. Arvoltaan vähäisiin omaisuuseriin kuuluu IT-laitteita, toimistokalusteita ja muita arvoltaan vähäisiä koneita.

3.5 MUUT OSAKKEET

2019, milj. euroa	Pohjolan Voima - konsernin osakkeet	Muut noteeraamat- tomat osakkeet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	226,9	1,4	228,4
Lisäykset	—	0,3	0,3
Vähennykset	—	—	—
Käyvän arvon muutos	16,6	—	16,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	243,4	1,7	245,2
2018, milj. euroa			
Kirjanpitoarvo 1.1.	234,3	1,5	235,8
Lisäykset	—	—	—
Vähennykset	—	—	—
Käyvän arvon muutos	-7,4	-0,1	-7,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	226,9	1,4	228,4

POHJOLAN VOIMA -KONSERNIN OSAKKEET

Milj. euroa	Osakesarja	Omistus, %	Omaisuuslaji	2019	2018
Pohjolan Voima Oy	A	5	vesivoima	100,2	76,2
Pohjolan Voima Oy	B	2	ydinvoima	40,7	43,2
Pohjolan Voima Oy ¹⁾	B2	7	ydinvoima	21,3	21,3
Teollisuuden Voima Oyj	A	2	ydinvoima	78,4	83,3
Muut Pohjolan Voima Oy ²⁾	C2, G5, G6, M	useita	useita	3,0	3,0
Yhteensä				243,4	226,9

1) Laitostoimittaja (AREVA-Siemens -konsortio) on rakentamassa Olkiluoto 3 (OL 3) -ydinvoimalaa Suomessa kiinteähintaisella avaimet käteen sopimuksella. Laitostoimittaja käynnisti keväällä 2005 rakennustyöt sitoutuen käynnistämään OL 3 -ydinvoimalan sähköntuotannon keväällä 2009. OL 3 -projekti on kuitenkin viivästynyt useaan kertaan alkuperäisestä aikataulustaan. TVO:n 19.12.2019 antamassa tiedotteessa on kerrottu laitoimittajan päivitetty aikataulu OL3 -ydinvoimayksikön käyttöönotosta. Laitostoimittajan mukaan OL 3 -ydinvoimalan polttoaine asennetaan reaktoriin kesäkuussa 2020, OL 3-ydinvoimala liitetään ensimmäistä kertaa valtakunnan sähköverkkoon marraskuussa 2020, ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa maaliskuussa 2021.

2) Venator ilmoitti 12.9.2018 aikeensa sulkea titaanidioksiditehtaan Porissa. Sulkemisilmoituksen seurauksena Kemiran PVO G6 -osakesarjan käypä arvo alentui 21,4 milj. euroa.

Kemira Oyj:llä on Pohjolan Voima -konserniin kuuluvasta Pohjolan Voima Oy:stä 5 % omistusosuus ja sen tytäryhtiöstä Teollisuuden Voima Oyj:stä 1 % omistusosuus.

Diskontattuun rahavirtaan vaikuttavat tekijät ja herkkydet

	2019	2018
Lyhyen aikavälin diskonttauskorko	3,5%	3,8%
Pitkän aikavälin diskonttauskorko	3,6%	4,4%
Sähkön hintaennusteen vaihteluväli EUR/MwH	35,95 - 54,41	34,55 - 52,77

Sähkön tulevaisuuden markkinahinnan 10 prosentin lasku tai nousu vaikuttaisi negatiivisesti tai positiivisesti osakkeiden käypään arvoon noin +/- 36 milj. euroa (+/- 35). Diskonttauskoron nousu tai lasku yhdellä prosenttiyksiköllä vaikuttaisi negatiivisesti tai positiivisesti osakkeiden käypään arvoon noin - 40 milj. euroa (- 30) tai noin 67 milj. euroa (44).

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Muut osakkeet

Muut osakkeet on luokiteltu käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen ryhmään. Muiden osakkeiden käyvän arvon muutokset verovaiikutuksella oikaistuna kirjataan muun laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon, mukaan lukien myyntivoitot tai -tappiot. Saadut osingot kirjataan tulosta vaikutteisesti. Muut osakkeet sisältävät noteeraamattomien yritysten osakkeita, joista merkittävimmät ovat Pohjolan Voima Oy:n (PVO) ja Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) osakeomistukset.

PVO ja sen tytäryhtiö TVO muodostavat yksityisen, suomalaisten teollisuus- ja voimayhtiöiden omistaman sähköntuotantokonsernin, joka toimittaa osakkailleen sähköä omakustannushintaan. PVO omistaa ja käyttää mm. kahta ydinvoimalaitosyksikköä Olkiluodossa, Eurajoen kunnassa. Kemira konsernilla on TVO:n A-sarjan osakkeita sekä PVO:n A-, B-, C-, G- ja M-sarjojen osakkeita. Eri osakesarjat oikeuttavat eri voimalaitosten tuottamaan sähköön. Kunkin osakesarjan omistajat vastaavat ao. sarjan kiinteistä

kustannuksista osakemäärien suhteessa riippumatta siitä, onko teho- tai energiaosuutta käytetty, ja muuttuvista kustannuksista toimitettujen energiamäärien mukaisessa suhteessa.

Kemira Oyj:n omistus PVO-konsernissa, joka oikeuttaa sähköön valmiista voimalaitoksista, on arvostettu käypään arvoon perustuen sähkön hinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Arvostusmallissa sähkön hintana on käytetty Pohjoismaisesta sähköpörssistä saatavia sähkötermiinien noteerauksia Suomen hinta-alueella viiden ensimmäisen vuoden ajalta. Tämän jälkeen arvio Suomen hinta-alueen kehityksestä perustuu fundamenttipohjaiseen Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden simulointimallinnukseen. Sähkön hinnassa ja omakustannushinnassa otetaan huomioon inflaation vaikutus tulevina vuosina, ja omakustannushinnat määritellään osakesarjakohtaisesti. Tulevaisuuden rahavirrat on diskontattu perustuen kuhunkin osakesarjaan liittyvien laitosten odotettuun käyttöaikaan, vesivoiman osalta mukaan lukien terminaaliarvo. Diskonttokorkona laskennassa on käytetty keskimääräistä painotettua pääomakustannusta, joka määritetään vuosittain.

Tilinpäätöksen merkittävää arvionvaraisuutta sisältävät erät ja harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

PVO-konsernin osakkeiden arvioitu käypä arvo

Kemira Oyj:n omistamat noteeraamattomat PVO-konsernin osakkeet on arvostusmallia käyttäen arvostettu käypään arvoon, joka perustuu sähkön hinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Todellinen käyvän arvon kehitys voi poiketa tehdyistä arvioista mm. sähkön hinnan, inflaation, ennusteiden ajanjakson tai diskonttauskoron takia.

3.6 LIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

2018: Liiketoiminnan hankinta Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou yhtiöön Kiinassa

Kemira ja kiinalainen AKD-vahavalmistaja Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technology (TC Wanfeng) allekirjoittivat 29.9.2017 sopimuksen yrityksen perustamisesta. Nimellä Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou (uusi yhtiö) toimiva yhtiö vahvistaa Kemiran asemaa maailman johtavana sellu- ja paperiteollisuuden kemikaalien valmistajana.

Uusi yhtiö valmistaa pääasiassa AKD-vahaa ja sen keskeistä raaka-ainetta, rasvahappokloridia (FACL). Pääosin uusiutuvasta raaka-aineesta valmistettu AKD-vaha on liimausaine, jota käytetään estämään nesteiden imeytyminen kartongin ja paperin valmistuksessa.

Taaksepäin suuntautuva integraatio laajentaa Kemiran asemaa arvoketjussa. Uusi yhtiö on maailman suurin AKD-vahan tuotantolaitos lisäten Kemiran AKD-kapasiteettia. Uuden yhtiön tehdas sijaitsee samalla tehdasalueella kuin Kemiran ensimmäinen AKD-vahatehdas Yanzhoussa Kiinassa. Kahden tuotantolaitoksen läheisyys tuo operatiivisia synergiaetuja. Uuden yhtiön tehdas tarjoaa kasvumahdollisuuksia myös muissa kemikaaleissa.

Kemira saattoi 30.11.2018 päätökseen kaupan liiketoiminnan hankinnasta uuteen yhtiöön ja sai kauppaan liittyvät viranomaisluvut Kiinassa. Uuteen yhtiöön hankitun liiketoiminnan kauppahinta oli 67 milj. euroa, josta osa on vielä maksamatta. Kauppahintaan ei liity ehdollista lisäkauppahintaa. Uudesta yhtiöstä Kemiralla on 80 prosentin ja TC Wanfengillä 20 prosentin omistusosuus. Kauppaan liittyy myynti (put)- ja osto (call)- optiot koskien TC Wanfengin 20 prosentin omistusosuutta uuden yhtiön osakkeista. Myyntioption liittyvä velvoite on kirjattu taseeseen velaksi.

Hankintaan liittyvien IFRS 3 -standardin mukaisten laskelmien perusteella 39 milj. euroa kohdistettiin aineettomiin hyödykkeisiin sisällyville patenteille ja kilpailukieltosopimukselle. Hankitut aineettomat hyödykkeet aiotaan poistaa seitsemässä vuodessa. Hankinnasta aiheutuva liikearvo oli 3 milj. euroa, joka aiheutui pääosin odotettavissa olevista synergiahyödyistä liiketoimintojen yhdistymisestä. Hankittu liiketoiminta yhdistettiin Pulp & Paper -segmenttiin 1.12.2018 alkaen.

Liiketoiminnan kauppahinta hankinta-ajankohtana ja hankinnan seurauksena hankittujen varojen käyvät arvot ja liikearvo ovat lopullisia, ja seuraavassa taulukossa esitetyt arvot eivät eroa merkittävästi vuoden 2018 konsernin tilinpäätöksessä raportoiduista luvuista.

Milj. euroa	
Hankinnan kauppahinta, yhteensä	67
Aineettomat hyödykkeet	39
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	25
Hankinnan yksilöitävissä oleva varat	64
Liikearvo	3
Hankinnan varat yhteensä	67

Liiketoiminnan hankintaan liittyvät menot 0,3 milj. euroa sisältyivät liiketoiminnan muihin kuluihin vuoden 2018 konsernin tuloslaskelmassa.

Hankitun liiketoiminnan liikevaihdolla ja käyttökatteella joulukuun 2018 ajalta ei ollut olennaista vaikutusta vuoden 2018 konsernin tuloslaskelmaan.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Liiketoimintojen yhdistäminen

Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Luovutettu vastike voi sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Ne yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat, vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat, jotka ovat yksilöitävissä, arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta

kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja hankintahetkellä aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta, merkitään taseeseen liikearvoksi. Jos vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteismäärä on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, ja jos kyseessä on edullinen hankinta, muutos kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

4. KÄYTTÖPÄÄOMA JA MUUT TASE-ERÄT

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Vaihto-omaisuus	4.1	260,6	283,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4.2	378,8	420,2
Poislukien rahoituserät muissa saamisissa ¹⁾		-11,9	-32,5
Ostovelat ja muut velat	4.3	455,7	439,1
Poislukien rahoituserät muissa veloissa ¹⁾		-38,8	-28,0
Yhteensä		210,7	260,4

1) Sisältää pääasiassa korkokuluja ja -tuottoja, kurssivoittoja ja -tappioita ja suojaukseen liittyviä arvostuseriä.

Neljännesvuositiedot nettokäyttöpääomasta on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

4.1 VAIHTO-OMAISUUS

Milj. euroa	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	82,9	86,5
Valmiit tuotteet	169,6	179,1
Ennakkomaksut	8,1	18,2
Yhteensä	260,6	283,8

Vuonna 2019 kirjattiin kuluksi vaihto-omaisuutta 6,3 milj. euroa (5,4), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuun tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Vaihto-omaisuuden hankintamenu on määritetty luonteensa mukaan fifo-menetelmää tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu sisältää normaalin toiminta-asteen mukaisen osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava

myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myyntikulut.

4.2 MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. euroa	2019	2018
Myyntisaamiset ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	308,4	307,3
Ennakkomaksut	2,1	1,9
Siirtosaamiset	34,7	62,7
Muut saamiset	33,6	48,4
Yhteensä	378,8	420,2

AVOINNA OLEVIEN MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

Milj. euroa	2019		
	Myyntisaamiset, bruttomäärä	Odotettavissa olevat luottotappiot	Myyntisaamiset, nettomäärä
Eräantymättömät myyntisaamiset	267,7	-0,2	267,4
1-90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	40,5	-0,4	40,1
Yli 91 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	6,8	-6,0	0,9
Yhteensä	315,0	-6,6	308,4

Milj. euroa	2018		
	Myyntisaamiset, bruttomäärä	Odotettavissa olevat luottotappiot	Myyntisaamiset, nettomäärä
Eräantymättömät myyntisaamiset	265,4	-0,2	265,2
1-90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	40,9	-0,1	40,8
Yli 91 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	7,8	-6,5	1,3
Yhteensä	314,1	-6,8	307,3

Vuonna 2019 myyntisaamisten arvonalentumistappioiden tulosvaikutus oli 0,6 milj. euroa (0,6).

Vuonna 2019 yli vuoden kuluttua erääntyviä eriä oli myyntisaamisissa 0,3 milj. euroa (0,0), siirtosaamisissa 4,0 milj. euroa (10,4), muissa saamisissa 3,7 milj. euroa (5,0) ja ennakkomaksuissa 0,3 milj. euroa (0,6).

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Myyntisaamiset, lainasaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset, lainasaamiset ja muut saamiset kirjataan alun perin käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoa ottaen huomioon arvonalentuminen. Näihin eriin sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaista yksinkertaistettua arvonalentumismallia, jossa luottotappioiden arvioitu määrä perustuu saamisten eliniän odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Arvonalentumismallin odotettavissa olevat luottotappioprosentit vaihtelevat myyntisaamisten osalta ikäjakauman ja maantieteellisten EMEA, Americas ja APAC -alueiden mukaan. Luottotappioprosentit perustuvat myynnin maksuprofiileihin ja historiallisiin luottotappioihin.

Arvioituja luottotappioita myyntisaamisista kirjataan käyttäen IFRS 9:n mukaista yksinkertaistettua arvonalentumismallia. Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kertomalla maksamattomien myyntisaamisten kirjanpitoarvo odotetulla luottotappioprosentilla eri maantieteellisten alueiden mukaan ja kaikkia yli 180 päivää vanhoja erääntyneitä myyntisaamisista arvioidaan saamiskohtaisen riskiarvion perusteella. Lisäksi yksittäisistä myyntisaamisista kirjataan arvioitu luottotappio silloin, kun on objektiivista näyttöä siitä, ettei kaikkia saamisista tulla saamaan alkuperäisin ehdoin.

Myyntisaamisiin, lainasaamisiin ja muihin saamisiin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia.

4.3 OSTOVELAT JA MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Ostovelat ja muut velat		
Saadut ennakot	2,7	1,9
Ostovelat	188,2	179,9
Siirtovelat	228,7	230,0
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	36,2	27,4
Yhteensä	455,7	439,1
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	92,4	66,5
Liikevaihtoon ja ostoihin liittyvät erät	87,9	108,0
Korot	7,8	8,8
Kurssierot	17,3	17,9
Muut	23,2	28,8
Yhteensä	228,7	230,0

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ostovelat ja muut velat

Ostovelat ja muut velat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne erääntyvät maksettaviksi 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoa.

4.4 LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET

Milj. euroa	1.1.2019	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut ja myydyt tytäryritykset	Valuuttakurssierot ja siirrot erien välillä	31.12.2019
Laskennalliset verovelat							
Kertyneet poistoerot ¹⁾	44,4	2,0	0,0	0,0	0,0	-2,1	44,3
Muut osakkeet	21,2	0,0	3,3	0,0	0,0	0,0	24,5
Etuuspohjaiset eläkkeet	13,8	-2,9	1,2	0,0	0,0	-1,7	10,4
Hankitun nettovarallisuuden arvostaminen käypään arvoon	3,3	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
Muut erät	5,3	-1,5	1,8	0,6	0,0	3,3	9,4
Yhteensä	88,1	-2,9	6,3	0,6	0,0	-0,5	91,5
Vähennetty laskennallisista verosaamisista	-17,9						-23,7
Laskennalliset verovelat taseessa	70,1						67,8
Laskennalliset verosaamiset							
Varaukset	14,1	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	17,7
Vahvistetut tappiot	9,3	2,8	0,0	0,0	0,0	0,1	12,2
Etuuspohjaiset eläkkeet	10,2	-0,1	3,3	0,0	0,0	-1,8	11,5
Muut erät	12,6	-0,7	5,0	0,0	0,0	1,2	18,0
Yhteensä	46,1	5,6	8,3	0,0	0,0	-0,6	59,4
Vähennetty laskennallisista verovelosta	-17,9						-23,7
Laskennalliset verosaamiset taseessa	28,2						35,7

1) Kertyneet poistoerot sisältää 1,0 milj. euroa oikaisua liittyen 1.1.2019 käyttöönotettuun IFRS 16 Vuokrasopimukset-standardiin. Standardimuutoksen vaikutuksista on annettu lisätietoa liitetiedossa 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

Milj. euroa	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut ja myydyt tytäryritykset	Valuuttakurssi-erot ja siirrot erien välillä	31.12.2018
Laskennalliset verovelat							
Kertyneet poistoerot	41,3	2,4	0,0	0,0	0,0	1,7	45,4
Muut osakkeet	22,7	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	21,2
Etuuspohjaiset eläkkeet	11,1	-0,1	2,9	0,0	0,0	0,0	13,8
Hankitun nettovarallisuuden arvostaminen käypään arvoon ²⁾	4,8	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3
Muut erät	5,2	-1,0	1,5	0,5	0,0	-1,0	5,3
Yhteensä	85,1	-0,1	2,9	0,5	0,0	0,7	89,1
Vähennetty laskennallisista verosaamisista	-22,7						-17,9
Laskennalliset verovelat taseessa	62,4						71,1
Laskennalliset verosaamiset							
Varaukset	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	14,1
Vahvistetut tappiot	10,4	-1,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	9,3
Etuuspohjaiset eläkkeet	9,9	0,1	0,3	0,0	0,0	-0,2	10,2
Muut erät ²⁾	13,8	2,7	-3,9	0,0	0,0	0,0	12,6
Yhteensä	47,9	1,8	-3,6	0,0	0,0	0,0	46,1
Vähennetty laskennallisista verovelosta	-22,7						-17,9
Laskennalliset verosaamiset taseessa	25,2						28,2

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja niiden konsernitilinpäätöksen mukaisten kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista täysmääräisinä velkamenetelmää käyttäen. Liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta johtuvaa laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, eikä laskennallista veroa kirjata silloin, kun se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteuttamisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennalliset verot määritetään niiden

verokantojen (ja -lakien) perusteella, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytyt tilinpäätöspäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun kyseinen laskennallinen verosaaminen realisoituu tai laskennallinen verovelka suoritetaan.

Laskennallisia verosaamisia kirjataan vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että käytettävissä on verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot pystytään hyödyntämään.

Tytär- ja osakkuusyhtiöihin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi jos konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään, ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, silloin kuin saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

Tilinpäätöksen arvionvaraisuutta sisältävät erät ja harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot

Verotuksellisiin tappioihin tai muihin eriin liittyvien laskennallisten verosaamisten kirjaamista varten johto arvioi määrän, jonka verran yhtiöille todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Todellinen tuloskehitys voi poiketa arviosta, jolloin muutos vaikuttaa tulevien tilikausien veroihin.

4.5 ETUUSPOHJAISET ELÄKEJÄRJESTELYT JA TYÖSUHDE-ETUUDET

Konsernilla on useita etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä ja muista työsuhde-etuuksista johtuvia veloitteita. Merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, Ruotsissa, Saksassa, Iso-Britanniassa ja Norjassa.

Suomi

Konsernilla on Suomessa merkittävin etuus pohjainen eläkejärjestely Eläkesäätiö Neliapilassa, jossa osan henkilökunnan lisäeläke-etuuksista on järjestetty. Eläkesäätiö Neliapilan piiriin kuuluvat henkilöt, joiden työsuhde Kemiraan on alkanut ennen 1.1.1991, jolloin säätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä. Vuoden 2019 lopussa Eläkesäätiö Neliapilan etuus pohjaiset veloitteet olivat yhteensä 215,9 milj. euroa (212,3) ja eläkevarat 267,5 milj. euroa (272,6).

Eläkesäätiö Neliapilan lisäeläketurva sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke-edun sekä hautausavustuksen. Kokonaistavoite-eläke on 66 prosenttia eläkepalkasta. Täysi tavoite saavutetaan 25 vuoden palveluksella. Lisäeläkkeen määrä lasketaan tavoite-eläkkeen ja lakisääteisten eläkkeiden erotuksena.

Ruotsi

Ruotsissa on etuus pohjainen eläkejärjestely, joka on toimihenkilöille tarkoitettu ITP 2 -järjestely. Saadakseensa täyden eläkkeen, työntekijällä on oltava ennakoitu eläkkeeseen oikeuttava työjakso, työn aloittamisesta eläkeikään saakka, vähintään 30 vuoden ajan. Eläkejärjestelyyn sisältyvät normaali vanhuuseläke, täydentävä vanhuuseläke ja perhe-eläke. Lisäksi työnantajalla tulee olla vakuutus eläkevakuutusyhtiö PRI Pensiongarantin kautta koskien ITP 2 -järjestelyn eläkevastuuta. Vuoden 2019 lopussa Ruotsin etuus pohjaiset veloitteet olivat yhteensä 52,3 milj. euroa (47,1).

ETUUSPOHJAISTEN JÄRJESTELYIDEN SAAMISET JA VELAT TASEESSA

Milj. euroa	2019	2018
Etuus pohjaisten veloitteiden nykyarvo	323,5	306,7
Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo	-282,9	-287,9
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	40,6	18,7
Omaisuserän rajoittamisesta johtuva vaikutus	0,9	0,7
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) etuus pohjaisista järjestelyistä taseessa	41,5	19,4
Velat etuus pohjaisista järjestelyistä	93,3	81,2
Saamiset etuus pohjaisista järjestelyistä	-51,8	-61,8
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) etuus pohjaisista järjestelyistä taseessa	41,5	19,4
TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATUT ETUUSPOHJAISET JÄRJESTELYT		
Työsuorituksen perustuvat menot	3,1	2,7
Nettokorkomenot ¹⁾	0,9	1,0
Etuus pohjaisten järjestelyiden kulut (+) / tuotot (-) tuloslaskelmassa	3,9	3,7

1) Nettokorkomenot on esitetty tuloslaskelmassa rivillä rahoituskulut, netto.

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN KIRJATUT ETUUSPOHJAISET JÄRJESTELYT

Milj. euroa	2019	2018
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostuksesta johtuvat erät ²⁾		
Velvoitteiden väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+)	-0,1	0,1
Velvoitteiden taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) ³⁾	26,8	-13,7
Velvoitteiden kokemusperäiset vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+)	0,6	-4,3
Järjestelyiden varoihin kuuluvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) ³⁾	-21,1	4,6
Omaisuserän rajoittamisesta johtuva vaikutus	0,2	0,0
Etuuspohjaisten järjestelyiden kulut (+) / tuotot (-) muissa laajan tuloksen erissä	6,3	-13,3

2) Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus on laajassa tuloslaskelmassa osana muita laajan tuloksen eriä. Erä on esitetty ilman verovaikutusta, ja siihen liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 2.8. Muut laajan tuloksen erät.

3) Vuoden 2019 ja 2018 osalta vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot johtuvat pääasiassa Eläkesäätiö Neliapilan toteutuneista varojen tuotosta ja diskonttauskoron muutoksesta.

ETUUSPOHJAISTEN VELVOITTEIDEN MUUTOKSET TILIKAUDEN AIKANA

Milj. euroa	2019	2018
Etuuspohjaiset velvoitteet 1.1.	306,7	343,9
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	2,6	2,3
Korkomenot	5,4	5,2
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-)	27,3	-17,9
Valuuttakurssierot ulkomaisista järjestelyistä	-0,3	-2,2
Maksetut etuudet	-17,7	-18,5
Siirrot maksupohjaiseen osaan ⁴⁾	0,0	-6,1
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,0
Muut erät	-0,5	0,1
Etuuspohjaiset velvoitteet 31.12.	323,5	306,7

ETUUSPOHJAIISIIN JÄRJESTELYIHIN KUULUVIEN VAROJEN MUUTOKSET TILIKAUDEN AIKANA

Milj. euroa	2019	2018
Varojen käypä arvo 1.1.	287,9	310,4
Korkotuotot	4,5	4,2
Työnantajan maksusuoritukset	0,6	0,5
Ylikatepalautus ⁵⁾	-15,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset tappiot (-) / voitot (+)	21,1	-4,6
Valuuttakurssierot ulkomaisista järjestelyistä	0,5	-0,5
Maksetut etuudet	-14,4	-15,5
Siirrot maksupohjaiseen osaan ⁴⁾	-1,4	-6,5
Muut erät	-0,8	-0,2
Varojen käypä arvo 31.12.	282,9	287,9

4) Kanadassa etuuspohjainen eläkejärjestelmä on muutettu maksupohjaiseksi eläkejärjestelyksi. Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet on siirretty vakuutusyhtiölle. Ylijäämäisen etuuspohjaisen järjestelyn purku aiheutti 0,2 miljoonan euron tulosvaikutteisen tappion tilinpäätökseen 2018.

5) Q1/2019 Eläkesäätiö Neliapila maksoi 15 milj. euroa ylikatetta Kemira konsernin yhtiöille.

ETUUSPOHJAIISIIN JÄRJESTELYIHIN KUULUVIEN VAROJEN JAKAUTUMINEN OMAISUUSLAJEITTAIN

Milj. euroa	2019	2018
Korkosijoitukset ja muut varat	174,3	224,9
Osakkeet ja osakerahastot	83,3	38,2
Konsernin käytössä olevat kiinteistöt	23,7	23,7
Kemira Oyj:n osakkeet	1,5	1,1
Varat yhteensä	282,9	287,9

Merkittävin osa etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvista varoista on Suomessa Eläkesäätiö Neliapilassa. Vuoden 2019 lopussa Neliapilassa oli varoja 267,5 milj. euroa (272,6), jotka koostuivat korkorahastoista ja muista varoista 162,6 milj. euroa (212,5), osakkeista ja osakerahastoista 79,8 milj. euroa (35,2), kiinteistöistä 23,7 milj. euroa (23,7) sekä Kemira Oyj:n osakkeista 1,5 milj. euroa (1,1). Eläkesäätiö Neliapilassa sijoituspositiota hallinnoidaan siten, että tavoitteena on varojen ja velkojen yhteensovittaminen (ALM). Menettelyn tarkoituksena on pitkäaikaisten sijoitusten sovittaminen yhteen eläkejärjestelyistä aiheutuvien velvoitteiden

kanssa. Eläkesäätiö Neliapilan olennaisena sijoitustoiminnan riskinä voidaan pitää markkinariskiä. Rahoitusmarkkinoiden syklisistä vaihteluista johtuvaa markkinariskiä hallitaan huolehtimalla sijoitusposition riittävästä hajauttamisesta.

Vuonna 2019 konsernin etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen toteutunut tuotto (+) / kulu (-) oli 25,6 milj. euroa (-0,4).

KESKEISET VAKUUTUSMATEMAATTISET OLETUKSET

%	2019	2018
Diskonttaus korko	0.8 - 3.1	1.6 - 3.1
Inflaatioaste	1.2 - 3.0	1.1 - 2.5
Tulevat palkankorotukset	1.2 - 2.5	1.4 - 2.8
Tulevat eläkkeiden korotukset	0.7 - 2.3	0.8 - 2.5

Suomessa Eläkesäätiö Neliapilan velvoitteiden laskemisessa käytetyt keskeiset oletukset olivat seuraavat: diskonttaus korko 0,8 % (1,6 %), inflaatioaste 1,2 % (1,4 %), tulevat palkankorotukset 1,2 % (1,4 %) ja tulevat eläkkeiden korotukset 1,5 % (1,7 %).

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi perustuu siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään. Etuuspohjaisen veloitteen herkkyys merkittävien vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksille on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty taseeseen merkittävää eläkevelvoitetta laskettaessa.

Jos kaikkien merkittävien maiden järjestelyiden diskonttaus korko laskisi 0,5 prosenttiyksiköllä, etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvien velvoitteiden nykyarvo nousisi 19,8 milj. euroa (6,1 %) edellyttäen, että kaikki muut oletukset säilyisivät ennallaan.

HERKKYYSANALYYSI - ELÄKESÄÄTIÖ NELIPIILA SUOMESSA

Milj. euroa	Etuuspohjainen velvoite		Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen	
	2019	2018	2019	2018
Diskonttaus korko 0,8 % (2018: 1,6 %)	215,9	212,3		
Diskonttaus korko +0,5 %	203,9	200,8	-5,6%	-5,4%
Diskonttaus korko -0,5 %	229,2	225,0	6,2%	6,0%
Tulevat eläkkeiden korotukset 1,5 % (2018: 1,7 %)	215,9	212,3		
Tulevat eläkkeiden korotukset +0,5 %	227,8	223,6	5,5%	5,4%
Tulevat eläkkeiden korotukset -0,5 %	205,0	201,9	-5,0%	-4,9%

Yhden vuoden lisäys kuolevuusoletuksen eliniänodotteessa kasvattaa etuuspohjaisen veloitteen määrää 9,9 milj. euroa (4,6 %).

HERKKYYSANALYYSI - ITP 2 ELÄKEJÄRJESTELY RUOTSISSA

Milj. euroa	Etuuspohjainen velvoite		Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen	
	2019	2018	2019	2018
Diskonttaus korko 1,4 % (2018: 2,3 %)	52,3	47,1		
Diskonttaus korko +0,5 %	48,3	43,7	-7,6%	-7,2%
Diskonttaus korko -0,5 %	56,9	51,0	8,8%	8,3%
Tulevat palkankorotukset 2,3 % (2018: 2,5 %)	52,3	47,1		
Tulevat palkankorotukset +0,5 %	53,5	48,2	2,3%	2,3%
Tulevat palkankorotukset -0,5 %	51,2	46,1	-2,1%	-2,1%

Yhden vuoden lisäys kuolevuusoletuksen eliniänodotteessa kasvattaa etuuspohjaisen veloitteen määrää 2,4 milj. euroa (4,6 %).

Etuuspohjaisiin järjestelyihin suoritettavien maksujen tilikaudella 2020 odotetaan olevan 3,1 milj. euroa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, joihin kuuluu sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, kunkin toimintamaan paikallisten lakien ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä tai erillisessä eläkesäätiössä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan suoritetaan kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja nykyisen ja aiempien tilikausien työsuorituksen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu tavallisesti yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten palkkatasosta ja palvelusvuosista.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättämispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja eräännyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa henkilöstökuluihin ja nettokorkomenot rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Aiempien kausien työsuorituksen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritettavat maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne eräännyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Tilinpäätöksen merkittävää arvionvaraisuutta sisältävät erät ja harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

Etuuspohjaisten eläkevastuiden määrittelemiseen liittyy useita vakuutusmatemaattisia oletuksia, joiden huomattavat muutokset voivat vaikuttaa eläkevelan ja eläkekulujen suuruuteen. Vakuutusmatemaattiset laskelmat sisältävät johdon antamia oletuksia, kuten diskonttauskoron, palkankorotus- ja työsuhteiden päätyvyysoletukset. Eläkevastuut lasketaan riippumattomien aktuaarien toimesta.

4.6 VARAUKSET

Milj. euroa	Henkilöstö- kuluvaraukset	Uudelleen- järjestely- varaukset ¹⁾	Ympäristö- varaukset ²⁾	Muut varaukset	Yhteensä
Pitkäaikaiset varaukset					
1.1.2019	1,6	0,4	19,9	6,6	28,6
Valuuttakurssierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uudet varaukset ja varausten lisäykset	0,1	0,0	6,5	1,1	7,7
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-0,1	0,0	-1,0	-0,5	-1,6
Käyttämättömien varausten peruuttaminen	0,0	0,0	0,0	-4,0	-4,0
Uudelleenryhmittely	0,1	-0,1	-1,6	0,0	-1,6
31.12.2019	1,7	0,3	23,8	3,2	29,1
Lyhytaikaiset varaukset					
1.1.2019	5,6	1,2	2,4	0,0	9,2
Valuuttakurssierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uudet varaukset ja varausten lisäykset	3,3	0,0	4,4	11,5	19,1
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-6,6	0,0	-0,1	0,0	-6,7
Käyttämättömien varausten peruuttaminen	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	-0,5
Uudelleenryhmittely	0,0	-1,0	2,6	0,0	1,6
31.12.2019	1,9	0,1	9,1	11,5	22,6

1) Uudelleenjärjestelyvaraukset sisältävät 1,0 milj. euroa oikaisua liittyen 1.1.2019 käyttöön otettuun IFRS 16 Vuokrasopimukset-standardiin. Standardimuutoksen vaikutuksista on annettu lisätietoa liitetiedossa 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

2) Konsernin liiketoiminta on kemianteollisuutta ja sen toimintaa säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset, sekä alueellinen että kansallinen lainsäädäntö eri puolilla maailmaa. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä noudattaen vakaintuneita sisäisiä periaatteita ja menettelytapoja. Vuonna 2019 ympäristön kunnostukseen liittyvien varausten yhteismäärä oli 32,9 milj. euroa (22,3). Suurimmat varaukset koskevat tehtaiden sulkemisia ja järven pohjasedimentin kunnostusta Vaasassa Suomessa.

Milj. euroa	2019	2018
Varausten kokonaismäärän jakautuminen		
Pitkäaikaiset varaukset	29,1	29,6
Lyhytaikaiset varaukset	22,6	9,2
Yhteensä	51,7	38,7

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Varaukset

Uudelleenjärjestelymenoja, henkilöstömenoja, ympäristövelvoitteita, oikeudellisia vaateita ja tappiollisia sopimuksia varten kirjataan varauksia, kun jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohtainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa.

Varauksena kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen odotetaan edellyttävän tilinpäätöspäivänä. Nykyarvon laskennassa käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja kyseisestä velvoitteesta koskevista erityisriskeistä.

Tilinpäätöksen merkittävää arvionvaraisuutta sisältävät erät ja harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

Varaukset

Varausten kirjaaminen tilinpäätökseen edellyttää johdon arviota, koska varauksiin liittyvien velvoitteiden tarkka määrä ei ole tilinpäätöstä laadittaessa selvillä.

5. PÄÄOMARAKENNE JA RAHOITUSRISKIT

5.1 PÄÄOMARAKENNE

Milj. euroa	2019	2018
Oma pääoma	1 231,0	1 202,5
Taseen loppusumma	2 891,0	2 763,8
Velkaantuneisuus, % ¹⁾	66	62
Omavaraisuusaste, % ²⁾	43	44

1) Velkaantuneisuus-tunnusluvun laskentakaava on $100 \times \text{Korolliset nettovelat} / \text{Oma pääoma}$.

2) Omavaraisuusaste-tunnusluvun laskentakaava on $100 \times \text{Oma pääoma} / (\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakat})$.

KOROLLISET NETTOVELAT

Milj. euroa	Liite	2019	2018
Pitkäaikaiset korolliset velat	5.3.	737,9	646,3
Lyhytaikaiset korolliset velat	5.3.	216,6	240,0
Korolliset velat		954,5	886,3
Rahavarat	5.4.	143,1	144,9
Korolliset nettovelat		811,4	741,4

Neljännesvuositiedot korollisesta nettovelasta on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökateprosentti 15-17 %. Velkaantumisasestavoitteena on alle 75 %. (Ennen IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönottoa, joka astui voimaan 1.1.2019, taloudelliset tavoitteet olivat: Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökateprosentti 14-16 %. Velkaantumisasestavoitteena on alle 60 %.)

Valmiusluoton sopimusehdot sisältävät kovenantin, jonka mukaan velkaantuneisuusasteen on oltava alle 115 %:a.

Hallitus ehdottaa vuoden 2019 osingoksi 0,56 euroa osakkeelta (0,53), mikä vastaa 78 %:n osinkosuhdetta (91 %). Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

KOROLLISTEN NETTOVELKOJEN YHTEYS RAHAVIRTALASKELMAAN

Milj. euroa	Pitkäaikaiset korolliset velat sisältäen lyhennyserät	Lyhytaikaiset korolliset velat	Korolliset velat yhteensä	Rahavarat	Korolliset nettovelat
Kirjanpitoarvo 1.1.2019 ¹⁾	883,1	129,5	1 012,6	144,9	867,7
Nettovelan muutokset, joihin liittyy rahavirtoja					
Pitkäaikaisten velkojen nostot (+)	40,1	—	40,1	—	40,1
Pitkäaikaisten velkojen maksut (-)	-110,3	—	-110,3	—	-110,3
Vuokrasopimusvelkojen maksut (-)	-28,4	0,0	-28,4	—	-28,4
Lyhytaikaisten velkojen nostot (+) ja maksut (-)	—	2,9	2,9	—	2,9
Rahavarojen muutos	—	—	—	-3,4	3,4
Nettovelan muutokset, joihin ei liity rahavirtoja					
Vuokrasopimusvelkojen lisäykset (+)	36,1	—	36,1	—	36,1
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-0,5	0,6	0,1	1,5	-1,5
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	1,1	0,2	1,4	—	1,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	821,3	133,2	954,5	143,1	811,4

Milj. euroa	Pitkäaikaiset korolliset velat sisältäen lyhennyserät	Lyhytaikaiset korolliset velat	Korolliset velat yhteensä	Rahavarat	Korolliset nettovelat
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	740,1	120,4	860,5	166,1	694,4
Nettovelan muutokset, joihin liittyy rahavirtoja					
Pitkäaikaisten velkojen nostot (+)	96,2	—	96,2	—	96,2
Pitkäaikaisten velkojen maksut (-)	-69,2	—	-69,2	—	-69,2
Lyhytaikaisten velkojen nostot (+) ja maksut (-)	—	10,3	10,3	—	10,3
Rahavarojen muutos	—	—	—	-21,2	21,2
Nettovelan muutokset, joihin ei liity rahavirtoja					
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-3,3	-0,9	-4,2	-0,1	-4,1
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	-7,1	-0,2	-7,3	0,1	-7,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	756,8	129,5	886,3	144,9	741,4

1) Kirjanpitoarvo 1.1.2019 sisältää 126,3 milj. euroa oikaisua liittyen 1.1.2019 käyttöön otettuun IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardiin. Standardimuutoksen vaikutuksista annetaan lisätietoa liitetiedossa 1. Konsernin laatusperiaatteet.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Korolliset velat ja rahavarat

Korollisten velkojen ja rahavarojen laatimisperiaatteita kuvataan liitetiedossa 5.4. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

5.2 OMA PÄÄOMA

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Milj. euroa	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (1 000)	Omien osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osakepääoman kirjanpitoarvo	Omien osakkeiden kirjanpitoarvo
1.1.2019	152 510	2 832	155 343	221,8	19,1
Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän 2018 perusteella henkilöille luovutetut omat osakkeet	141	-141	—	—	-1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	11	-11	—	—	-0,1
Osakkeiden palautukset henkilöiltä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä	-13	13	—	—	0,1
31.12.2019	152 649	2 693	155 343	221,8	18,1
1.1.2018	152 354	2 989	155 343	221,8	20,1
Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän 2017 perusteella henkilöille luovutetut omat osakkeet	149	-149	—	—	-1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	10	-10	—	—	-0,1
Osakkeiden palautukset henkilöiltä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä 2017	-3	3	—	—	0,0
31.12.2018	152 510	2 832	155 343	221,8	19,1

Kemira Oyj:llä on yksi osakelaji. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen. 31.12.2019 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 milj. euroa ja osakkeiden lukumäärä oli 155 342 557 sisältäen 2 693 111 omia osakkeita. Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä ei ole vähimmäis- ja enimmäispääomaa, eikä osakkeella ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet ovat täysin maksettuja.

Kemiran hallussa oli 31.12.2019 omia osakkeita yhteensä 2 693 111 kpl (2 832 297). Omien osakkeiden keskimääräinen hankintahinta oli 6,73 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 1,7 % (1,8 %). Omien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo on 3,8 milj. euroa.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on vuoden 2001 optio-ohjelman merkintöjen kautta karttunut, vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukainen rahasto, jonka arvo ei enää muutu.

Käyvän arvon rahastot

Käyvän arvon rahasto on käypään arvoon arvostettujen osakkeiden sekä suojauslaskennan kautta karttuva rahasto.

Muut rahastot

Muut rahastot ovat paikallisten lainsäädäntöjen vaatimia. 31.12.2019 muut rahastot olivat 3,8 milj. euroa (3,9).

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös joihinkin ulkomaisiin tytäryrityksiin on annettu lainoja, joiden kurssiero on käsitelty muuntoerona.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä.

5.3 KOROLLISET VELAT

KOROLLISTEN VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

2019, milj. euroa	2020	2021	2022	2023	2024	2025-	Kirjanpitoarvo yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	55,0	—	—	148,5	—	130,2	333,7
Joukkovelkakirjalainat	—	—	150,0	—	195,7	—	345,7
Vuokrasopimusvelat	28,4	24,0	16,8	13,9	8,7	42,4	134,1
Muut pitkäaikaiset velat	—	1,6	—	6,1	—	—	7,7
Muut lyhytaikaiset velat	133,0	—	—	—	—	—	133,0
Korollisten velkojen lyhennykset yhteensä	216,5	25,6	166,8	168,5	204,4	172,6	954,5

2018, milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023	2024-	Kirjanpitoarvo yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	10,4	55,4	—	—	148,1	90,0	303,9
Joukkovelkakirjalainat	100,0	—	—	150,0	—	194,8	444,8
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0	—	—	—	—	0,1
Muut pitkäaikaiset velat	0,0	1,8	—	—	6,1	—	7,9
Muut lyhytaikaiset velat	129,5	—	—	—	—	—	129,5
Korollisten velkojen lyhennykset yhteensä	240,0	57,2	0,0	150,0	154,2	284,8	886,3

Konsernin korolliset nettovelat olivat vuoden 2019 lopussa 811,4 milj. euroa (741,4), lisätietoa liitetiedossa 5.1. Pääomarakenne.

PITKÄAIKAISTEN KOROLLISTEN VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA VALUUTOITTAIN

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-	Kirjanpitoarvo yhteensä
Valuutta, milj. euroa							
EUR	63,5	8,4	153,5	150,8	197,5	103,1	676,7
USD	14,4	13,5	11,4	10,6	6,1	55,3	111,4
GBP	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	10,4	11,2
Muut	5,3	3,5	1,8	7,1	0,8	3,7	22,2
Yhteensä	83,5	25,6	166,8	168,5	204,4	172,6	821,6

2018							Kirjanpitoarvo yhteensä
Valuutta, milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023	2024-	
EUR	110,2	57,2	—	150,0	148,1	284,8	750,3
USD	—	—	—	—	—	—	—
Muut	0,2	—	—	—	6,1	—	6,3
Yhteensä	110,4	57,2	0,0	150,0	154,2	284,8	756,6

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET IAS 17 -STANDARDIN MUKAAN

Milj. euroa	2018
Rahoitusleasingsopimusten perusteella kirjattu hankintameno	3,5
Kertyneet poistot	-3,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,4

Vähimmäisvuokrien erääntymisajat

Vuoden kuluessa	0,0
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluttua	0,0
Yli 5 vuoden kuluessa	—
Vähimmäisvuokrat yhteensä	0,1

Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo

Vähimmäisvuokrat yhteensä	0,1
Tulevat rahoituskulut	0,0
Yhteensä	0,1

Rahoitusleasingvelkojen nykyarvon erääntymisajat

Vuoden kuluessa	0,0
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluttua	0,0
Yli 5 vuoden kuluessa	—
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo yhteensä	0,1

Konsernin rahoitusleasingsopimukset koskevat rakennuksia ja rakennelmia, koneita ja kalustoa ja muita aineellisia hyödykkeitä. Muihin vuokrasopimusjärjestelyihin kuin

rahoitusleasingsopimuksiin liittyvät vastuut on esitetty liitetiedossa 7.1. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**Rahoitusleasing IAS 17 -standardin mukaan**

Ne aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokralle ottajana, ja joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut hyödykkeet merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Nämä hyödykkeet ja niihin liittyvät vuokravelvoitteet esitetään osana konsernin aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja korollisia velkoja. Rahoitusleasingsopimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin ollessa vuokralle antajana rahoitusleasingsopimukset kirjataan taseeseen saamisina, ja muiden vuokrasopimusten hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Vuokrasopimuksina käsitellään myös järjestelyt, jotka eivät ole oikeudelliselta muodoltaan vuokrasopimuksia, mutta jotka antavat oikeuden käyttää hyödykettä maksua tai toistuvia maksuja vastaan.

5.4 RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

RAHOITUSVARAT

Milj. euroa	Liite	Kirjanpito- arvot	2019				Kirjanpito- arvot	2018			
			Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	5.6.										
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset		1,7	—	1,7	—	1,7	2,1	—	2,1	—	2,1
Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	5.6.										
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset											
Rahavirran suojaus		8,2	—	8,2	—	8,2	27,8	—	27,8	—	27,8
Käyvän arvon suojaus		—	—	—	—	—	1,7	—	1,7	—	1,7
Muut osakkeet	3.5.										
PVO-konsernin osakkeet		243,4	—	—	243,4	243,4	226,9	—	—	226,9	226,9
Muut noteeraamattomat osakkeet		1,7	—	—	1,7	1,7	1,4	—	—	1,4	1,4
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut											
Muut pitkäaikaiset varat ¹⁾		2,0	—	2,0	—	2,0	2,3	—	2,3	—	2,3
Lyhytaikaiset korolliset lainasaamiset ¹⁾		0,2	—	0,2	—	0,2	0,2	—	0,2	—	0,2
Myyntisaamiset ¹⁾	4.2.	308,4	—	308,4	—	308,4	307,3	—	307,3	—	307,3
Rahavarat											
Rahat ja pankkisaamiset		132,4	—	132,4	—	132,4	135,6	—	135,6	—	135,6
Talletukset ja rahamarkkinasijoitukset ²⁾		10,7	—	10,7	—	10,7	9,3	—	9,3	—	9,3
Rahoitusvarat yhteensä		708,7	—	463,6	245,2	708,7	714,7	—	486,3	228,4	714,7

1) Vuonna 2019 muut pitkäaikaiset varat ja lyhytaikaiset korolliset lainasaamiset sisältävät 0,4 milj. euroa odotettavissa olevia luottotappiota IFRS 9 -standardin mukaisesti. Myyntisaamiset sisältävät odotettavissa olevia luottotappiota 0,6 milj. euroa. Myyntisaamisista kerrotaan tarkemmin liitteessä 4.2. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

2) Talletukset ja rahamarkkinasijoitukset koostuvat pankkitalletuksista sekä muista likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta.

RAHOITUSVELAT

Milj. euroa	Liite	Kirjanpito- arvot	2019				Kirjanpito- arvot	2018			
			Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	5.6.										
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset		3,8	—	3,8	—	3,8	2,2	—	2,2	—	2,2
Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	5.6.										
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset											
Rahavirran suojaus		0,4	—	0,4	—	0,4	1,3	—	1,3	—	1,3
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut											
Korolliset velat	5.3.										
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		278,7	—	290,2	—	290,2	293,1	—	314,2	—	314,2
Lyhytaikainen osuus		55,0	—	57,0	—	57,0	10,2	—	8,0	—	8,0
Joukkovelkakirjalainat		345,7	—	362,5	—	362,5	345,2	—	357,0	—	357,0
Lyhytaikainen osuus		—	—	—	—	—	100,0	—	102,6	—	102,6
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat		105,7	—	105,7	—	105,7	—	—	—	—	—
Lyhytaikainen osuus		28,4	—	28,4	—	28,4	—	—	—	—	—
Muut pitkäaikaiset velat		7,7	—	8,0	—	8,0	8,0	—	0,0	—	0,0
Lyhytaikainen osuus		—	—	—	—	—	0,2	—	0,0	—	0,0
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		133,2	—	138,0	—	138,0	129,5	—	136,0	—	136,0
Korottomat velat											
Muut pitkäaikaiset velat		8,3	—	8,3	—	8,3	29,0	—	29,0	—	29,0
Muut lyhytaikaiset velat		25,4	—	25,4	—	25,4	27,4	—	27,4	—	27,4
Ostovelat	4.3.	188,2	—	188,2	—	188,2	179,9	—	179,9	—	179,9
Rahoitusvelat yhteensä		1 180,5	—	1 215,9	—	1 215,9	1 126,0	—	1 157,6	—	1 157,6

Käypien arvojen tasojen 1-3 välillä ei ole tapahtunut siirtoja tilikauden aikana.

Taso 3 täsmäytyslaskelma, rahoitusvarat milj. euroa	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	228,4	235,8
Vaikutus muihin laajan tuloksen eriin	16,6	-7,5
Lisäykset	0,3	—
Vähennykset	—	—
Kirjanpitoarvo 31.12.	245,2	228,4

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kun rahoitusvara tai -velka merkitään kirjanpitoon kaupankäyntipäivänään, konserni arvostaa sen hankintamenoon, joka on yhtä suuri kuin siitä annetun tai saadun vastikkeen käypä arvo.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat on alkuperäisen kirjaamisen jälkeistä arvostusta varten luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti, jaksotettuun hankintamenoon sekä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin.

Luokka	Rahoitusinstrumentti
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimukset, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, sähköfutuurit, sähköoptiot, sijoitustodistukset ja yritystodistukset
Jaksotettuun hankintamenoon	Pitkäaikaiset lainasaamiset, rahat, pankkisaamiset, pankkitalletukset, myyntisaamiset ja muut saamiset
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Muut sijoitukset: osakkeet ja suojauslaskennan piirissä (rahavirran suojaus tai käyvän arvon suojaus) olevat johdannaiset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Kaikki johdannaiset merkitään taseeseen käypään arvoon. Käypä arvo on rahamäärä, johon omaisuuserä voidaan vaihtaa tai jolla velka voidaan suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä. Ne johdannaiset, joihin ei sovelleta

IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen luokkaan. Taseessa johdannaiset esitetään siirtosaamisissa ja siirtoveloissa. Käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellään.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitussaamisiin kuuluu pitkäaikaisia saamisia, jotka on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen korkokannan menetelmää käyttäen, ja ottaen huomioon mahdolliset arvonalentumiset.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, pankkileillä olevista rahoista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä olevat luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta

Muiden sijoitusten laatimisperiaatteet on kuvattu liitetiedossa 3.5. Muut osakkeet. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten käypien arvojen muutoksien kirjausperiaatteet on kuvattu liitetiedossa 5.6. Johdannaisinstrumentit.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä rahoitusinstrumenttien mahdolliset arvonalentumiset. Rahoitusvaran arvonalentuminen kirjataan IFRS 9-standardin mukaisen odotettujen luottotappioiden kirjaamisvaatimusten mukaisesti. Arvonalentumisen määrä jaksotettuun hankintamenoon arvostettujen erien osalta on kirjanpitoarvon ja saamisen tulevien rahavirtojen nykyarvon erotus. Diskonttauksessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Käypään arvoon arvostetuissa erissä käypä arvo määrää arvonalentumisen. Arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni myy tietyt myyntisaamisensa rahoitusyhtiöille sopimuksessa määriteltyjen limiittien puitteissa. Myyntiin saamiin liittyvä luottoriski ja sopimusperusteiset oikeudet kyseisiin rahoitusvaroihin siirtyvät myyntihetkellä pois konsernilta. Järjestelyyn liittyvät kulut kirjataan rahoituskuluihin.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien, jaksotettuun hankintamenoihin arvostettuihin rahoitusvelkoihin ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kun taas suojauslaskennan alla olevat johdannaiset kirjataan käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta.

Muut rahoitusvelat merkitään taseeseen alun perin saatujen nettovarojen arvoon vähennettynä välittömällä kuluilla. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan taseeseen jaksotettuun hankintameno, ja saatujen nettovarojen ja lainanlyhennysten erotus kirjataan korkokuluksi lainan juoksuaikana. Käyvän arvon suojauskohteena olevien velkojen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan yhdessä käyvän arvon suojausiksi määriteltyjen johdannaisten käypien arvojen muutoksien kanssa.

Mikäli jaksotettuun hankintameno kirjattavien rahoitusjärjestelyn ehtoja muutetaan, eikä se johda velan poiskirjaamiseen taseesta, kirjataan järjestelystä tuleva voitto tai tappio muutoshetkellä tuloslaskelmaan, josta se jaksotetaan velan jäljellä olevalle juoksuajalle. Voitto tai tappio saadaan laskemalla erotus diskontatuista alkuperäisen ja uuden sopimusehtojen mukaisista kassavirroista. Diskonttokorkona käytetään alkuperäisen sopimuksen mukaista efektiivistä korkoa.

Luokka	Rahoitusinstrumentti
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimukset, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, -futuurit, ja -optiot
Jaksotettuun hankintameno	Lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat, eläkelainat, joukkovelkakirjalainat, vuokrasopimusvelat ja ostovelat
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Suojauslaskennan piirissä (rahavirran suojaus) olevat johdannaiset

Käypien arvojen arvostamisessa käytetään seuraavia tasoja:

Taso 1: Käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Käypä arvo määritetään arvostusmenetelmien avulla. Käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on todettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on todettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti määritettävissä.

Taso 3: Käypä arvo määritetään käyttäen arvostusmenetelmiä, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, ja nämä tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin. Taso 3 sisältää pääosin Pohjolan Voima -konsernin osakkeita.

5.5 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Kemiran konsernirahoituksen tehtävänä on varmistaa riittävä rahoitus konsernin tarpeisiin kustannustehokkaasti sekä huolehtia rahoitusriskien hallinnasta. Kemiran hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa on määritelty rahoituksen hallinnon toimintaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät sekä rahoituksen toimintasuunnitelman.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien vaihteluiden vaikutus yhtiön tulokseen ja omaan pääomaan sekä varmistaa yhtiölle riittävät rahoituslähteet. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernirahoitukseen, joka käyttää vain suojautumistarkoituksiin rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata.

Valuuttariski

Valuuttariski syntyy muista kuin kotivaluutassa olevista kassavirroista, varoista ja veloista. Transaktioriski muodostuu sellaisista kassavirroista ja tase-eristä, joiden muutokset valuuttakurssien johdosta vaikuttavat tulokseen ja kassavirtoihin. Translaatoriski syntyy, kun muina kuin euroina raportoivien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät konsolidoidaan euroissa. Transaktioriskiltä suojaudutaan pääsääntöisesti valuuttatermiineillä.

Konsernin merkittävimmät transaktioriskit syntyvät Ruotsin kruunusta, Kanadan dollarista ja Yhdysvaltain dollarista. Vuoden lopussa SEK-määräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 43 milj. euroa (50) keskimääräisen suojauskurssin ja -asteen ollessa 10,68 ja 72 % (74 %). Vastaavasti CAD-määräinen valuuttavirtariski US dollaria vastaan CAD-määräisistä ostoista oli vasta-arvoltaan noin 30 milj. euroa (-) keskimääräisen suojauskurssin ja -asteen ollessa 1,308 ja 39 % (-) ja CAD-määräisistä myynneistä 27 milj. euroa (25) suojauskurssin ja -asteen ollessa 1,327 ja 44 % (24 %). CAD-määräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 25 milj. euroa (15) keskimääräisen suojauskurssin ja -asteen ollessa 1,50 ja 52 % (69 %), ja USD-määräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 91 milj. euroa (24) keskimääräisen suojauskurssin ja -asteen ollessa 1,128 ja 47 % (59 %). Lisäksi Kemiralle aiheutuu valuuttavirtariskiä pääosin Kiinan renminbin

Brasilian realin, Norjan kruunun, Puolan zlotyn, Iso-Britannian punnan ja Venäjän ruplan osalta yhteensä vasta-arvoltaan noin 108 milj. euroa.

Transaktioriski, merkittävimmät valuutat, milj. Euroa	2019				2018			
	SEK vastaan EUR	CAD vastaan USD	CAD vastaan EUR	USD vastaan EUR	SEK vastaan EUR	CAD vastaan USD	CAD vastaan EUR	USD vastaan EUR
Operatiivinen nettovaluuttavirta-ennuste ¹⁾	-43,0	-2,8	25,2	91,1	-49,7	25,4	14,7	24,4
Nettolainaus	-16,2	—	15,1	278,0	-9,3	—	10,3	327,3
Johdannaiset, operatiivisen nettovaluuttavirran suojaus	28,7	0,0	-11,3	-31,6	34,2	-9,6	-9,9	-12,7
Johdannaiset, nettolainauksen suojaus	16,3	—	-15,1	-22,3	8,8	—	-10,3	-76,1
Yhteensä	-14,2	-2,8	13,9	315,2	-16,0	15,8	4,8	262,9

1) Perustuu 12 kuukauden operatiiviseen valuuttavirtaennusteeseen.

Vuoden 2019 lopussa operatiivinen nettovaluuttavirtaennuste vuodelle 2020 oli 344 milj. euroa suojausasteen ollessa 44 % (50 %). Suojausastetta seurataan päivittäin. Ennustetusta virrasta on aina oltava suojattuna vähintään 40 % ja enintään 100 %. Ruotsin kruunun 10 prosentin heikentyminen euroa vastaan 31.12.2019 kurssveja käyttäen ilman suojaustoimintaa aiheuttaisi noin 4 milj. euron positiivisen vaikutuksen käyttökatteeseen. Kun taas Kanadan dollarin ja Yhdysvaltojen dollarin 10 prosentin heikentyminen euroa vastaan ilman suojaustoimintaa aiheuttaisi 2 ja 8 miljoonan euron negatiivisen vaikutuksen käyttökatteeseen. Vastaava vahvistuminen valuuttakurssissa aiheuttaisi likimäärin samansuuruisen vastakkaisen vaikutuksen.

Tilinpäätöshetkellä markkina-arvoltaan 0,6 milj. euroa (0,2) avoimista valuuttajohdannaisista oli rahavirran suojauslaskennan piirissä. Rahavirran suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset on tehty suojaamaan erittäin todennäköisiä valuuttavirtoja.

Kemiran translaatoriskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Kanadan dollari, Brasilian real ja Puolan zloty.

Konserniyhtiöiden suurimmat omat pääomat ovat Kanadan dollareina, Ruotsin kruunuina ja Yhdysvaltain dollareina. Tavoitteena on suojautua taseriskeiltä pitämällä taseen valuuttamääräiset velat tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Konsernin ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta. Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksessa voidaan käyttää pitkäaikaisia lainoja ja valuuttajohdannaisia. Kyseisiin suojauksiin ei sovelleta suojauslaskentaa. Joihinkin ulkomaisiin tytäryhtiöihin on annettu USD-määräisiä lainoja, joiden kurssiero on käsitelty muuntoerona.

Korkoriski

Kemira altistuu korkoriskille koronvaihteluista johtuvan lainojen uudelleenhinnoittelun sekä johdannaisten käypien arvojen muutoksien kautta. Vuoden 2019 lopussa nettovelasta vuokrasopimusvelat mukaan lukien 87 % oli kiinteään korkoon sidottua johdannaisten kanssa. Vuonna 2018, ennen IFRS 16 -standardin käyttöönottoa, kiinteän koron osuus nettovelasta oli 79 %. Konsernin nettorahoituskustannus oli noin 4,4 % (3,4 %). Nettorahoituskustannus lasketaan jakamalla vuotuiset nettokorot ja muut rahoituskulut ilman kurssieroja ja osinkoja vastaavan ajanjakson keskimääräisellä korollisella nettovelalla. Nettorahoituskustannukseen vaikuttavat eniten euron, Yhdysvaltain dollarin sekä Kiinan renminbin korkotasot.

Rahoituspolitiikan mukaan konsernin keskimääräisen koron määräytymisajan mittaavan duraation, pois lukien vuokrasopimusvelat, tulee olla 6-60 kuukautta. Kemiran konsernirahoitus hallinnoi duraatiota kiinteä- ja vaihtuvakorkoisilla lainoilla sekä korkojohdannaissopimuksilla. Konsernin korollisen lainasalkun duraatio ilman vuokrasopimusvelkoja oli vuoden 2019 lopussa 26 kuukautta (31), ja ilman korkojohdannaisia duraatio oli 25 kuukautta (29).

Alla olevassa taulukossa on esitetty lainasalkun uudelleenhinnoittelun aikataulu.

2019				
Koron määräytyminen, milj. euroa	<1 vuosi	1–5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	107,3	—	—	107,3
Kiinteäkorkoinen nettovelka ¹⁾	130,0	350,0	90,0	570,0
Yhteensä	237,3	350,0	90,0	677,3

2018

Koron määräytyminen, milj. euroa	<1 vuosi	1-5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	156,4	—	—	156,4
Kiinteäkorkoinen nettovelka	15,0	280,0	290,0	585,0
Yhteensä	171,4	280,0	290,0	741,4

1) Ei sisällä IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuvia vuokrasopimusvelkoja

Tilinpäätöspäivänä konsernin lainasalkun keskikorko ilman korkojohdannaisia oli noin 1,9 % (1,9 %). Jos markkinoiden korkotasot olisivat nousseet yhden prosenttiyksikön 1.1.2020, sen vaikutus konsernin maksamiin korkokuluihin seuraavan 12 kuukauden aikana olisi noin 1,0 milj. euroa ennen veroja (1,2). Vastaavasti korkotason laskeminen yhdellä prosenttiyksiköllä olisi laskenut konsernin korkokuluja 0,1 milj. euroa. Kemira-konsernin nettovelasta 35 % (32 %), johdannaiset mukaan luettuna, hinnoitellaan uudelleen vuoden 2020 aikana.

Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamaan konsernin lainasalkkua. Tilinpäätöshetkellä konsernin avoimet korkojohdannaiset eivät täyttäneet IFRS 9:n mukaisen suojauslaskennan ehtoja ja korkosuojien tehoton osuus, 0,5 milj. euroa (-), kirjattiin laajan tuloksen eristä rahoituskuluihin. Vertailuvuoden 2018 lopussa rahavirran suojauslaskennassa oli korkojohdannaisia markkina-arvoltaan -1,3 milj. euroa ja käyvän arvon suojauslaskennan piirissä markkina-arvo oli 1,7 milj. euroa. Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa lisäisi korkojohdannaisten arvostusta noin 0,2 milj. eurolla (0,5).

Sähkön hintariski

Sähkön hinta vaihtelee markkinatilanteen mukaan hyvinkin voimakkaasti. Kemira-konsernin tavoitteena on sähköostojen suojaustoimenpiteillä tasata raaka-ainekustannuksia. Suojauspolitiikan mukaisesti suojaukset tehdään suhteessa voimassa oleviin myyntisopimuksiin siten, että suojaukset kattavat tehdyt sitoumukset. Suojausinstrumenttina käytetään pääsääntöisesti sähköpörssin johdannaisia. Suojauksiin liittyvät valuutta- ja aluehintariskit on suojattu Suomen osalta tekemällä sopimukset pääosin HELEUR-määräisinä. Ruotsin osalta suojaukset on tehty pääosin MALSEK-määräisinä. Sähköjohdannaiset käsitellään rahavirtojen suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti, kuten edellä on todettu. Kohde-etuuden ennakoitujen fyysiset toimitukset eli ostot kirjataan vasta toimituskaudella. Mikäli sähkön hinnanmuutosten suojaamiseen käytettyjen johdannaisten markkinahinta muuttuisi +/- 10 prosenttia, vaikutus sähkön suojaussopimusten arvoon pääosin omassa pääomassa olisi +/- 6,0 milj. euroa (+/- 8,3).

Luottoriski

Konserni altistuu luottoriskille kaupallisten myyntisaatavien sekä pankkitilialdojen, talletusten, lyhytaikaisten sijoitusten sekä johdannaissopimusten kautta.

Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään sijoitustoiminnan ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoituspolitiikka. Konserni pyrkii minimoimaan vastapuoliriskiään käyttämällä vastapuolinaan ainoastaan vakavaraisia rahoituslaitoksia sekä hajauttamalla riskiään näiden kesken.

Rahoituksen vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin.

Konsernirahoitus hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Konsernirahoituksen käyttämällä hyväksytyillä rahalaitosvastapuolilla on vähintään investment grade luokitus Standard & Poor'sin luottoluokitustietojen perusteella. Konsernin rahalaitosvastapuolten enimmäisriski on tilinpäätöshetkellä 151,2 milj. euroa (174,4). Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä jokaiselle vastapuolelle maksimiriski saatavien markkina-arvon perusteella.

Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksyty limiitti. Rahoituksen transaktioihin liittyvistä luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappiota.

Kemiralla on käytössään kaupallisen toiminnan luottoriskeihin liittyvä konsernin laajuinen luottopolitiikka. Luottopolitiikan mukaisesti jokaiselle asiakkaalle on määritelty riskiluokitus ja luottolimiitti, joita seurataan säännöllisesti. Asiakaskohtaisen arvion perusteella Kemira soveltaa konsernitasolla määriteltyjä maksuehtoja ja pyrkii näin minimoimaan luottoriskiä. Tarvittaessa kaupassa käytetään myös vakuuksia tai dokumenttimaksuja, kuten reimbursseja. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska sen asiakaskunta on laaja ja maantieteellisesti jakautunut eri puolille maailmaa.

USA:ssa Kemiralla on 60 milj. dollarin saatavien ostosopimus, jonka perusteella konsernin USA:ssa sijaitsevat yhtiöt voivat myydä tiettyjä myyntisaataviaan. Saataviin liittyvä luottoriski siirtyy rahoitusyhtiölle, ja 96,7 % saatavista on kirjattu pois taseesta. 31.12.2019 myytyjä avoimia saatavia oli 39,6 milj. euroa (44,4), jonka määrä vastaa myös saatavien käypää arvoa. Taseeseen on jätetty 1,3 milj. euroa (1,7) saamisiin ja 0,5 milj. euroa (0,8) velkoihin.

Maksuvalmius- ja uudelleenrahoitusriski

Kemiran maksuvalmius turvataan rahavaroilla, tililimiiteillä sekä valmiusluotolla. Konsernin rahavarat vuoden 2019 lopussa olivat 143,1 milj. euroa (144,9), joista 132,4 milj. euroa (135,6) oli rahaa pankkitileillä ja 10,7 milj. euroa (9,3) pankkitalletuksia. Konsernilla on 17.4.2024 erääntyvä 400 milj. euron valmiusluotto, jota on mahdollista jatkaa kaksi kertaa, yksi vuosi kerrallaan. Valmiusluotto oli 31.12.2019 kokonaisuudessaan nostamatta.

Konsernilla on myös 600 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma, jolla voidaan laskea liikkeelle maksimissaan vuoden pituisia yritystodistuksia. Vuoden 2019 lopussa yritystodistusmarkkinoilla ei ollut Kemiran yritystodistuksia.

Kemira hallitsee uudelleenrahoitusriskiä hajautetun luottosalkun avulla. Pitkäaikainen rahoitus koostuu joukkovelkakirjalainoista sekä erilaisista kahdenkeskisistä rahoitusjärjestelyistä usean eri rahoituslaitoksen kanssa. Lisäksi konsernilla oli vuoden vaihteessa vuokrasopimusvelkoja 134,1 milj. euron arvosta (0).

Konsernin rahoituspolitiikan mukaan lainojen keskimääräisen erääntymisaika ilman vuokrasopimusvelkoja pyritään pitämään vähintään kolmessa vuodessa. Lisäksi konsernin voimassaolevat sitovien luottojärjestelyiden tulee kattaa suunnitellut rahoitustarpeet, pitkien velkojen lyhennyserät, yritystodistustarpeiden sekä muiden sitoumuksettomien lyhyiden lainojen rahoitustarpeet seuraavan 12 kuukauden aikana. Vuoden 2019 lopussa velkasalkun ilman vuokrasopimusvelkoja keskimääräinen erääntymisaika oli 3,7 vuotta.

VELAN RAKENNE TYYPEITTÄIN JA MATURETEETEITTAIN

2019								
Luottotyyppi, milj. euroa	Nostamatta	2020	2021	2022	2023	2024	2025–	Nostettu yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	—	55,0	—	—	150,0	—	130,2	335,2
Joukkovelkakirjalainat	—	—	—	150,0	—	200,0	—	350,0
Valmiusluotto	400,0	—	—	—	—	—	—	0,0
Vuokrasopimusvelat	—	34,8	29,0	20,8	17,1	11,4	83,8	197,0
Yritystodistusohjelma	600,0	—	—	—	—	—	—	0,0
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	—	—	1,5	—	6,1	—	—	7,6
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	—	132,9	—	—	—	—	—	132,9
Korolliset velat yhteensä	1 000,0	222,8	30,5	170,8	173,2	211,4	214,0	1 022,8

2018								
Luottotyyppi, milj. euroa	Nostamatta	2019	2020	2021	2022	2023	2024–	Nostettu yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	40,0	10,4	55,4	—	—	150,0	90,0	305,9
Joukkovelkakirjalainat	—	100,0	—	—	150,0	—	200,0	450,0
Valmiusluotto	400,0	—	—	—	—	—	—	0,0
Rahoitusleasingvelat	—	0,0	0,0	—	—	—	—	0,1
Yritystodistusohjelma	600,0	—	—	—	—	—	—	0,0
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,0	—	1,8	—	—	6,1	—	7,9
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	—	129,5	—	—	—	—	—	129,5
Korolliset velat yhteensä	1 040,0	240,0	57,3	0,0	150,0	156,1	290,0	893,4

5.6 JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Nimellisarvot, milj. euroa	Maturiteettirakenne				2019	2018
	2020	2021	2022	2023	Yhteensä	Yhteensä
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinisopimukset	421,1	—	—	—	421,1	358,1
Tulovirta	228,0	—	—	—	228,0	224,8
joista rahavirran suojaukseen	45,1	—	—	—	45,1	11,3
Menovirta	193,1	—	—	—	193,1	133,3
joista rahavirran suojaukseen	48,3	—	—	—	48,3	6,8
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	130,0	—	—	—	130,0	245,0
joista rahavirran suojaukseen	—	—	—	—	—	145,0
joista käyvän arvon suojaukseen	—	—	—	—	—	100,0
Muut johdannaiset						
Ostetut sähkönsopimukset (GWh)	999,0	657,0	367,9	96,4	2 120,3	2 278,0
Sähkötermiinisopimukset	999,0	657,0	367,9	96,4	2 120,3	2 278,0
joista rahavirran suojaukseen	999,0	657,0	367,9	96,4	2 120,3	2 278,0

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuurituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

Käyvät arvot, milj. euroa	2019			2018		
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinisopimukset	2,7	-3,6	-0,9	2,3	-2,2	0,2
joista rahavirran suojaukseen	1,0	-0,4	0,6	0,2	—	0,2
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	—	-0,6	-0,6	1,7	-1,3	0,4
joista rahavirran suojaukseen	—	—	—	—	-1,3	-1,3
joista käyvän arvon suojaukseen	—	—	—	1,7	—	1,7
Muut johdannaiset						
Ostetut sähkötermiinisopimukset	7,2	—	7,2	27,6	—	27,6
joista rahavirran suojaukseen	7,2	—	7,2	27,6	—	27,6

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Johdannaiset

Valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisten sekä julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot saadaan toimivilta markkinoilta tilinpäätöshetken hintanoteerauksen perusteella. Muiden käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvonmääritysmallien avulla rahoitusmarkkinoilta saatavan tiedon perusteella.

Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä. Valuuttatermiinien arvonmuutokset lasketaan arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöshetken termiiniinikursseihin ja vertaamalla niitä termiinien tekohetken termiiniinikursseihin laskettuihin vasta-arvoihin. Korkojohdannaisten käyvät arvot määritellään käyttämällä vastaavanlaisten instrumenttien tilinpäätöspäivän markkina-arvoja. Muut johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan.

Johdannaisvarat on esitetty osana taseen erää Myyntisaamiset ja muut saamiset.
Johdannaisvelat on esitetty osana taseen erää Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

Suojauslaskenta

Suojauslaskentaa toteutetaan IFRS 9:ssä määriteltyjen ehtojen mukaisesti. Sen mukainen suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käypä arvo kumoaa kokonaisuudessaan tai osittain suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojattavan erän tulee olla erittäin todennäköinen. Konserni soveltaa suojauslaskentaa korkoriskin, valuutariskin, hyödykeriskin ja käyvän arvon suojauksiin, mikäli valuuttatermiinit, koronvaihtosopimukset sekä sähkötermiinit täyttävät suojauslaskennan kriteerit.

Suojauksen tehokkuutta seurataan IFRS 9:n vaatimalla tavalla. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan tehokas, kun suojausinstrumentin käyvän arvon muutos kumoaa suojattavan erän rahavirtojen muutokset etukäteen tarkasteltuna. Tehokkuus testataan uudelleen jokaisena tilinpäätöshetkenä.

Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty. Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut ja oman pääoman erissä esitetyt voitot tai tappiot siirretään tuloslaskelmaan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli suojattava kohde myydään tai eräänntyy tai mikäli suoja ei enää suoja suojattavalta riskiltä. Niiden johdannaissopimusten, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Konserni on dokumentoinut suojaukseen ryhtyessä suojattavan erän ja suojausinstrumentin taloudelliseen suhteen olemassaolon. Dokumentointi sisältää tiedot suojausinstrumentista ja suojattavasta erästä tai liiketapahtumasta, suojattavan riskin luonteen, riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian sekä kuvauksen tehokkuuden arvioinnista.

Rahavirtojen suojaukset

Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan rahavirtojen vaihtelulta, joka johtuu taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvän riskin toteutumisesta. Suojausinstrumentteina rahavirran suojauksessa käytetään valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisia. IFRS 9:n määrittelemää rahavirtojen suojauslaskentaa sovelletaan konsernissa valikoituihin suojauskohteisiin. Rahavirtojen suojaukseen liittyvät johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa verovaikutuksella oikaistuna, kun ne täyttävät suojauslaskennan ehdot ja kun suojauslaskenta on tehokasta. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Johdannaiset, joiden osalta ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Käyvän arvon suojaukset

Käyvän arvon suojaukset liittyvät kiinteäkorkoiseen joukkovelkakirjalainaan. Käyvän arvon suojauslaskennassa suojausinstrumenttina käytetään korkojohdannaisia. Käyvän arvon suojaukseen liittyvien johdannaissopimusten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan, ja suojauksen kohteena olevan erän kirjanpitoarvoa oikaistaan tulosvaikutteisesti siltä osin kuin suojaus on tehokas.

6. KONSERNIRAKENNE

6.1 LÄHIPIIRI

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset, osakkuusyritykset, yhteisyritykset ja Eläkesäätiö Neliapila. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

TOIMITUSJOHTAJAN, TOIMITUSJOHTAJAN SIAISEN JA JOHTORYHMÄN JÄSENTEN PALKKIOT JA ETUDET

	Palkat luontois-etuineen, euroa	Tulospalkkiot, euroa	Osakepalkkiot, euroa ¹⁾	2019 Yhteensä, euroa	2018 Yhteensä, euroa
Toimitusjohtaja Jari Rosendal	707 620 ⁴⁾	90 720	311 539	1 109 879	1 021 520
Toimitusjohtajan sijainen Jukka Hakkila ²⁾	183 728	21 279	109 039	314 045	329 940
Muut johtoryhmän jäsenet ³⁾	1 752 206	228 536	730 850	2 711 592	2 835 124
Yhteensä	2 643 554	340 535	1 151 428	4 135 516	4 186 584

1) Johdolle ja avainhenkilöille suunnatut osakepalkkiojärjestelmät on esitetty liitetiedossa 2.3. Osakeperusteiset maksut.

2) Jukka Hakkila ei ole johtoryhmän jäsen.

3) Suomessa työsuhteessa olevilla muilla Kemiran johtoryhmän jäsenillä ei ole lakisääteisen eläkejärjestelmän ylittävää eläkejärjestelyä. Muissa maissa työsuhteessa olevien johtoryhmän jäsenien eläkejärjestelyt perustuvat kyseisen maan lakisääteiseen eläkejärjestelmään sekä paikalliseen markkinakäytäntöön. Kemiran käytäntönä on, että kaikki uudet eläkejärjestelyt ovat maksuperusteisia.

4) Sisältää maksuperusteisen lisäeläkkeen.

Toimitusjohtajan työsuhteen edut ja ehdot

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, joka sisältää autoedun ja matkapuhelinedun, maksuperusteisesta lisäeläkkeestä sekä suoritusperusteisista kannustinohjelmista. Kannustinohjelmat koostuvat vuosittaisesta tulospalkkiosta ja osakepalkkiojärjestelmästä. Tulospalkkio perustuu hallituksen hyväksymiin ehtoihin, ja enimmäispalkkio on 70 % vuotuisesta peruspalkasta. Osakepalkkio perustuu osakepalkkiojärjestelmän ehtoihin. Enimmäispalkkio muodostuu määritetyistä osakemääristä

sekä rahaosuudesta, jolla pyritään kattamaan osakepalkkiosta perittävät verot ja veronluonteiset maksut.

Toimitusjohtaja kuuluu työntekijän eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Toimitusjohtajalla on myös maksuperusteinen lisäeläke, jonka arvo on 20% vuosipalkasta. Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on molemmin puolin kuusi kuukautta. Irtisanomisajan palkan lisäksi toimitusjohtaja saa 12 kuukauden palkan irtisanomiskorvauksena, mikäli yhtiö irtisanoo hänet.

Hallituksen palkkiot

Yhtiökokous 21.3.2019 päätti, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina, tai mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina ja 60 % maksetaan rahana. Yhtiön hallussa olevista omista osakkeista luovutettiin 10 864 kappaletta osakkeita hallituksen jäsenille 8.5.2019.

Vuosipalkkiona saatujen osakkeiden omistamiseen ei liity erityisiä ehtoja. Lisäksi hallituksen jäsenet eivät ole Kemira Oyj:n tulospalkkauksen, osakepohjaisten kannustinjärjestelmien tai lisäeläkejärjestelmien piirissä.

Kokouspalkkiot maksetaan rahana, ja matkustuskustannukset korvataan Kemiran matkustuspolitiikan mukaan.

HALLITUKSEN JÄSENET

	Osakkeet, kpl	Osakkeiden luovutusarvo, euroa	Rahapalkkio, euroa ⁴⁾	2019 Yhteensä, euroa	2018 Yhteensä, euroa
Jari Paasikivi, puheenjohtaja	2 993	37 224	64 976	102 200	91 489
Kerttu Tuomas, varapuheenjohtaja	1 789	22 250	40 550	62 800	57 087
Wolfgang Büchele	1 431	17 797	37 003	54 800	48 351
Shirley Cunningham	1 431	17 797	47 803	65 600	57 951
Timo Lappalainen	1 789	22 250	42 950	65 200	60 687
Kaisa Hietala	1 431	17 797	34 003	51 800	47 151
Yhteensä	10 864	135 114	267 286	402 400	362 716

4) Sisältää vuosipalkkiot ja kokouspalkkiot.

LÄHIPIIRIN KANSSA TOTEUTETUT LIIKETOIMET

Milj. euroa	2019	2018
Myynnit		
Osakkuusyritykset	1,1	1,4
Vuokrat, tavaroiden ja palveluiden ostot		
Osakkuusyritykset	0,0	0,0
Eläkesäätiö Neliapila	1,3	1,2
Yhteensä	1,3	1,2
Saamiset		
Osakkuusyritykset	—	0,1
Velat		
Eläkesäätiö Neliapila	2,5	—

Eläkesäätiö Neliapilan omistamia kiinteistöjä on vuokrattu konsernille. Näiden kiinteistöjen vuokrasopimusten vastuut on käsitelty IFRS 16 Vuokrasopimus -standardin mukaisesti 1.1.2019 alkaen.

Lähipiiriin kuuluu Eläkesäätiö Neliapila, joka on oma juridinen yksikkönsä. Neliapila hoitaa vapaaehtoisesti Kemiran järjestämää lisäeläketurvaa. Neliapila hallinnoi osaa konsernin Suomen henkilöstön eläkevaroista. Varat sisältävät Kemiran osakkeita 0,07 % yhtiön osakekannasta. Neliapilan lisäeläketurvasta ja 15 milj. euron ylikatteen maksusta Kemira konsernin yhtiöille Q1/2019 aikana kerrotaan tarkemmin liitteessä 4.5. Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet.

Osakkuusyritysten puolesta annettujen vastuusitoumusten määrät on esitetty liitteessä 7.1. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat.

Johtoon kuuluville avainhenkilöille ei ole myönnetty lainoja 31.12.2019 eikä 31.12.2018. Myöskään ehdollisia eriä ja sitoumuksia avainhenkilöiden puolesta ei ollut. Avainhenkilöihin kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa konserniin.

6.2 KONSERNIN TYTÄRYRITYKSET JA OSAKKUUSYRITYKSET

TYTÄRYRITYKSET

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %	Määräysvallattomien omistus-osuus, %
Kemira Oyj (emoyhtiö)	Helsinki	Suomi			
Aliada Quimica de Portugal Lda.	Estarreja	Portugali	50,1	0,0	49,9
AS Kemivesi	Lehmja Küla	Viro	100,0	100,0	0,0
JSC "Kemira HIM"	Pietari	Venäjä	100,0	0,0	0,0
Corporación Kemira Chemicals de Venezuela, C.A.	Caracas	Venezuela	100,0	0,0	0,0
Industry Park i Helsingborg Förvaltning AB	Helsingborg	Ruotsi	100,0	0,0	0,0
Kemifloc a.s.	Přerov	Tšekki	51,0	0,0	49,0
Kemifloc Slovakia s.r.o.	Prešov	Slovakia	51,0	0,0	49,0
Kemipol Sp. z.o.o.	Police	Puola	51,0	0,0	49,0
Kemira (Asia) Co., Ltd.	Shanghai	Kiina	100,0	0,0	0,0
Kemira Argentina S.A.	Buenos Aires	Argentina	100,0	15,8	0,0
Kemira Australia Pty Ltd	Hallam	Australia	100,0	0,0	0,0
Kemira Cell Sp. z.o.o.	Ostroleka	Puola	55,0	55,0	45,0
Kemira Chemicals (Nanjing) Co., Ltd.	Nanjing	Kiina	100,0	100,0	0,0
Kemira Chemicals (Shanghai) Co., Ltd.	Shanghai	Kiina	100,0	100,0	0,0
Kemira Chemicals (UK) Ltd.	Bradford	Iso-Britannia	100,0	100,0	0,0
Kemira Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd.	Yanzhou City	Kiina	100,0	100,0	0,0
Kemira Chemicals AS	Gamle Fredrikstad	Norja	100,0	0,0	0,0
Kemira Chemicals Brasil Ltda.	São Paulo	Brazília	100,0	99,9	0,0
Kemira Chemicals Canada Inc.	St. Catharines	Kanada	100,0	100,0	0,0

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %	Määräysvallattomien omistus-osuus, %
Kemira Chemicals Germany GmbH	Frankfurt am Main	Saksa	100,0	0,0	0,0
Kemira Chemicals Korea Corporation	Gunsan-City	Etelä-Korea	100,0	100,0	0,0
Kemira Chemicals NV	Aartselaar	Belgia	100,0	0,0	0,0
Kemira Chemicals Oy	Helsinki	Suomi	100,0	0,0	0,0
Kemira Chemicals, Inc.	Atlanta, GA	Yhdysvallat	100,0	0,0	0,0
Kemira Chemie Ges.mbH	Krems	Itävalta	100,0	100,0	0,0
Kemira Chile Comercial Limitada	Santiago	Chile	100,0	99,0	0,0
Kemira Chimie S.A.S.U.	Strasbourg	Ranska	100,0	0,0	0,0
Kemira Europe Oy	Helsinki	Suomi	100,0	100,0	0,0
Kemira Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	Puola	100,0	0,0	0,0
Kemira Germany GmbH	Frankfurt am Main	Saksa	100,0	100,0	0,0
Kemira GrowHow A/S	Copenhagen	Tanska	100,0	100,0	0,0
Kemira Hong Kong Company Limited	Hong Kong	Kiina	100,0	100,0	0,0
Kemira Ibérica S.A.	Barcelona	Espanja	100,0	0,0	0,0
Kemira International Finance B.V.	Rotterdam	Hollanti	100,0	100,0	0,0
Kemira Italy S.p.A.	San Giorgio di Nogaro	Italia	100,0	0,0	0,0
Kemira Japan Co., Ltd.	Tokyo	Japani	100,0	0,0	0,0
Kemira Kemi AB	Helsingborg	Ruotsi	100,0	0,0	0,0
Kemira Kopparverket KB	Helsingborg	Ruotsi	100,0	0,0	0,0
Kemira KTM d.o.o.	Ljubljana	Slovenia	100,0	100,0	0,0
Kemira Research Center Shanghai Co., Ltd.	Shanghai	Kiina	100,0	100,0	0,0

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %	Määräysvallattomien omistusosuus, %
Kemira Rotterdam B.V.	Rotterdam	Hollanti	100,0	0,0	0,0
Kemira South Africa (Pty) Ltd.	Weltevreden park	Etelä-Afrikka	100,0	0,0	0,0
Kemira Świecie Sp. z o.o.	Swiecie	Puola	100,0	100,0	0,0
Kemira Taiwan Corporation	Taipei	Taiwan	100,0	0,0	0,0
Kemira TC Wanfeng Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd.	Yanzhou City	Kiina	80,0	0,0	20,0
Kemira (Thailand) Co., Ltd.	Bangkok	Thaimaa	100,0	0,0	0,0
Kemira Uruguay S.A.	Fray Bentos	Uruguay	100,0	0,0	0,0
Kemira (Vietnam) Company Limited	Long Thanh	Vietnami	100,0	0,0	0,0
Kemira Water Danmark A/S	Copenhagen	Tanska	100,0	100,0	0,0
Kemira Water Solutions Brasil - Produtos para Tratamento de Água Ltda.	São Paulo	Brazilia	100,0	100,0	0,0
Kemira Water Solutions Canada Inc.	Varenes	Kanada	100,0	0,0	0,0
Kemira Water Solutions, Inc.	Atlanta, GA	Yhdysvallat	100,0	0,0	0,0
Kemwater Brasil Ltda.	Camaçari	Brazilia	100,0	0,0	0,0
Kemwater ProChemie s.r.o.	Bradlec	Tšekki	95,1	0,0	4,9
PT Kemira Indonesia	Surabaya	Indonesia	100,0	74,8	0,0
PT Kemira Chemicals Indonesia	Pasuruan	Indonesia	99,8	99,8	0,2
Scandinavian Tanking System A/S	Copenhagen	Tanska	100,0	0,0	0,0

OSAKKUUSYRITYKSET

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
Honkalahden Teollisuuslaituri Oy	Lappeenranta	Suomi	50,0	0,0
Kemira Yongsan Chemicals Co., Ltd	Seoul	Etelä-Korea	35,0	0,0

OSUUEDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Milj. euroa	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,7	0,7
Lisäykset	2,7	0,0
Vähennykset	-0,7	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,8	0,7

Kemira perusti 11.1.2019 Etelä-Koreassa Kemira Yongsan Chemicals Co., Ltd -nimisen yhteisyrityksen, josta sillä on 35%:n omistusosuus. Tämä osakkuusyhtiö tukee Kemiran kasvua erityisesti Aasian ja Tyynenmeren alueella kasvattamalla ja turvaamalla polymeerien tuotantokapasiteettia ja lisäämällä toimitusvalmiuttamme Kemiran globaaleille asiakkaille.

Kemira myi 8.8.2019 Operon Group -nimiselle yhtiölle vedenkäsittelylaitosten operointipalveluita tarjoavan tytäryhtiönsä Kemira Operon Oy:n ja tämän osakkuusyhtiön Haapaveden Ympäristöpalvelut Oy. Kemiran omistusosuus Operon Group Oy:stä on 10 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto osakkuusyriytysten taloudellisesta informaatiosta. Esitetyt luvut vastaavat osakkuusyriytysten tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, eivät siis Kemira konsernin osuutta.

Milj. euroa	2019	2018
Varat	7,8	9,8
Velat	7,6	9,7
Liikevaihto	0,0	2,8
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	0,0	0,0

Osakkuusyriytysten kanssa toteutetut lähipiiriliiketoimet on esitetty liitetiedossa 6.1. Lähipiiri.

MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUKSET

Milj. euroa	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	12,9	13,8
Osingot	-6,0	-6,5
Osuus tilikauden tuloksesta	6,3	6,1
Valuuttakurssierot	0,2	-0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,3	12,9

Muutokset konsernirakenteessa**Konserniyritysten myynnit ja lopetukset**

- Kemira Operon Oy myytiin 8.8.2019.

7. TASEEN ULKOPUOLISET ERÄT**7.1 VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT****VASTUUSITOUMUKSET**

Milj. euroa	2019	2018
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	6,0	5,5
Takaukset		
Omien sitoumusten puolesta	48,8	54,7
Muiden puolesta	1,7	2,8
Operatiiviset vuokrasopimukset IAS 17 -standardin mukaan - konserni vuokralle ottajana ¹⁾		
Vuokrasopimusten mukaiset vähimmäisvuokrat ovat seuraavat		
Vuoden kuluessa		34,7
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluttua		82,5
Yli 5 vuoden kuluessa		87,9
Yhteensä		205,2
Muut vastuut		
Omien sitoumusten puolesta	0,9	0,9
Muiden puolesta	6,1	6,1

1) Operatiivisten vuokrasopimusten vastuut on käsitelty IFRS 16 Vuokrasopimus -standardin mukaisesti 1.1.2019 alkaen.

Merkittävimmät taseen ulkopuoliset investointisitoumukset

Merkittävimmät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimuksiin perustuvat sitoumukset 31.12.2019 olivat 52,6 milj. euroa (16,4) liittyen tehdasinvestointeihin.

Oikeudenkäynnit

19.5.2014 Kemira ilmoitti allekirjoittaneensa sovintosopimuksen Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n ja CDC Holding SA:n (yhdessä "CDC") kanssa koskien Helsingissä vireillä ollutta vahingonkorvauskannetta, joka liittyi väitettyihin vanhoihin

kilpailuoikeuslainsäädännön rikkomuksiin vetyperoksidiliiketoiminnassa. Sopimuksen perusteella CDC peruutti vahingonkorvauskanteensa ja Kemira maksoi CDC:lle 18,5 miljoonaa euroa sekä korvasi CDC:lle sen oikeudenkäyntikuluja. Lisäksi sopimus sisälsi merkittäviä Kemira koskevia vastuunrajoituksia liittyen tuolloin meneillään olleisiin, CDC:n vireille laittamiin oikeudenkäynteihin Saksassa Dortmundin alueoikeudessa (selostettu alla, nyttemmin sovittu) ja Hollannissa Amsterdamin alioikeudessa (selostettu alla, edelleen vireillä).

16.10.2017 Kemira teki sovinnon Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n kanssa sopien omalta osaltaan täysin ja lopullisesti Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n vuonna 2009 Dortmundissa Kemiraa ja viittä muuta vetyperoksidin tuottajaa vastaan nostaman kanteen koskien väitettyjä vanhoja kilpailulainsäädännön rikkomuksia vetyperoksidiliiketoiminnassa. Sovinnon perusteella Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA peruutti vahingonkorvausvaateensa Kemiran osalta ja Kemira maksoi Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:lle korvauksena ja kuluina 12,7 miljoonaa euroa.

Kemira Oyj:n tytäryhtiö Kemira Chemicals Oy (aiemmin Finnish Chemicals Oy) on 9.6.2011 vastaanottanut asiakirjat, joiden mukaan CDC Project 13 SA haki Amsterdamin alioikeudessa vahingonkorvauksia Kemiralta ja kolmelta muulta yhtiöltä natriumklooraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Euroopan komissio määräsi kesäkuussa 2008 Finnish Chemicals Oy:lle 10,15 miljoonan euron sakon natriumklooraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista vuosina 1994-2000. Kemira Oyj osti Finnish Chemicalsin vuonna 2005. Amsterdamin alioikeus antoi 4.6.2014 asiassa päätöksen, jossa se katsoi olevansa toimivaltainen. Kemira valitti kyseisestä toimivaltaa koskevasta päätöksestä Amsterdamin valitustuomioistuimeen, jonka 21.7.2015 antaman päätöksen mukaan Amsterdamin alioikeus on toimivaltainen. Asian käsittely jatkuu Amsterdamin alioikeudessa, jossa ainoa vastaaja on Kemira muiden vastaajien sovittua kanteen CDC Project 13 SA:n kanssa. CDC Project 13 SA vaatii Kemiralta Amsterdamin alioikeudelle 2.12.2015 jättämässään kirjelmässä vahingonkorvauksena ja korkona 2.12.2015 asti laskettuna 61,1 miljoonaa euroa, josta CDC Project 13 SA pyytää oikeutta vähentämään muiden aikaisempien vastaajien osuuden muista kuin heidän suorista myynneistään, ja näin määräytyvälle summalle lakimääräistä korkoa 2.12.2015 alkaen. Kemira vastustaa CDC Project 13 SA:n kannetta. Amsterdamin alioikeus antoi 10.5.2017 välipäätöksen tietyistä oikeudellisista kysymyksistä koskien CDC Project 13 SA:n vaatimuksia. Välipäätös oli Kemiralle myönteinen sovellettavien

vanhentumissääntöjen osalta, mutta se ei tukenut Kemiran näkemystä siitä, että CDC:lle tehdyt siirrot (jotka väitetyt antavat CDC:lle oikeuden esittää vahingonkorvausvaateita vastaajille) ovat pätemättömiä. CDC on valittanut välipäätöksestä ja vastaavasti Kemira on päättänyt jättää vastavalituksen.

Kuten yllä on mainittu, Kemiran ja CDC:n solmima Helsingin oikeudenkäyntiä koskeva sovinto sisältää myös merkittäviä vastuunrajoituksia Kemiralle koskien CDC-yhtiöiden nostamaa vireillä olevaa oikeudenkäyntiä Amsterdamin alueoikeudessa. Vastuunrajoituksista huolimatta Kemira ei pysty arvioimaan kyseisen kanteen käsittelyn kestoa tai lopputulosta. Oikeudenkäynnin lopputuloksesta ei voi olla varmuutta, ja Kemiralle epäsuotuisilla päätöksillä voi olla haitallinen vaikutus Kemiran liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Tästä huolimatta Kemira arvioi prosessin jatkumisesta todennäköisesti aiheutuvan taloudellisia vaikutuksia, ja on kirjannut 11,5 milj. euron varauksen vuonna 2019.

Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on kyseisten haasteiden lisäksi osallisena useissa oikeuskäsittelyissä ja se ei odota näiden muiden haasteiden heikentävän merkittävästi konsernin tulosta tai taloudellista asemaa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

7.2 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole muita olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Kemira Oyj:n tuloslaskelma

Tuhatta euroa	Liite	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	2	1 542 589	1 489 738
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos +/-	4	-77	21 982
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2 392	7 775
Materiaalit ja palvelut	4	-866 634	-926 451
Henkilöstökulut	5	-38 033	-45 418
Poistot ja arvonalentumiset	6	-26 828	-29 718
Liiketoiminnan muut kulut	4	-509 077	-498 493
Liikevoitto		104 332	19 415
Rahoitustuotot ja -kulut	7	87 259	119 636
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		191 590	139 051
Tilinpäätössiirrot	8	-96 098	-8 331
Tuloverot	9	-1 971	1 738
Tilikauden voitto		93 521	132 458

Kemira Oyj:n tase

Tuhatta euroa	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	50 796	60 683
Aineelliset hyödykkeet	11	34 317	35 331
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		1 468 799	2 092 983
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		414 761	445 734
Muut osakkeet ja osuudet		100 712	100 442
Pysyvät vastaavat yhteensä		2 069 385	2 735 173
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	13	110 829	124 213
Pitkäaikaiset saamiset	14		
Laskennalliset verosaamiset		10 437	9 414
Lainasaamiset		100	0
Lyhytaikaiset saamiset	14	316 358	457 504
Rahat ja pankkisaamiset		89 342	97 143
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		527 067	688 274
Vastaavaa yhteensä		2 596 451	3 423 447

Tuhatta euroa	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	15	221 762	221 762
Ylikurssirahasto		257 878	257 878
Käyvän arvon rahasto		5 749	19 730
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		199 964	199 964
Edellisten tilikausien voitto / tappio		555 463	502 911
Tilikauden voitto		93 521	132 458
Oma pääoma yhteensä		1 334 336	1 334 703
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
	16	5 252	5 154
PAKOLLISET VARAUKSET			
	17	24 922	20 119
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	18		
Laskennallinen verovelka		1 437	4 914
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		639 804	666 884
Lyhytaikainen vieras pääoma	19	590 700	1 391 674
Vieras pääoma yhteensä		1 231 941	2 063 471
Vastattavaa yhteensä		2 596 451	3 423 447

Kemira Oyj:n rahoituslaskelma

Tuhatta euroa	2019	2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden tulos	93 521	132 458
Oikaisut		
Suunnitelmanmukaiset poistot	26 828	29 718
Realisoitumattomat valuuttakurssierot (netto)	-6 015	8 766
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-87 259	-119 636
Tuloverot	1 971	-1 738
Muut oikaisut (+/-)	102 146	75 600
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	131 192	125 169
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	50 885	-71 360
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	13 384	-35 257
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-224 768	6 058
Käyttöpääoman muutos	-160 499	-100 559
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-29 307	24 610
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-24 692	-73 726
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	24 850	2 585
Realisoituneet valuuttakurssierot (netto)	7 949	-1 279
Saadut osingot	99 737	167 317
Maksetut välittömät verot	-1 309	1 152
Liiketoiminnan rahavirta	77 230	120 659

Tuhatta euroa	2019	2018
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-154	-213
Investoinnit muihin osakkeisiin	-270	0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-7 838	-15 159
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-8 089	-11 043
Luovutustulot tytäryhtiöosakkeista	1 852	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	174	108
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	99 999	-155 974
Investointien rahavirta	85 674	-182 282
Rahavirta ennen rahoitusta	162 904	-61 622
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	40 121	90 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-10 712	-111 000
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	-110 027	144 305
Maksetut osingot	-80 905	-80 827
Maksetut konserniavustukset	-9 000	0
Rahoituksen rahavirta	-170 523	42 478
Rahavarojen muutos lisäys (+) / -vähennys (-)	-7 619	-19 144
Rahavarat 31.12.	89 342	97 143
Valuuttakurssivoitot (+) / -tappiot (-) rahavaroista	-182	-800
Rahavarat 1.1.	97 143	117 088
Rahavarojen muutos lisäys (+) / -vähennys (-)	-7 619	-19 144

1. EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

LAATIMISPERUSTA

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan (FAS). Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on FAS:n mukaan mahdollista.

OIKAISUT EDELLISELTÄ TILIKAUDELTA ESITETTÄVIIN TIETOIHIN

Tilikaudella on muutettu tuloslaskelman esittämistapaa rahtien ja toimituskulujen osalta vastaamaan konsernin esittämistapaa. Ne on aiemmin esitetty erässä materiaalit ja palvelut. Nyt ne esitetään liiketoiminnan muissa kuluissa. Muutos on tehty myös vertailuvuoden tietoihin.

Tilikauden 2019 aikana lyhytaikainen uudelleenjärjestelyvaraus 1,0 milj. euroa on uudelleenluokiteltu ympäristövaraukseksi ja siirretty pitkäaikaisten varausten ryhmään. Oikaisu on tehty myös vertailuvuoden tietoihin.

ARVOSTUS JA JAKSOTUSPERIAATTEET

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTAMINEN

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Saadut julkiset avustukset on kirjattu käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

Muut aineettomat hyödykkeet 5-10 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat 20–40 vuotta

Koneet ja kalusto 3-15 vuotta

Pysyvien vastaavien osakkeet on arvostettu hankintamenoonsa tai arvonalennuksella vähennettyyn arvoon.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTAMINEN

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan. Vaihto-omaisuuden hankintameno on sisällytetty muuttuvien menojen lisäksi osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista. Raaka-ainevaraston hankintameno on määritetty painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää normaalin toiminta-asteen mukaisen osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

RAHOITUSVÄLINEIDEN ARVOSTAMINEN

Kemira konsernin rahoitusriskien suojaaminen on keskitetty Kemira Oyj:hin, joka solmii valuutta-, korko- ja sähköjohdannais sopimuksia konsernin ulkopuolisten vastapuolien kanssa. Konsernissa suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisien, jotka eivät täytä emoyhtiössä suojauslaskennan ehtoja niiden suojatessa konserniyhtiöiden kaupallisia virtoja, käyvän arvon muutos kirjataan emoyhtiön tuloslaskelmaan. Samoin myös konsernissa muiden suojauslaskennan ulkopuolella olevien valuuttajohdannaisien, jotka on tehty suojaamaan konsernin liiketoiminnan valuuttamääräisiä ostoja tai myyntejä tai rahoituseriä käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan. Korkojohdannaisien käyvän arvon muutos kirjataan aina rahoituseriin riippumatta siitä täyttääkö johdannainen suojauslaskennan ehdot.

Suojauslaskennan piirissä olevien sähköjohdannaisien, jotka suojaavat Kemira Oyj:n sähköostoja, käypä arvo kirjataan käyvän arvon rahastoon, samoin kuin niiden valuuttasuojauksen, jotka suojaavat Kemira Oyj:n omia liiketoiminnan valuuttamääräisiä kassavirtoja seuraavan 12 kuukauden ajalta. Suojauslaskennassa olevan valuutta- tai sähköjohdannaisen eräännyttyä tai suojauslaskennan päätyttyä sen ollessa tehotonta käyvän arvon rahastoa oikaistaan johdannaisen arvolla kirjaamalla se tuloslaskelmaan.

Johdannaisien käyvän arvoon arvostamisessa ja kirjaamisessa käyvän arvon rahastoon sovelletaan kirjanpitolain luvun 5 pykälä 2a:ta.

Johdannais sopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin liitetiedoissa 5.4 ja 5.6.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon määrittäminen on kuvattu konsernin liitetiedossa 5.4. Rahoitusriskien hallinnan periaatteet löytyvät konsernin liitetiedosta 5.5. Suojauslaskennan periaatteet sekä johdannaisten arvostamisesta on kerrottu konsernin liitetiedossa 5.6.

Muiden pitkäaikaisten velkojen pääoma-alennuksia sekä lainojen liikkeeseenlaskumenoja on aktivoitu kirjanpitolain sallimalla tavalla emoyhtiön tilinpäätöksessä. Näiden menojen kuluksi kirjaamaton määrä 2,8 milj. euroa (1,8) sisältyy taseeseen.

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakolliset varaukset muodostuvat eläke- ja henkilöstömenojen sekä ympäristövelvoitteiden aiheutuneista velvoitteista.

LIKEVAIHTO

Kemira Oyj:n liikevaihto koostuu pääsääntöisesti tavaroiden ja palveluiden myynnistä. Liikevaihtoon on sisällytetty myös konsernin sisäiset palveluveloitukset bruttona.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Yhtiön lakisääteiset eläkkeet on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä ja lisäeläkkeet pääosin omassa eläkesäätiössä. Eläkekulut muodostuvat maksuista eläkevakuutusyhtiöille sekä mahdollisista eläkesäätiön kannatusmaksuista ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

HENKILÖSTÖN OSAKEPOHJAINEN KANNUSTINJÄRJESTELMÄ

Osakepalkkiojärjestelmien kirjanpitokäsittely on selostettu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Emoyhtiössä osakepalkkioiden rahaosuus kirjataan kuluksi palkkion ansaintavuonna ja osakeosuus osakkeiden luovutusvuonna keskimääräiseen hankintahintaan.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN ARVOSTUS

Ulkomaanrahan määräiset päivittäiset liiketapahtumat muutetaan toimintavaluutaksi tapahtumapäivän kurssija käyttäen. Tilinpäätöksessä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Liiketoimintaan liittyvät kurssierot ja liiketoimintaan liittyvät ulkomaan rahan määräiset valuuttavirtojen suojaamiseen liittyvät

kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

LASKENNALLISET VEROT

Laskennallinen verovelka tai -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena johdon arvion mukaan. Suojauslaskennan piirissä olevien sähkösuojauksien sekä ostojen ja myyntien valuuttasuojauksien markkina-arvojen tehokas osuus on kirjattu käyvän arvon rahastoon laskennallisella verolla vähennettynä.

VUOKRASOPIMUKSET

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

RAHOITUSLASKELMA

Emoyhtiön rahoituslaskelma on laadittu Kirjanpitolautakunnan rahoituslaskelmaa koskevan yleisohjeen (30.1.2007) mukaisesti.

2. LIIKEVAIHTO

Tuhatta euroa	2019	2018
Liikevaihto toimialoittain		
Pulp & Paper	696 057	797 755
Industry & Water	422 452	429 107
Konsernin sisäinen	424 079	262 876
Yhteensä	1 542 589	1 489 738
Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdesta		
Suomi, kotipaikkavaltio	29	30
Muu Eurooppa, Lähi-Itä ja Afrikka	55	57
Americas-alue	11	8
APAC-alue	5	5
Yhteensä	100	100

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Tuhatta euroa	2019	2018
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	174	27
Vuokratuotot	369	818
Saadut vakuutuskorvaukset	190	4 613
Muut liiketoiminnan tuotot	1 658	2 316
Yhteensä	2 392	7 775

4. LIIKETOIMINNAN KULUT

Tuhatta euroa	2019	2018
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos	77	-21 982
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	853 795	914 995
Varaston muutos (lisäys - / vähennys +)	-1 015	-2 535
Ulkopuoliset palvelut	13 854	13 991
Yhteensä	866 634	926 451
Henkilöstökulut ¹⁾	38 033	45 418
Henkilöstökulujen tarkempi erittely liitteessä 5.		
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat ¹⁾	10 597	8 408
Konsernin sisäiset palkkiovalmistuksen kulut	204 794	196 679
Muut konsernin sisäiset veloitukset	130 120	131 006
Rahdit ja toimituskulut	106 823	109 531
Ulkopuoliset palvelut	17 726	18 733
Muut liiketoiminnan kulut ¹⁾	39 017	34 135
Yhteensä	509 077	498 493
Liiketoiminnan kulut yhteensä	1 413 821	1 448 379

1) Vuonna 2019 liiketoiminnan kulut sisälsivät pakollisten varausten nettolisäystä +4 803 tuhatta euroa (henkilöstökuluissa -119 tuhatta euroa, vuokrissa 0 tuhatta euroa ja muissa kuluissa +4 921 tuhatta euroa). Vuonna 2018 liiketoiminnan kulut sisälsivät pakollisten varausten nettovähennystä -2 062 tuhatta euroa (henkilöstökuluissa -140 tuhatta euroa, vuokrissa -3 515 tuhatta euroa ja muissa kuluissa +1 593 tuhatta euroa).

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Tuhatta euroa	2019	2018
Tilintarkastus	462	445
Veroneuvonta	149	227
Muut palvelut	331	562
Yhteensä	942	1 234

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2019 valitsi Ernst & Young Oy:n yhtiön tilintarkastajaksi vuodelle 2019. Vuonna 2018 tilintarkastajana toimi Deloitte Oy.

5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Tuhatta euroa	2019	2018
Hallituksen sekä toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ¹⁾	1 826	1 714
Muut palkat	42 960	36 106
Eläkekulut ²⁾	-8 393	6 640
Muut henkilöstösivukulut	1 639	958
Yhteensä	38 033	45 418

Vuonna 2017 palkat ja palkkiot olivat yhteensä 37 207 tuhatta euroa.

1) Vuonna 2019 Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksetut palkat mukaan lukien luontaisedut olivat 1 110 tuhatta euroa (1 022), johon sisältyi 402 tuhatta euroa (455) tulos- ja osakepalkkioita. Toimitusjohtajan sijaiselle maksettu palkka mukaan lukien luontaisedut olivat yhteensä 314 tuhatta euroa (330), johon sisältyi 130 tuhatta euroa (148) tulos- ja osakepalkkioita.

2) Vuonna 2019 eläkekulut sisältävät ylikatteen palautusta 14,8 milj. euroa Eläkesäätiö Neliapilasta.

Muut lähipiiritapahtumat esitetään konsernin liitetiedossa 6.1.

Henkilöstö 31.12.	2019	2018
Pulp & Paper segmentti	108	108
Industry & Water segmentti	38	36
Muut, josta	358	365
Tutkimus ja tuotekehitys	166	167
Yhteensä	504	509
Henkilöstö keskimäärin segmentti	507	507

6. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Tuhatta euroa	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset		
Aineettomat oikeudet	11 484	14 222
Muu aineeton omaisuus	6 280	6 466
Maa- ja vesialueiden arvonalentumiset	32	0
Rakennukset ja rakennelmat	780	496
Koneet ja kalusto	8 242	8 525
Muut aineelliset hyödykkeet	10	10
Yhteensä	26 828	29 718

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tuhatta euroa	2019	2018
Osinkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	99 629	167 202
Muilta	108	116
Yhteensä	99 737	167 317
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	19 716	16 597
Korkotuotot muilta	1 272	1 666
Muut rahoitustuotot konserniyhtiöiltä	551	553
Muut rahoitustuotot muilta	1 513	0
Valuuttakurssivoitot konserniyhtiöiltä (netto)	7 158	9 889
Yhteensä	30 209	28 705
Rahoitustuotot yhteensä	129 946	196 022
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
Konserniyhtiöt	-15 000	-28 217
Muut	0	-21 484
Yhteensä	-15 000	-49 702
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut konserniyhtiöille	-2 124	-1 309
Korkokulut muille	-18 232	-19 580
Muut rahoituskulut muille	-2 108	-3 392
Valuuttakurssitappiot muilta (netto)	-5 223	-2 403
Yhteensä	-27 688	-26 685
Rahoituskulut yhteensä	-42 688	-76 386
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	87 259	119 636

Tuhatta euroa	2019	2018
Kurssierot		
Realisoituneet	7 949	-1 279
Realisoitumattomat	-6 015	8 765
Yhteensä	1 934	7 486

8. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Tuhatta euroa	2019	2018
Poistoeron muutos (lisäys - / vähennys +)		
Aineettomat oikeudet	-1 417	-653
Muu aineeton omaisuus	-147	629
Rakennukset ja rakennelmat	312	87
Koneet ja kalusto	1 149	601
Muut aineelliset hyödykkeet	5	5
Yhteensä	-98	669
Konserniavustus		
Annetut konserniavustukset	-96 000	-9 000
Yhteensä	-96 000	-9 000
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-96 098	-8 331

9. TULOVEROT

Tuhatta euroa	2019	2018
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1 503	-367
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	-104	-12
Laskennallisten verojen muutos	1 023	3 514
Muut verot ja veronluonteiset maksut	-1 386	-1 397
Yhteensä	-1 971	1 738

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2019, Tuhatta euroa	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muu aineeton omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	97 348	6 181	3 083	195 106	301 719
Lisäykset	5 534	0	2 303	0	7 838
Vähennykset	-2 121	0	0	0	-2 121
Siirrot erien välillä	159 843	1 082	-2 752	-155 228	2 944
Hankintameno 31.12.	260 605	7 263	2 634	39 878	310 380
Kertyneet poistot 1.1.	-58 343	-6 181	0	-176 512	-241 037
Vähennysten kertyneet poistot	1 822	0	0	0	1 822
Siirtojen kertyneet poistot	-150 849	-1 082	0	149 026	-2 905
Tilikauden poistot	-11 186	0	0	-6 280	-17 465
Kertyneet poistot 31.12.	-218 556	-7 263	0	-33 766	-259 584
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 049	0	2 634	6 112	50 796

2018, Tuhatta euroa	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muu aineeton omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	93 348	6 181	9 952	186 973	296 455
Lisäykset	6 147	0	1 717	6 806	14 670
Vähennykset	-6 120	0	0	-3 775	-9 895
Siirrot erien välillä	3 973	0	-8 586	5 103	489
Hankintameno 31.12.	97 348	6 181	3 083	195 106	301 719
Kertyneet poistot 1.1.	-50 241	-6 181	0	-173 821	-230 244
Vähennysten kertyneet poistot	6 120	0	0	3 775	9 895
Tilikauden poistot	-14 222	0	0	-6 466	-20 688
Kertyneet poistot 31.12.	-58 343	-6 181	0	-176 512	-241 037
Kirjanpitoarvo 31.12.	39 005	0	3 083	18 595	60 683

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

2019, Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 083	18 860	109 495	553	6 225	136 216
Lisäykset	0	16	2 369	0	5 705	8 089
Vähennykset	-32	-5 859	-32 099	0	0	-37 991
Siirrot erien välillä	0	0	3 251	0	-3 290	-39
Hankintameno 31.12.	1 051	13 016	83 015	553	8 640	106 276
Kertyneet poistot 1.1.	-110	-14 001	-86 268	-507	0	-100 885
Vähennysten kertyneet poistot	0	5 508	31 801	0	0	37 309
Tilikauden poistot	0	-428	-7 944	-10	0	-8 383
Kertyneet poistot 31.12.	-110	-8 921	-62 411	-517	0	-71 959
Kirjanpitoarvo 31.12.	942	4 095	20 604	36	8 640	34 317

2018, Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 083	18 567	102 000	553	9 093	131 297
Lisäykset	0	166	6 448	0	5 010	11 623
Vähennykset	0	-321	-5 894	0	0	-6 215
Siirrot erien välillä	0	448	6 940	0	-7 878	-489
Hankintameno 31.12.	1 083	18 860	109 495	553	6 225	136 216
Kertyneet poistot 1.1.	-110	-13 826	-83 546	-497	0	-97 979
Vähennysten kertyneet poistot	0	321	5 803	0	0	6 124
Tilikauden poistot	0	-496	-8 525	-10	0	-9 030
Kertyneet poistot 31.12.	-110	-14 001	-86 268	-507	0	-100 885
Kirjanpitoarvo 31.12.	974	4 859	23 227	46	6 225	35 331

12. SIJOITUKSET

2019, Tuhatta euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 092 983	445 734	100 442	2 639 159
Lisäykset	154	0	270	424
Vähennykset	-339	-30 973	0	-31 312
Arvon alentumiset	-624 000	0	0	-624 000
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 468 799	414 761	100 712	1 984 272

2018, Tuhatta euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 123 929	289 459	121 926	2 535 315
Lisäykset	213	156 275	0	156 488
Vähennykset	-2 942	0	0	-2 942
Arvon alentumiset	-28 217	0	-21 484	-49 702
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 092 983	445 734	100 442	2 639 159

13. VAIHTO-OMAISUUS

Tuhatta euroa	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	31 966	30 951
Valmiit tuotteet	78 709	78 786
Ennakkomaksut	153	14 476
Yhteensä	110 829	124 213

14. SAAMISET

Tuhatta euroa	2019	2018
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset		
Lainasaamiset muilta	100	0
Yhteensä	100	0
Laskennalliset verosaamiset		
Tilinpäätössiirroista	1 168	1 094
Varauksista	3 861	2 883
Arvostuksista	4 285	4 285
Muista laskennallisista verosaamisista	1 123	1 152
Yhteensä	10 437	9 414
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	10 537	9 414
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	38 415	36 097
Lainasaamiset	140 925	209 133
Maksetut ennakot	18 836	18 836
Muut saamiset	28	0
Siirtosaamiset	5 351	5 543
Yhteensä	203 555	269 610

Tuhatta euroa	2019	2018
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	92 493	136 680
Maksetut ennakot	1	10
Muut saamiset	4 710	13 009
Siirtosaamiset	15 600	38 195
Yhteensä	112 803	187 894
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	316 358	457 504
Saamiset yhteensä	326 895	466 918

Tuhatta euroa	2019	2018
Siirtosaamiset muilta		
Korot	-116	1 371
Verot	1 588	2 138
Kurssierot	9 154	27 298
Muut erät	4 974	7 389
Yhteensä	15 600	38 195

15. OMA PÄÄOMA

Tuhatta euroa	2019	2018
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	221 762	221 762
Osakepääoma 31.12.	221 762	221 762
Ylikurssirahasto 1.1.	257 878	257 878
Ylikurssirahasto 31.12.	257 878	257 878
Käyvän arvon rahasto 1.1.	19 730	4 394
Rahavirran suojaus	-13 982	15 337
Käyvän arvon rahasto 31.12.	5 749	19 730
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.	485 388	499 370
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	199 964	199 964
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	199 964	199 964
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	635 369	582 637
Osingonjako	-80 905	-80 827
Osakepohjainen kannustinjärjestelmä		
Luovutetut osakkeet	1 083	1 123
Palautuneet osakkeet	-84	-23
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	555 463	502 911
Tilikauden voitto	93 521	132 458
Vapaa oma pääoma yhteensä 31.12.	848 948	835 333
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 334 336	1 334 703
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä 31.12.	848 948	835 333

Omien osakkeiden muutokset

Tuhatta	Euroa	Kpl
Hankintameno/määrä 1.1.2019	19 065	2 832
Muutos	-937	-139
Hankintameno/määrä 31.12.2019	18 128	2 693

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tuhatta euroa	2019	2018
Tilinpäätössiirtojen kertymät		
Kertynyt poistoero	5 252	5 154
Kertyneiden poistoerojen laskennallinen verovelka	1 050	1 031

17. PAKOLLISET VARAUKSET

Tuhatta euroa	2019	2018
Pitkäaikaiset varaukset		
Eläkevaraukset	5 617	5 760
Ympäristövaraukset	17 621	14 000
Pitkäaikaiset varaukset yhteensä	23 238	19 760
Lyhytaikaiset varaukset		
Henkilöstökuluvaraukset	383	359
Ympäristövaraukset	1 300	0
Lyhytaikaiset varaukset yhteensä	1 683	359
Varaukset yhteensä	24 922	20 119
Muutos pakollisissa varauksissa		
Pakolliset varaukset 1.1.	20 119	22 181
Varausten käyttö tilikauden aikana	-724	-3 747
Käyttämättömien varausten peruuttaminen	-20	-13
Varausten lisäys tilikauden aikana	5 547	1 699
Pakolliset varaukset 31.12.	24 922	20 119

Ympäristöriskit ja -vastuut esitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.6.

18. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Tuhatta euroa	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta	280 217	295 012
Joukkovelkakirjalaina	348 875	350 449
Muut velat	10 712	21 423
Yhteensä	639 804	666 884
Velat, jotka eräänyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	130 648	90 000
Joukkovelkakirjalaina	0	350 000
Muut pitkäaikaiset velat	0	21 435
Yhteensä	130 648	461 435
Laskennalliset verovelat		
Valuutta- ja sähkönsuojauksesta	1 437	4 914
Yhteensä	1 437	4 914
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	641 241	671 798

19. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Tuhatta euroa	2019	2018
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	41 223	47 926
Muut velat	216 123	1 041 916
Siirtovelat	106 198	11 927
Yhteensä	363 545	1 101 769
Velat muille		
Joukkovelkakirjalainat	45 000	100 001
Lainat rahoituslaitoksilta	10 000	10 000
Saadut ennakot	895	1 588
Ostovelat	74 587	78 074
Muut velat	31 966	30 401
Siirtovelat	64 706	69 841
Yhteensä	227 155	289 905
Lyhytaikaiset velat yhteensä	590 700	1 391 674
Siirtovelat		
Henkilökulujaksotukset	18 287	11 444
Korot ja kurssierot	9 493	9 984
Kulujaksotukset	29 074	39 505
Muut	7 853	8 908
Yhteensä	64 706	69 841

20. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Nimellisarvot, tuhatta euroa	2019		2018
	Yhteensä		Yhteensä
Valuuttajohdannaiset			
Valuuttatermiinisopimukset	468 439		358 063
joista rahavirran suojaukseen	93 379		14 127
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	130 000		245 000
joista rahavirran suojaukseen	—		145 000
joista käyvän arvon suojaukseen	—		100 000
Muut johdannaiset			
Ostetut sähkösopimukset (MWh)	2 000 965		2 107 082
Sähkötermiinisopimukset	2 000 965		2 107 082
joista rahavirran suojaukseen	2 000 965		2 107 082

Käyvät arvot, tuhatta euroa	2019		
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuuttajohdannaiset			
Valuuttatermiinisopimukset	3 458	3 589	-131
joista rahavirran suojaukseen	1 001	363	638
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	—	576	576
joista rahavirran suojaukseen	—	—	—
joista käyvän arvon suojaukseen	—	—	—
Muut johdannaiset			
Ostetut sähkötermiinisopimukset	6 375	—	6 375
joista rahavirran suojaukseen	6 375	—	6 375

Käyvät arvot, tuhatta euroa	2018		
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuuttajohdannaiset			
Valuuttatermiinisopimukset	2 346	2 161	184
joista rahavirran suojaukseen	75	—	75
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	1 743	1 297	446
joista rahavirran suojaukseen	—	1 297	-1 297
joista käyvän arvon suojaukseen	1 743	—	1 743
Muut johdannaiset			
Ostetut sähkötermiinisopimukset	24 528	—	24 528
joista rahavirran suojaukseen	24 528	—	24 528

21. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Tuhatta euroa	2019	2018
Annetut vakuudet		
Omien sitoumusten puolesta		
Liiketoimintaan liittyvät toimitus-, ympäristö- ja muut takaukset	13 657	9 700
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Liiketoimintaan ja rahoitukseen liittyvät takaukset	445 898	408 717
Muiden puolesta		
Takaukset	1 450	2 528
Muut vastuut		
Lainasitoumus	6 127	6 127
Ostositoumus	333	667
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 550	2 505
Myöhemmin maksettavat	10 965	13 426
Yhteensä	13 516	15 931
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 099	1 228
Myöhemmin maksettavat	1 098	1 096
Yhteensä	2 197	2 324
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	120	0

22. KEMIRA OYJ:N OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUKSET

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
AS Kemivesi	100,00	100,00
Kemira Argentina S.A.	100,00	15,80
Kemira Cell Sp. z.o.o.	55,00	55,00
Kemira Chemicals (Nanjing) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (Shanghai) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (UK) Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (Yanzhou) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals Brasil Ltda	100,00	99,87
Kemira Chemicals Canada Inc.	100,00	100,00
Kemira Chemicals Korea Corporation	100,00	100,00
Kemira Chemie Ges.mbH	100,00	100,00
Kemira Chile Comercial Limitada	100,00	99,00
Kemira Europe Oy	100,00	100,00
Kemira Germany GmbH	100,00	100,00
Kemira GrowHow A/S	100,00	100,00
Kemira Hong Kong Company Limited	100,00	100,00
Kemira International Finance B.V.	100,00	100,00
Kemira KTM d.o.o.	100,00	100,00
Kemira Świecie Sp. z o.o.	100,00	100,00
Kemira Water Danmark A/S	100,00	100,00
Kemira Water Solutions Brasil	100,00	100,00
PT Kemira Indonesia	100,00	74,80
PT Kemira Chemicals Indonesia	99,77	99,77

Kemira Oyj myi Kemira Operon Oy:n osakkeet vuonna 2019. Konsernin omistusosuudet on esitetty konsernin liitetiedossa 6.2.

KEMIRA OYJ:N HALLITUKSEN VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN JAKOEHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019 ovat 848 948 241 euroa, josta tilikauden tulos on 93 521 333 euroa.

Hallitus ehdottaa 25.3.2020 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,56 euroa osaketta kohden. Osingonmaksun täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Voitonjakoehdotuksen tekopäivänä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa on 152 648 086 osaketta, jota vastaava osingon kokonaismäärä on 85 482 928 euroa. Voitonjakokelpoisia varoja jätetään omaan pääomaan 763 465 313 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 10. päivänä helmikuuta 2020

Jan Paasikivi
Puheenjohtaja

Wolfgang Büchele

Kaisa Hietala

Jari Rosendal
Toimitusjohtaja

Kerttu Tuomas
Varapuheenjohtaja

Shirley Cunningham

Timo Lappalainen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 10. päivänä helmikuuta 2020

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Ryttilahti
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kemira Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kemira Oyj:n (y-tunnus 0109823-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.2.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Myyntin tuloutus <i>Myyntin tuloutusta koskevat laadintaperiaatteet ja liitetiedot esitetään liitetiedossa 2.1.</i></p> <p>Myyntin tuloutus on katsottu tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi, koska liikevaihto on keskeinen yhtiön taloudellisen suorituskyvyn mittari, joka saattaa luoda kannustimen myyntin ennakaiselle tulouttamiselle. Myyntin tuloutuksen näkökulmasta keskeisiksi osa-alueiksi on katsottu edellä mainittuun perustuen myyntin oikeanmääräinen sekä oikea-aikainen kirjaaminen.</p> <p>Myyntituottojen tuloutus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU asetuksen 537/2014 10. artiklan 2c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.</p>	<p>Olennaisen virheellisuuden riskin huomioimiseksi suorittamiimme tarkastustoimenpiteisiin kuuluivat mm. seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arvioimme konsernitason Kemiran myyntisopimuksiin soveltamien tuloutusperiaatteiden asianmukaisuutta IFRS-standardien näkökulmasta. - Testasimme Kemiran käyttämään toiminnanohjausjärjestelmään sisältyvien tuloutusta varmentavien sovelluskontrollien toimivuutta. - Testasimme Kemiran johdon määrittelemien myyntiprosessin sisäisten kontrollien toimivuutta sekä analysoimme myyntiprosessissa havaittuihin kontrollipoikkeamiin johtaneita syitä. - Perehdyimme pistokokein voimassa oleviin asiakassopimuksiin ja arvioimme kirjattujen myyntitapahtumien tuloutuksen asianmukaisuutta ja oikea-aikaisuutta. - Suoritimme myyntitapahtumille analyttisiä tarkastustoimenpiteitä läpi tilikauden tunnistaaksemme mahdolliset epätavalliset kirjaukset.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvon arvostus

Liikearvoa koskevat laadintaperiaatteet ja liitetiedot esitetään liitetiedossa 3.1.

Liikearvon arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska

- vuosittain suoritettavaan arvonalentumistestaukseen liittyvä arvionvaraisuutta,
- se perustuu pitkälle tulevaisuuteen ulottuviin markkinoita ja taloutta koskeviin oletuksiin, ja koska
- liikearvon määrä on olennainen tilinpäätöksen kannalta.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 liikearvon määrä oli 516 miljoonaa euroa, joka on 18 % konsernin kokonaisvaroista ja 42 % konsernin omasta pääomasta.

Liikearvon arvostus perustuu johdon arvioihin konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden käyttöarvosta. Käyttöarvon määrittämiseen vaikuttavia tulevaisuuteen kohdistuvia oletuksia ovat mm. liikevaihdon kasvu, käyttökate sekä rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvioidut käyttöarvot voivat vaihdella merkittävästi niihin sisältyvien oletusten muuttuessa ja muutokset edellä mainituissa yksittäisissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvonalentumiseen.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Liikearvon arvostukseen liittyvissä tarkastustoimenpiteissä hyödynsimme EY:n arvonnäätymisasiantuntijoita, jotka avustivat meitä johdon arvonalentumistestauksessa käyttämien menetelmien, arvostuslaskelmien sekä laskelmiin sisältyvien oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa.

Osana johdon käyttämien menetelmien tarkastusta vertasimme arvonalentumistestauksessa noudatettuja periaatteita IAS 36 *Omaisuserien arvonalentuminen* -standardin vaatimuksiin sekä tarkastimme arvonalentumislaskelmien täsmällisyyttä.

Johdon arvonalentumistestauksessa tekemiä oletuksia vertasimme

- hyväksytyihin budjetteihin ja pitkän aikavälin ennusteisiin,
- ulkoisista tietolähteistä saataviin tietoihin sekä
- itse laskemiimme toimialan keskiarvoihin esimerkiksi rahavirtojen diskonttaamisessa käytetyn pääoman keskimääräisen kustannuksen osalta.

Tämän lisäksi vertasimme johdon arvonalentumistestauksen lopputulemaa Kemiran markkina-arvoon

Arvioimme myös tilinpäätöksessä liikearvon ja arvonalentumistestauksen osalta esitettyjen liitetietojen riittävyttä sekä asianmukaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Muiden osakkeiden käyvän arvon määrittely

Muiden osakkeiden käyvän arvon määrittelyä koskevat laadintaperiaatteet ja liitetiedot esitetään liitetiedossa 3.5.

Pohjolan Voima Oyj:n (PVO) ja Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) osakkeiden käyvän arvon määrittely on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka koska

- PVO / TVO -osakkeiden arvo on tilinpäätöksen kannalta olennainen, ja koska
- käyvän arvon määrittely edellyttää johdolta merkittävää harkintaa.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 muihin osakkeisiin sisältyvien PVO / TVO -osakkeiden käypä arvo oli 243 m€, joka on 8 % konsernin kokonaisvaroista ja 20 % konsernin omasta pääomasta. PVO / TVO -osakkeet muodostavat pääosan taseen osoittamasta muiden osakkeiden tasearvosta.

Määritellessään PVO / TVO -osakkeiden käyvän arvon, Kemiran johto joutuu laatimaan mm. arvion

- PVO:n sekä TVO:n sähkön tuotantokustannuksista tulevaisuudessa,
- Suomessa tulevaisuudessa toteutuvista sähkön markkinahinnoista, sekä
- rahavirtojen diskonttaamisessa käytettävän diskonttokoron suuruudesta.

Käypään arvoon määritettyjen PVO:n ja TVO:n osakkeiden arvot voivat vaihdella merkittävästi mm. yllä olevien arvioiden muuttuessa.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Muiden osakkeiden käypiin arvoihin liittyvissä tarkastustoimenpiteissä hyödynsimme EY:n arvonmääritysasiantuntijoita, jotka avustivat meitä johdon käyttämien menetelmien, arvostuslaskelmien sekä laskelmiin sisältyvien oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa.

Johdon käyvän arvon määrittelyssä tekemiä oletuksia vertasimme

- ulkoisista tietolähteistä saatavaan arvioon sähkön tulevista tuotantokustannuksista,
- ulkoisista tietolähteistä saatavaan arvioon sähkön tulevista markkinahinnoista Suomessa, ja
- itse laskemaamme tulevien rahavirtojen diskonttaukseen soveltuvaan diskonttokorkoon.

Tämän lisäksi arvioimme kokonaisuutena johdon tekemien arvioiden asianmukaisuutta.

Arvioimme myös tilinpäätöksessä muiden osakkeiden osalta esitettyjen liitetietojen riittävyttä sekä asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 21.3.2019 alkaen.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Hallituksen toimeksiannosta annettavat lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittamien voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä, 10. helmikuuta 2020

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Ryttilahti
KHT

Konsernin tunnusluvut

Kemira esittää raportoinnissa tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo pääomamarkkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu*, käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisaste, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tietyt vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä.

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa tässä tilinpäätöksessä ja osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Taloustieto.

Kemira otti käyttöön 1.1.2019 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin. Vertailulukuja ei ole oikaistu IFRS 16:n soveltamisen aloittamisajankohtana. IFRS 16:n käyttöönotto on vaikuttanut vuoden 2019 tuloslaskelman, taseen ja rahavirran tunnuslukuihin (liikevaihtoa ja investointeja lukuun ottamatta).

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa pois lukien yritysostot ja -myynnit.

	2019	2018	2017	2016	2015
TULOSLASKELMA JA KANNATTAVUUS					
Liikevaihto, milj. euroa	2 659	2 593	2 486	2 363	2 373
Operatiivinen käyttökate, milj. euroa	410	323	311	303	287
Operatiivinen käyttökate, %	15,4	12,5	12,5	12,8	12,1
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa ¹⁾	382	315	282	284	264
Käyttökate (EBITDA), %	14,4	12,1	11,4	12,0	11,1
Operatiivinen liikevoitto, milj. euroa	224	174	170	170	163
Operatiivinen liikevoitto, %	8,4	6,7	6,9	7,2	6,9
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa ¹⁾	194	148	141	147	133
Liikevoitto (EBIT), %	7,3	5,7	5,7	6,2	5,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksista, milj. euroa ¹⁾	0	0	0	0	0
Rahoituskulut (netto), milj. euroa	40	25	29	19	31
% liikevaihdosta	1,5	1,0	1,2	0,8	1,3
Korkokate, milj. euroa ¹⁾	9,6	12,6	9,8	14,9	8,6
Voitto ennen veroja, milj. euroa	155	123	113	128	102
% liikevaihdosta	5,8	4,8	4,5	5,4	4,3
Tilikauden tulos (emoyhtiön omistajien osuus), milj. euroa	110	89	79	92	71
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	8,4	7,0	6,5	7,2	6,6
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,2	7,6	6,7	7,8	6,1
Sidottu pääoma, milj. euroa	1 998	1 781	1 763	1 718	1 660
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto (Operatiivinen ROCE), %	11,2	9,8	9,7	9,9	9,8
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	9,7	8,3	8,0	8,6	8,0
Tutkimus- ja kehittämiskulut, milj. euroa	30	30	30	32	32
% liikevaihdosta	1,1	1,2	1,2	1,4	1,3

	2019	2018	2017	2016	2015
RAHAVIRTA					
Liiketoiminnan nettorahavirta, milj. euroa	386	210	205	271	248
Luovutustulot käyttöomaisuuden ja tytäryritysten myynnistä, milj. euroa	8	7	3	37	3
Investoinnit, milj. euroa	204	194	190	211	305
% liikevaihdosta	7,7	7,5	7,6	8,9	12,9
Investoinnit ilman yritysostoja, milj. euroa	201	150	190	213	182
% liikevaihdosta	7,6	5,8	7,6	9,0	7,7
Rahavirta investointien jälkeen, milj. euroa	189,8	29,0	13,0	98,0	-54,0
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI), %	16,5	9,4	9,3	12,5	12,1
TASE JA VAKAVARAISUUS					
Pitkäaikaiset varat, milj. euroa	2 090	1 901	1 842	1 822	1 825
Oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus), milj. euroa	1 218	1 190	1 159	1 170	1 180
Oma pääoma ml. määräysvallattomien omistajien osuus, milj. euroa	1 231	1 203	1 173	1 183	1 193
Vieras pääoma, milj. euroa	1 660	1 561	1 502	1 438	1 402
Taseen loppusumma, milj. euroa	2 891	2 764	2 675	2 621	2 595
Nettokäyttöpääoma	211	260	211	195	218
Korolliset nettovelat, milj. euroa	811	741	694	634	642
Omavaraisuusaste, %	43	44	44	45	46
Velkaantuneisuus (gearing), %	66	62	59	54	54
Korolliset nettovelat / käyttökate	2,1	2,4	2,5	2,2	2,4

	2019	2018	2017	2016	2015
HENKILÖMÄÄRÄ					
Henkilöstö kauden lopussa	5 062	4 915	4 732	4 818	4 685
Henkilömäärä keskimäärin	5 020	4 810	4 781	4 802	4 559
josta Suomessa	812	821	822	807	793
VALUUTTAKURSSIT					
Merkittävimmät valuuttakurssit 31.12.					
USD	1,123	1,145	1,199	1,054	1,089
CAD	1,460	1,561	1,504	1,419	1,512
SEK	10,447	10,255	9,844	9,553	9,190
CNY	7,821	7,875	7,804	7,320	7,061
BRL	4,516	4,444	3,973	3,431	4,312
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT					
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, euroa ²⁾	0,72	0,58	0,52	0,60	0,47
Liiketoiminnan nettorahavirta/osake, euroa ²⁾	2,53	1,38	1,35	1,78	1,63
Osinko/osake, euroa ^{2) 3)}	0,56	0,53	0,53	0,53	0,53
Osinkosuhte, % ^{2) 3)}	77,6	90,7	102,7	88,0	113,5
Efekttiivinen osinkotuotto, % ^{2) 3)}	4,2	5,4	4,6	4,4	4,9
Oma pääoma/osake, euroa ²⁾	7,98	7,80	7,61	7,68	7,76
Hinta/osakekohtainen tulos (P/E) ²⁾	18,37	16,85	22,29	20,14	23,29
Hinta/oma pääoma per osake ²⁾	1,66	1,26	1,51	1,58	1,40
Hinta/liiketoiminnan rahavirta per osake ²⁾	5,24	7,14	8,54	6,83	6,68
Osingonjako, milj. euroa ³⁾	85,5	80,8	80,7	80,8	80,7

	2019	2018	2017	2016	2015
OSAKKEEN HINTA JA KAUPANKÄYNTI					
Osakkeen hinta, ylin, euroa	14,99	12,03	12,44	12,55	12,27
Osakkeen hinta, alin, euroa	9,77	9,34	10,33	8,92	9,14
Osakkeen hinta, keskimäärin, euroa	12,56	11,00	11,47	10,96	10,86
Osakkeen hinta 31.12., euroa	13,26	9,85	11,50	12,13	10,88
Osakkeen vaihto (1 000 kpl)	53 048	43 837	54 169	64 827	74 877
Osuus osakekannasta, %	35	29	36	42	49
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ²⁾	2 024	1 502	1 752	1 848	1 654
OSAKEMÄÄRÄT JA OSAKEPÄÄOMA					
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000) ²⁾	152 630	152 484	152 359	152 314	152 059
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu (1 000) ²⁾	153 071	152 768	152 594	152 526	152 395
Osakemäärä 31.12., laimentamaton (1 000) ²⁾	152 649	152 510	152 354	152 367	152 062
Osakemäärä 31.12., laimennettu (1 000) ²⁾	153 385	152 927	152 512	152 619	152 544
Ulkona olevien osakkeiden lisäykset (+) / vähennykset (-) (1 000)	139	156	-14	305	11
Osakepääoma, milj. euroa	221,8	221,8	221,8	221,8	221,8

1) Vuonna 2019 osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista -erän järjestystä on muutettu konsernin tuloslaskelmassa siten, että erä on esitetty konsernin tuloslaskelmassa liikevoittoon (EBIT) sisältyvänä eränä. Aikaisempina tilikausina osuus osakkuusyritysten tuloksista on esitetty nettorahoituskulujen jälkeen.

2) Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita.

3) Osinko vuodelta 2019 on hallituksen ehdotus osingoksi yhtiökokoukselle.

Tunnuslukujen laskentakaavat

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

OPERATIIVINEN KÄYTTÖKATE	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	=	Liiketoiminnan nettorahavirta + investointien nettorahavirta
VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT ¹⁾	=	Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat + transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa + liiketoimintojen ja omaisuuden myynti + muut erät	OPERATIIVINEN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO (%) (OPERATIIVINEN ROCE) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Operatiivinen liikevoitto}^{3)}}{\text{Sidottu pääoma}^{4)}$
OPERATIIVINEN LIIKEVOITTO	=	Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO (ROCE) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Liikevoitto}^{3)}}{\text{Sidottu pääoma}^{4)}$
KOROLLISET NETTOVELAT	=	Korolliset velat - rahavarat	PÄÄOMAN KIERTONOPEUS	=	$\frac{\text{Liikevaihto}}{\text{Sidottu pääoma}^{4)}$
OMAVARAISUUSASTE (%)	=	$100 \times \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	KOROLLISET NETTOVELAT / KÄYTTÖKATE	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Liikevoitto + poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset}}$
VELKAANTUNEISUUS (%)	=	$100 \times \frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$	NETTORAHOITUSKUSTANNUS (%)	=	$100 \times \frac{\text{Rahoituskulut, netto - osinkotuotot +/- valuuttakurssierot}}{\text{Korolliset nettovelat}^{2)}$
KORKOKATE	=	$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Rahoituskulut, netto}}$	NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA	=	Vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + muut saamiset, pois lukien johdannaissaamiset, jaksotetut korkotuotot ja muut rahoituserät - ostovelat - muut velat, pois lukien johdannaissovelat, jaksotetut korkokulut ja muut rahoituserät
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO (ROI) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Voitto ennen veroja + korkokulut + muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat}^{2)}$	SIDOTTU PÄÄOMA	=	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet + käyttöoikeusomaisuuserät + aineettomat hyödykkeet + nettokäyttöpääoma + osuudet osakkuusyhtymyksissä
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO (ROE) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}^{2)}$			
RAHAVIRTATUOTTO SIJOITETULLE PÄÄOMALLE (CFROI) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat}^{2)}$			

1) Ne taloudelliset tunnusluvut, jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä, voivat sisältää Kemiran taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuuteen vaikuttavia tuottoja ja kuluja. Yleensä nämä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ovat uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmia, transaktio- ja integraatiokuluja yrityshankinnoista sekä liiketoimintojen ja omaisuuden myyntejä.

2) Keskimäärin

3) Liikevoitto on 12 kuukauden liukuva keskiarvo katsauskauden lopussa.

4) 12 kuukauden liukuva keskiarvo

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

OSAKEKOHTAINEN TULOS (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden voitosta}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA / OSAKE	=	$\frac{\text{Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$
OSINKO / OSAKE	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$
OSINKOSUHDE (%)	=	$100 \times \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos (EPS)}}$
EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO (%)	=	$100 \times \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}$
OMA PÄÄOMA / OSAKE	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma 31.12.}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$
OSAKKEEN HINTA KESKIMÄÄRIN	=	$\frac{\text{Osakkeen vaihto euroa vuodessa}}{\text{Osakkeen vaihto kpl vuodessa}}$
HINTA / OSAKEKOHTAINEN TULOS (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}{\text{Osakekohtainen tulos (EPS)}}$
HINTA / OMA PÄÄOMA PER OSAKE	=	$\frac{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma per osake}}$
HINTA / LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA PER OSAKE	=	$\frac{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta per osake}}$
OSAKKEIDEN VAIHDON OSUUS OSAKEKANNASTA (%)	=	$100 \times \frac{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä päämarkkinapaikassa}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$

Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin

Milj. euroa	2019					2018				
	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä
VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITTOSSA										
Operatiivinen käyttökate										
Pulp & Paper	50,7	53,7	61,3	52,6	218,3	42,7	45,4	52,3	51,2	191,7
Industry & Water	45,0	52,4	56,8	37,5	191,7	26,6	34,8	36,7	33,3	131,5
Yhteensä	95,6	106,1	118,1	90,1	410,0	69,4	80,2	89,0	84,5	323,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-3,1	-4,0	0,0	-20,5	-27,7	-1,2	2,3	-6,2	-3,2	-8,3
Käyttökate	92,5	102,1	118,1	69,6	382,3	68,2	82,5	82,8	81,3	314,8
Operatiivinen liikevoitto										
Pulp & Paper	20,6	24,0	32,1	22,5	99,2	18,9	22,0	26,6	24,1	91,6
Industry & Water	29,5	36,3	39,0	19,9	124,7	15,0	23,0	23,4	20,8	82,2
Yhteensä	50,1	60,3	71,1	42,4	224,0	33,9	45,1	50,0	44,8	173,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-3,1	-4,0	-2,0	-20,5	-29,6	-1,2	-6,6	-14,1	-3,7	-25,6
Liikevoitto	47,0	56,3	69,2	21,9	194,4	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2
Operatiivinen käyttökate										
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat	-0,4	-1,9	-0,5	-10,7	-13,5	0,0	-0,8	-5,5	-2,7	-8,9
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa	-0,5	0,0	0,0	2,7	2,2	-0,2	0,0	0,0	3,1	2,8
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti	0,9	0,0	0,8	-0,8	0,9	0,0	5,7	0,0	0,0	5,7
Muut erät	-3,2	-2,1	-0,3	-11,6	-17,2	-1,0	-2,6	-0,8	-3,6	-7,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,1	-4,0	0,0	-20,5	-27,7	-1,2	2,3	-6,2	-3,2	-8,3
Käyttökate	92,5	102,1	118,1	69,6	382,3	68,2	82,5	82,8	81,3	314,8
Operatiivinen liikevoitto										
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa	-3,1	-4,0	0,0	-20,5	-27,7	-1,2	2,3	-6,2	-3,2	-8,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistoissa ja arvonalentumisissa	0,0	0,0	-1,9	0,0	-1,9	0,0	-8,9	-7,9	-0,5	-17,3
Liikevoitto	47,0	56,3	69,2	21,9	194,4	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2

Milj. euroa	2019					2018				
	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä
SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO JA OPERATIIVINEN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO										
Operatiivinen liikevoitto	50,1	60,3	71,1	42,4	224,0	33,9	45,1	50,0	44,8	173,8
Liikevoitto	47,0	56,3	69,2	21,9	194,4	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sidottu pääoma	1 843,6	1 901,0	1 961,8	1 998,2	1 998,2	1 753,9	1 754,6	1 759,5	1 781,4	1 781,4
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, %	10,3	10,8	11,5	11,2	11,2	9,7	9,7	9,8	9,8	9,8
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	8,8	9,5	10,9	9,7	9,7	8,1	8,3	8,5	8,3	8,3
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA										
Vaihto-omaisuus	300,8	304,0	304,6	260,6	260,6	237,1	254,9	268,6	283,8	283,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	417,4	413,1	415,1	378,8	378,8	423,7	449,2	457,3	420,2	420,2
Poislukien rahoituserät muissa saamisissa	-16,9	-16,3	-17,0	-11,9	-11,9	-22,2	-33,4	-33,1	-32,5	-32,5
Ostovelat ja muut velat	522,2	421,7	442,2	455,7	455,7	495,2	405,4	421,5	439,1	439,1
Poislukien rahoituserät muissa veloissa	-115,5	-23,6	-38,9	-38,8	-38,8	-96,5	-12,3	-9,9	-28,0	-28,0
Nettokäyttöpääoma	294,5	313,4	299,3	210,7	210,7	240,0	277,6	281,1	260,4	260,4
KOROLLISET NETTOVELAT										
Pitkäaikaiset korolliset velat	790,8	790,4	792,1	737,9	737,9	758,8	658,4	653,1	646,3	646,3
Lyhytaikaiset korolliset velat	266,9	222,4	181,5	216,6	216,6	148,9	243,5	236,1	240,0	240,0
Korolliset velat	1 057,8	1 012,8	973,6	954,5	954,5	907,7	902,0	889,2	886,3	886,3
Rahavarat	216,2	91,6	107,2	143,1	143,1	229,9	129,3	144,9	144,9	144,9
Korolliset nettovelat	841,6	921,1	866,4	811,4	811,4	677,8	772,6	744,3	741,4	741,4

Tuloskehitys neljännesvuosittain

Milj. euroa	2019					2018				
	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä
Liikevaihto										
Pulp & Paper	380,8	373,4	382,9	385,9	1 522,9	368,7	376,0	385,2	390,4	1 520,2
Industry & Water	267,0	290,2	306,9	271,8	1 135,9	245,0	271,7	284,4	271,5	1 072,6
Yhteensä	647,8	663,6	689,8	657,7	2 658,8	613,7	647,6	669,6	661,8	2 592,8
Käyttökate ¹⁾										
Pulp & Paper	48,8	51,0	60,8	31,8	192,4	42,1	44,6	48,2	53,0	187,8
Industry & Water	43,7	51,1	57,3	37,8	189,9	26,1	38,0	34,6	28,3	127,0
Yhteensä	92,5	102,1	118,1	69,6	382,3	68,2	82,5	82,8	81,3	314,8
Liikevoitto ¹⁾										
Pulp & Paper	18,8	21,3	31,6	1,7	73,4	18,2	21,1	14,6	25,8	79,8
Industry & Water	28,2	35,0	37,6	20,2	121,0	14,5	17,4	21,3	15,3	68,5
Yhteensä	47,0	56,3	69,2	21,9	194,4	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2
Rahoituskulut, netto	-8,8	-10,0	-10,5	-10,4	-39,7	-3,9	-7,4	-7,9	-5,8	-25,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja	38,2	46,3	58,7	11,5	154,7	28,8	31,1	28,1	35,4	123,3
Tuloverot	-8,9	-11,1	-15,3	-3,0	-38,2	-5,8	-7,5	-5,9	-8,9	-28,1
Tilikauden tulos	29,3	35,2	43,3	8,6	116,5	23,0	23,5	22,1	26,5	95,2
Tilikauden tuloksen jakautuminen										
Emoyhtiön omistajille	27,9	33,6	41,5	7,0	110,2	21,3	21,8	20,6	25,5	89,1
Määräysvallattomille omistajille	1,4	1,6	1,8	1,5	6,3	1,7	1,8	1,5	1,0	6,1
Tilikauden tulos	29,3	35,2	43,3	8,6	116,5	23,0	23,5	22,1	26,5	95,2
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, euroa	0,18	0,14	0,27	0,05	0,72	0,14	0,14	0,14	0,17	0,58
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa	0,18	0,14	0,27	0,05	0,72	0,14	0,14	0,14	0,17	0,58

1) Sisältävät vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

31.12.2019 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kemira Oyj:n osakkeet ovat rekisterissä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä arvo-osuusjärjestelmässä.

OSAKKEENOMISTAJAT

Vuoden 2019 lopussa Kemira Oyj:llä oli 33 345 rekisteröityä osakkeenomistajaa (31.12.2018: 34 378). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 31,9 % (27,4%) hallintarekisteröidyt omistukset mukaan lukien. Kotitalouksien osuus oli 15,6 % (17,1 %). Kemiralla oli hallussaan omia osakkeita 2 693 111 kappaletta (2 832 297), mikä vastaa 1,7 % (1,8 %) Kemira Oyj:n osakkeista.

Kuukausittain päivitettävä luettelo Kemiran suurimmista osakkeenomistajista on saatavilla yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.fi/sijoittajat.

LISTAUS JA KAUPANKÄYNTI

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on KEMIRA ja ISIN-koodi FI0009004824.

Kemira Oyj:n osakekurssi nousi 35 % vuoden alusta, ja Kemira Oyj:n osakkeen päätöskurssi Nasdaq Helsingissä oli joulukuun 2019 lopussa 13,26 euroa (31.12.2018: 9,85). Osakkeen ylin hinta oli 14,99 euroa ja alin 9,77 euroa tammi-joulukuussa 2019. Osakkeen keskikurssi oli 12,56 euroa. Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli joulukuun 2019 lopussa 2 024 miljoonaa euroa (1 502).

Tammi-joulukuussa 2019 Kemira Oyj:n Nasdaq Helsingissä vaihdettujen osakkeiden kaupankäyntimäärä oli 682 miljoonaa euroa (2018: 479). Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 230 086 (175 444). Nasdaq Helsingin pörssin lisäksi Kemiran osakkeilla käytiin kauppaa useilla vaihtoehtoisilla tai monenkeskisillä kaupankäyntipaikoilla, kuten BATS, Chi-X ja Turquoise. Kemira Oyj:n osakkeiden kokonaisvaihto vuonna 2019 oli 74 miljoonaa kappaletta (68), josta 28 % (35 %) tapahtui muilla kaupankäyntipaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä. Lähde: Nasdaq ja Kemira.com.

Ajantasainen tieto Kemiran osakekurssista on luettavissa yhtiön internetsivuilla www.kemira.fi/ sijoittajat.

OSINKO JA OSINKOPOLITIikka

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat 848 948 241 euroa, josta tilikauden tuloksen osuus oli 93 521 333 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 25.3.2020 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2019 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan 0,56 euron osakekohtainen osinko eli yhteensä 85 miljoonaa euroa. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,28 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 27.3.2020 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osingon ensimmäinen erä maksetaan 7.4.2020. Toinen erä 0,28 euroa osakkeelta maksetaan marraskuussa 2020. Toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus päättää 26.10.2020 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingonmaksun täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän. Nykyisten Euroclear Finlandin sääntöjen mukaisesti osingonmaksun täsmäytyspäivä olisi silloin 28.10.2020 ja osingon maksupäivä aikaisintaan 4.11.2020.

Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Yhtiökokous, joka pidettiin 21.3.2019, valtuutti hallituksen päättämään enintään 5 100 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Omat osakkeet hankitaan yhtiön vapaalla omalla pääomalla joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n ("Helsingin pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Valtuutuksen perusteella ostotarjouksella ostettujen osakkeiden hinnan tulee perustua yhtiön osakkeista julkisessa kaupankäynnissä käytettyyn markkinahintaan. Minimihinta on markkinoiden alin hinta valtuutuskauden aikana ja maksimihinta on markkinoiden ylin hinta valtuutuskauden aikana.

Osakkeet hankitaan ja maksetaan Helsingin Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi mahdollisten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittämiseksi, osakkeen likviditeetin parantamiseksi, käytettäväksi yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamiseen tai osana yhtiön osakepalkkiojärjestelmiä. Osakkeet voidaan edellä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi pitää yhtiöllä, luovuttaa tai mitätöidä. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2019 mennessä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiöosakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittäminen, osakkeen likviditeetin parantaminen tai se on perusteltua yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamiseksi tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseksi. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen

yhteydessä. Uusia osakkeita annettaessa osakkeiden merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön omia osakkeita luovutettaessa merkitään osakkeesta maksettava määrä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeantehin liittyvistä ehdoista. Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2020 saakka. Osakeantivaltuutusta on käytetty luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhtiön hallituksen jäsenten ja avainhenkilöiden palkitsemiseen.

JOHDON OSAKKEENOMISTUS

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat 543 463 (511 885) Kemira Oyj:n osaketta 31.12.2019 eli 0,35 % (0,33 %) osakkeista ja äänistä, sisältäen yhtiön oman, lähipiirin ja määräysvaltayhteisöjen omistuksen. Toimitusjohtaja Jari Rosendal omisti 93 840 (77 200) osaketta 31.12.2019. Konsernin johtoryhmän jäsenet, lukuun ottamatta toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, omistivat 136 971 (107 961) Kemira Oyj:n osaketta 31.12.2019, mikä vastasi 0,09 % (0,07 %) osakkeista ja äänistä, sisältäen yhtiön oman, lähipiirin ja määräysvaltayhteisöjen omistuksen. Ajantasainen tieto hallituksen ja johdon osakeomistuksista on nähtävissä yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.kemira.fi/sijoittajat.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2019

	Omistaja	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1	Oras Invest Oy	31 278 218	20,1
2	Solidium Oy	15 782 765	10,2
3	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 329 836	3,4
4	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 118 851	2,7
5	Nordea-rahastot	2 558 202	1,7
6	Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	1 435 625	0,9
7	Oppiva Invest Oy	1 336 900	0,9
8	OP-Henkivakuutus Oy	1 262 134	0,8
9	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	947 413	0,6
10	Säästöpankki-rahastot	946 672	0,6
11	Pohjola Varainhoito	751 102	0,5
12	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	730 166	0,5
13	Laakkonen Mikko Kalervo	600 000	0,4
14	Valtion Eläkerahasto	500 000	0,3
15	Paasikivi Pekka Johannes	434 000	0,3
	Kemira Oyj	2 693 111	1,7
	Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	49 593 969	31,9
	Muut yhteensä	35 043 594	22,5
	Kaikki yhteensä	155 342 557	100,0

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2019

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 100	9 062	27,2	515 810	0,3
101 - 500	13 572	40,7	3 694 319	2,4
501 - 1,000	5 036	15,1	3 882 545	2,5
1,001 - 5,000	4 760	14,3	9 969 756	6,4
5,001 - 10,000	516	1,5	3 785 723	2,4
10,001 - 50,000	301	0,9	5 982 477	3,9
50,001 - 100,000	40	0,1	2 997 175	1,9
100,001 - 500,000	41	0,1	8 434 637	5,4
500,001 - 1,000,000	6	0,0	4 306 171	2,8
1,000,001 -	11	0,0	111 773 944	72,0
Yhteensä	33 345	100,0	155 342 557	100,0

Tietoa sijoittajille

TALOUSTIETO VUONNA 2020

Kemira julkaisee kolme taloudellista raporttia vuonna 2020:

28.4.2020 Osavuositarkastus tammi-maaliskuu

17.7.2020 Puolivuosikatsaus tammi-kesäkuu

27.10.2020 Osavuositarkastus tammi-syyskuu

Taloudelliset raportit sekä niihin liittyvät esitysaineistot ovat luettavissa Kemiran verkkosivuilla osoitteessa www.kemira.com/sijoittajat. Samasta osoitteesta löytyvät myös Kemiran pörssitiedotteet, lehdistötiedotteet, vuosikertomukset, yritysraportit sekä muuta sijoittajietoa. Verkkosivulla voi rekisteröitymällä tilata yhtiön tiedotteita sähköpostitse sekä tilinpäätöksiä, joita saa tilattua myös Kemiralta numerosta 010 8611.

SIOITTAJASUHTEET

Kemiran sijoittajasuhde-toiminnan tärkein tehtävä on tarjota pääomamarkkinoille avointa ja luotettavaa tietoa Kemirasta ja sen toimintaympäristöstä, antaaksemme markkinaosapuolille todenmukaisen yleiskuvan Kemirasta sijoituskohteena.

Sijoittajaviestinnällä haluamme varmistaa, että markkinoilla toimivat osapuolet saavat luotettavaa ja ajankohtaista tietoa Kemirasta tasapuolisesti ja säännöllisin väliajoin.

Kemiran kotipaikka on Helsinki, ja yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä. Kemira noudattaa Suomen lakeja sekä Nasdaq Helsingin ja Finanssivalvonnan säännöksiä.

HILJAINEN JAKSO

Kemira pitää hiljaisen jakson ennen tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten julkaisua. Tänä aikana Kemiran edustajat eivät kommentoi kyseisen raportointijakson tilinpäätöstä tai osavuositarkastusta. Hiljaiset jaksot sekä taloustiedon julkaisupäivät voi tarkistaa Kemiran verkkosivuilta Sijoittajakalenteri -otsikon alta.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 25.3.2020 kello 13.00 Finlandia-talossa, Mannerheimintie 13 e, Helsinki. Kaikki osakkeenomistajat, jotka ovat yhtiökokouksen täsmäytyspäivään 13.3.2020 mennessä rekisteröityneet Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon, ovat oikeutettuja osallistumaan yhtiökokoukseen. Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen on alkanut 11.2.2020, jolloin rekisteröitymisohjeet on julkaistu pörssitiedotteella sekä Kemiran verkkosivuilla osoitteessa <http://www.kemira.com/fi/sijoittajat/hallinto/yhtiokokous/yhtiokokous2020/>.

Yhtiökokouksen päätökset julkistetaan pörssitiedotteella välittömästi kokouksen päätyttyä.

OSINGONMAKSU

Osingonjakoehdotus vuodelle 2019 löytyy sivulta 98.

OSOITTEENMUUTOKSET

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ilmoittamaan arvo-osuustiliä hoitavaan pankkiin tai pankkiiriliikkeeseen. Näin tiedot päivittyvät myös Euroclear Finland Oy:n ylläpitämiin rekistereihin, joita Kemira käyttää postittaessaan osakkeenomistajilleen tietoa.

SIOITTAJASUHTEET

Mikko Pohjala, sijoittajasuhdejohtaja

puh. 040 838 0709

mikko.pohjala@kemira.com

OSAKKEEN PERUSTIEDOT

Listaus: Nasdaq Helsinki Oy

Kaupankäyntitunnus: KEMIRA

ISIN-koodi: FI0009004824

Toimialaryhmä: Perusteollisuus

Toimiala: Kemikaaliteollisuus

Osakemäärä 31.12.2019: 155 342 557

Listautumispäivä: 10.11.1994